

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2552

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2552
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2552

ปัทมา อินทวิมล. (2552). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกองค์ประกอบที่ศึกษาเป็น 3 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ และนิสัยรักการอ่าน องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู และการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551 จำนวน 243 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชากรเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ นิสัยรักการอ่าน (X_7) การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง (X_8) ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด (X_9) การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู (X_{10}) และการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด (X_{11}) และองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0 มี 1 องค์ประกอบคือ บุคลิกภาพ (X_6)

2. องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 4 (X_1) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 5 (X_2) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 6 (X_3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_4) และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_5)

3. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 องค์ประกอบ โดย

เรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปยังองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ได้แก่ การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู (X_{10}) นิยัรักการอ่าน (X_7) การเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด (X_{11}) และลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด (X_9) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 59.30

4. สมการพยากรณ์แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

4.1 สมการพยากรณ์แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = -.844 + .409X_{10} + .383X_7 + .368X_{11} + .170X_9$$

4.2 สมการพยากรณ์แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .395X_{10} + .327X_7 + .291X_{11} + .159X_9$$

FACTORS AFFECTING LIBRARY USE MOTIVATION OF THE FOURTH LEVEL,
SECONDARY GRADES 4-6 STUDENTS AT WATTANA WITTAYA ACADEMY
IN WATTANA DISTRICT , BANGKOK

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2009

Pattama Inwimon (2009). *Factors Affecting Library Use Motivation of the Fourth Level, Secondary Grades 4-6 Students, at Wattana Wittaya Academy in Wattana District, Bangkok*. Master Project, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof. Dr.Pasana Chularat.

The purposes of this research were to study the factors affecting library use motivation of the fourth level, secondary grades 4-6 students at Wattana Wittaya Academy in Wattana district, Bangkok. These factors were divided into 3 dimensions, first of them was personal factors; grade level, learning achievement, personality and reading habits. Second of them was family factors; guardian's economic level, guardian's reading support and third of them was learning environmental factors; physical library environment, teacher's library use support and library use imitation.

The 243 samples were female students of the fourth level, secondary grade 4-6 students, at Wattana Wittaya Academy in Wattana district, Bangkok in academic year of 2008. These students were stratified randomly sampling from the population with strata of class. The instruments were questionnaires of factors affecting library use motivation of the fourth level, secondary grades 4-6 students, at Wattana Wittaya Academy in Wattana district, Bangkok. The data was analyzed by using the Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows :

1. There were significantly positive correlations between library use motivation of the fourth level, secondary grade 4-6 students, at Wattana Wittaya Academy in Wattana district, Bangkok and 5 factors ; reading habits(X_7) guardian's reading support(X_8) physical library environment(X_9) teacher's library use support(X_{10}) and library use imitation(X_{11}) at .01 level. There was significantly positive correlation between library use motivation of the fourth level, secondary grade 4-6 students, at Wattana Wittaya Academy in Wattana district, Bangkok and 1 factor; personality(X_6) at .05 level.

2. There was no significant correlation between library use motivation of the fourth level, secondary grade 4-6 students, at Wattana Wittaya Academy in Wattana district, Bangkok and 5 factors; grade levels : matthayom sukka IV(X_1), matthayom sukka V(X_2), matthayom sukka VI(X_3) learning achievement(X_4) and guardian's economic level (X_5).

3. There were 4 significant factors affecting library use motivation of the fourth level, secondary grades 4-6 students, at Wattana Wittaya Academy in Wattana district, Bangkok at .01 level ranking from the most affecter to the least affecter; teacher's library use support(X_{10}) reading habits(X_7) library use imitation(X_{11}) and physical library environment(X_9). These 4 factors could predict library use motivation about percentage of 59.30

4. The significantly predicted equations of factors affecting library use motivation of the fourth level, secondary grades 4-6 students, at Wattana Wittaya Academy in Wattana district, Bangkok at .01 level were as follows :

4.1 In term of raw scores were:

$$\hat{Y} = -.844 + .409X_{10} + .383X_7 + .368X_{11} + .170X_9$$

4.2 In term of standard scores were:

$$Z = .395X_{10} + .327X_7 + .291X_{11} + .159X_9$$

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ของ ปัทมา อินทวิมล ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
จิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์เวรณี กীরทอง)

คณะกรรมการสอบ

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์เวรณี กীরทอง)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้โดยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งในการให้แนวคิด คำแนะนำ และข้อเสนอแนะ ตลอดจนการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยในครั้งนี้จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสณา จุลรัตน์ ประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์เวณิ กรีทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมเพื่อสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ จนกระทั่งสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์เวณิ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์จันทิมา ราชเนืองส์ หัวหน้างานห้องสมุดโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณพี่ๆ และเพื่อนๆ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ปี 2550 ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำ ให้กำลังใจผู้วิจัยในระหว่างการทำสารนิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ของผู้วิจัย ที่มอบความรัก ความห่วงใย กำลังใจ การอบรมเลี้ยงดู รวมทั้งให้การสนับสนุนส่งเสริมในทุกด้าน เพื่อให้ผู้วิจัยทำวิจัยสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

คุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และอบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาจนสำเร็จการศึกษา

ปัทมา อินทวิมล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	8
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด.....	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด.....	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด.....	25
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด.....	28
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด.....	40
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย.....	45
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	49
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	50
วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	50
การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ)	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	74
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	74
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	74
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	76
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	86
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก.....	94
ภาคผนวก ข.....	106
ภาคผนวก ค.....	114
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	119

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้น.....	50
2 แสดงจำนวนร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น.....	68
3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร.....	69
4 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับ แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร.....	70
5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อค้นหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร.....	71
6 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร.....	72
7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ.....	107
8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน.....	108
9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง.....	109
10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด.....	110
11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู.....	111
12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด.....	112
13 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน.....	113

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ เพราะการศึกษาช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของบุคคลให้มีความเจริญงอกงามทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม ช่วยให้สังคมสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ ได้ ดังนั้นรัฐจึงมุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย และมีทักษะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ . 2540)

การศึกษาเป็นระบบการเรียนรู้ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา ไม่ว่าในระบบใดก็ตาม การศึกษาเป็นการเตรียมคนให้มีความรู้ความสามารถ ซึ่งในปัจจุบันระบบการศึกษาจะเน้นแนวความคิด ประสพการณ์ของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะห้องสมุดซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญทางการศึกษาเพราะเป็นแหล่งรวบรวมสารนิเทศและวิทยากรต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองตามศักยภาพ และสร้างนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้น ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ความว่า ...

... หนังสือเป็นเสมือนคลังที่รวบรวมเรื่องราว ความรู้ ความคิด วิทยากร ทุกด้าน ทุกอย่าง ซึ่งมนุษย์ได้เรียนรู้ ได้คิดอ่าน และเพียรพยายาม บันทึกรักษาไว้ด้วยลายลักษณ์อักษร หนังสือแพร่ไปถึงไหน ความรู้ความคิดก็แพร่ไปถึงที่นั่น หนังสือจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีประโยชน์ ประมาณมิได้ ในแง่ที่เป็นบ่อเกิดแห่งการเรียนรู้ ของมนุษย์ ปัญหาสุดท้าย และสำคัญที่สุดก็คือ หนังสืออยู่ในห้องหรืออยู่ในตู้ ในสถานที่แห่งหนึ่ง เป็นจำนวนมหาศาล จะไม่เกิดประโยชน์ใดๆ ถ้าไม่มีใครอ่าน ดังนั้นการที่จะมีห้องสมุด ก็จำเป็นต้องมีผู้ที่เอาใจใส่เรื่องห้องสมุดด้วย

(พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช)

ห้องสมุดโรงเรียนเป็นรากฐานของการจัดการการศึกษาที่มีคุณภาพ และเป็นศูนย์กลางของโรงเรียน และหัวใจของโรงเรียน เป็นสถานที่ที่ทุกคนในโรงเรียนสามารถเลือกอ่านหนังสือและค้นคว้าความรู้ต่างๆ ได้โดยอิสระ นอกเหนือจากการเรียนในชั้น สร้างความพอใจและสุขใจแก่ผู้ที่รักการอ่าน และการค้นคว้าเป็นอย่างยิ่ง (กุหลาบ บัณฑิตยนาถ . 2538 : 1) ห้องสมุดโรงเรียนจึงถูกจัดตั้งขึ้นมาให้มีหน้าที่ เสริมสร้างความรู้ ความสามารถของนักเรียนด้วยการจัดหาทรัพยากรความรู้ทุกรูปแบบมารวมไว้ และส่งเสริมการใช้วัสดุความรู้เหล่านั้นโดยการจัดให้มีบริการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าใช้ให้เข้าถึงทรัพยากรความรู้ และจัดกิจกรรมที่น่าสนใจให้ผู้รู้จักค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างถูกต้องวิธี โดยให้มีองค์ประกอบที่

สมบูรณ์ คือ มีสถานที่ ทรัพยากรความรู้ บุคลากร เงินงบประมาณสนับสนุน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่โรงเรียน นักเรียน ครู และชุมชนในการเสริมสร้างความรู้อย่างแท้จริงและสมบูรณ์ (สมจิต พรหมเทพ . 2542 : 13)

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยมีการดำเนินงานห้องสมุดโดยมีวิสัยทัศน์มุ่งบริการค้นคว้าด้วยตนเอง ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. 2550 : คำนำ) มีนโยบายจัดห้องสมุดเป็น ศูนย์กลางทางวิชาการ และเป็นแหล่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สนับสนุน ส่งเสริม และจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ดำเนินการพัฒนาระบบการบริการในห้องสมุดให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ตั้งเป้าหมายให้ครู และนักเรียนมีแหล่งค้นคว้าหาความรู้ในการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีการจัดหา วัสดุสารนิเทศให้เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้บริการ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ เพื่อช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการใช้ห้องสมุด และวัสดุสารนิเทศต่างๆ เกื้อกูลให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนการสอน และนโยบายของโรงเรียนที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ความเป็นเลิศทางวิชาการ

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูบรรณารักษ์ระดับมัธยมศึกษา ห้องสมุดโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขต วัฒนา กรุงเทพมหานคร ได้สังเกตพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ไม่ค่อยเข้ามาใช้ห้องสมุดของโรงเรียนมากเท่าที่ควร และจากสถิติการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน ปีการศึกษา 2550 พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เข้าใช้ห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 52 ซึ่งถือเป็นจำนวนที่น้อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจปัญหาเบื้องต้นกับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ สอบถามนักเรียนดังรายละเอียดต่อไปนี้

คำถามข้อที่ 1 ถามว่า “นักเรียนคิดว่าขณะที่เรียนอยู่ในโรงเรียน นักเรียนมีปัญหาหรือไม่ ถ้ามีคือปัญหาใด” ผลการสำรวจพบปัญหาเรียงลำดับจากปัญหาที่พบมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้ดังนี้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาการเรียน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 ได้แก่ เรียนไม่รู้เรื่อง ไม่ตั้งใจเรียน และทำการบ้านไม่ได้ ปัญหาการปรับตัว จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 ได้แก่ ปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ ไม่มีเพื่อนคุย และเพื่อนไม่ยอมรับเข้าทำงานกลุ่ม และปัญหาระเบียบวินัย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 27 ได้แก่ นักเรียนแต่งตัวผิดระเบียบ และมาโรงเรียนสาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาการใช้ห้องสมุดของโรงเรียน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 ได้แก่ ไม่ชอบเข้าห้องสมุด ไม่มีเวลาเข้าใช้ห้องสมุด และหนังสือในห้องสมุดไม่น่าสนใจ และปัญหาการเรียน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 ได้แก่ เรียนไม่ทัน ไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูสอน และไม่มีเวลาทำการบ้าน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาการใช้ห้องสมุดของโรงเรียน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1 ได้แก่ ไม่ชอบเข้าห้องสมุด ห้องสมุดไม่เอื้อต่อการให้บริการ

ห้องสมุดคับแคบและตั้งอยู่ในที่ไม่เหมาะสม และปัญหาการเรียน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9 ได้แก่ ไม่ตั้งใจเรียน ไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูสอน และไม่มีเวลาทำการบ้าน

คำถามข้อที่ 2 ถามว่า “จากปัญหาข้อที่ 1 นักเรียนคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด” ผลการสำรวจพบว่า

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาการเรียนมีสาเหตุมาจาก เนื้อหาวิชายาก ครูสอนเร็วเกินไป และพูดคุยกับเพื่อนในขณะเรียน ปัญหาการปรับตัวมีสาเหตุมาจาก ความคิดเห็นไม่ตรงกับเพื่อนในการทำกิจกรรม และยังไม่คุ้นเคยกับเพื่อนในห้อง และปัญหาระเบียบวินัยมีสาเหตุมาจาก นักเรียนมักเลียนแบบเพื่อนในการแต่งกาย และโรงเรียนมีกฎระเบียบที่เข้มงวดมากเกินไป

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีปัญหาการใช้ห้องสมุดของโรงเรียนมีสาเหตุมาจาก ห้องสมุดอยู่ไกลเกินไป ห้องสมุดเสียงดังทำให้ไม่มีสมาธิในการอ่าน และห้องสมุดมีหนังสือไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียน และปัญหาการเรียนมีสาเหตุมาจาก โรงเรียนมีกิจกรรมมากเกินไป และต้องเรียนพิเศษในตอนเย็นจึงไม่มีเวลาทำการบ้าน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาการใช้ห้องสมุดของโรงเรียนมีสาเหตุมาจาก บรรยากาศในห้องสมุดไม่เอื้อต่อการใช้บริการ วัสดุสารนิเทศไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียน และระบบการสืบค้นข้อมูลไม่เอื้อต่อการให้บริการ และปัญหาการเรียนมีสาเหตุมาจาก ครูสอนน่าเบื่อ และไม่มีเวลาทำการบ้านเพราะต้องไปเรียนพิเศษในตอนเย็น

จากผลการสำรวจปัญหาเบื้องต้น พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีปัญหาการใช้ห้องสมุดของโรงเรียนมากที่สุดคือนักเรียนไม่มีแรงจูงใจในการเข้าใช้ห้องสมุด เพราะนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ส่วนใหญ่ไม่ชอบเข้าห้องสมุด ห้องสมุดไม่เอื้อต่อการให้บริการ สถานที่ตั้งของห้องสมุดไม่เหมาะสม และวัสดุสารนิเทศของห้องสมุดไม่เป็นที่สนใจของนักเรียน ดังที่ สืบสาย บุญวิรุบุตร (2541 : 52 - 53) กล่าวว่า แรงจูงใจ คือ สิ่งที่กำหนดทิศทางและระดับความตั้งใจที่จะกระทำ หรือประพฤติ ในการเลือกและการคงไว้ของพฤติกรรมมนุษย์ แรงจูงใจเป็นตัวกำกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่จะให้ถอยหนี หรือเผชิญหน้าต่อสถานการณ์ต่างๆ และความตั้งใจที่จะประพฤติหรือพยายามที่จะบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ ศุภมาส ณ ถลาง (2549 : 29) ที่กล่าวว่า การสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจ ต้องมีการจัดห้องสมุดที่มีความเคลื่อนไหวตลอดเวลา อันเนื่องมาจากห้องสมุดต้องมีบรรยากาศสดใส สวยงาม ครุภัณฑ์ที่มีสีสัน ทรัพยากรสารสนเทศตรงใจผู้ใช้และเพียงพอ มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหลากหลาย ดึงดูดความสนใจ บริการด้วยเทคโนโลยีและสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างหลากหลาย เพียงพอ รวดเร็วทันใจ และสิ่งสำคัญที่สุดคือมีผู้ใช้ตลอดเวลา และมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วเพราะเมื่อเข้าใช้ห้องสมุดแล้วจะต้องมีความพึงพอใจและมีความสุข ดังเช่นงานวิจัยของ วิไลลักษณ์ รอดทอง (2533) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียนพบว่านักเรียนมีปัญหาในการเข้าใช้ห้องสมุด คือ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีเวลาว่างในการเข้าใช้ห้องสมุดเพราะต้องร่วมกิจกรรมต่างๆ

ที่ทางโรงเรียนจัด ไม่ได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง จำนวน สารสนเทศที่ตรงกับความต้องการมีน้อย สารสนเทศเก่าและล้าสมัย ไม่มีหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลังบริการ ไม่มีเครื่องมือช่วยค้นจุลสารและกฤตภาค และเวลาเปิดให้บริการน้อยเกินไป

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้ประกอบการวางนโยบายเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาห้องสมุด เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551 จำนวน 484 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 184 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 165 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 135 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551 จำนวน 243 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 92 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 83 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 68 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ตามตารางของยามาเน่ (Yamane, 1967 : 886-887) โดยใช้ระดับชั้นเป็นชั้น (Strata)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ดังนี้

3.1.1 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่

3.1.1.1 ระดับชั้น

3.1.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.1.3 บุคลิกภาพ

3.1.1.4 นิสัยรักการอ่าน

3.1.2 องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่

3.1.2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

3.1.2.2 การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง

3.1.3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

3.1.3.1 ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด

3.1.3.2 การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู

3.1.3.3 การเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด

3.2 ตัวแปรตาม คือ แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด** หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่แสดงออกมาว่ามีความต้องการที่จะใช้ห้องสมุด ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุ และเข้าใช้บริการต่างๆ ที่ห้องสมุดจัดให้บริการ เพื่อให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายที่ต้องการ ได้แก่ การอ่านหนังสือ การยืม-คืน วัสดุสารนิเทศ การใช้อินเทอร์เน็ต และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของห้องสมุด

2. **องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด** หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 **องค์ประกอบด้านส่วนตัว** ได้แก่ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ และนิสัยรักการอ่าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 **ระดับชั้น** ได้แก่

2.1.1.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2.1.1.2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

2.1.1.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.1.2 **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักเรียนซึ่งวัดจากผลการเรียนที่เป็นคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average) ในภาคเรียนที่ผ่านมา

2.1.3 **บุคลิกภาพ** หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของนักเรียนที่แสดงออกมา เพื่อตอบสนองต่อสภาพการณ์ต่างๆ ในการดำรงชีวิต ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แบ่งตามแบบสำรวจการกระทำกิจกรรมของเจนกินส์ (Jenkins' Activity Survey) โดยแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

2.1.3.1 **บุคลิกภาพแบบเอ** ได้แก่ ลักษณะของนักเรียนที่รักความก้าวหน้า ชอบ ฝ่าฝืนอุปสรรค มีความก้าวร้าว โกรธง่าย ชอบทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ทำงานด้วยความรวดเร็ว และไม่ชอบการรอคอย

2.1.3.2 **บุคลิกภาพแบบบี** ได้แก่ ลักษณะของนักเรียนที่ค่อนข้างเฉื่อยชา จิตใจเยือกเย็น ทำงานไปเรื่อยๆ ไม่ชอบฝ่าฝืนอุปสรรคใดๆ และไม่ชอบที่จะทำงานในเวลารีบด่วน แต่สามารถอดทนรอคอยได้

2.1.4 **นิสัยรักการอ่าน** หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความชอบอ่านหนังสือ ความตั้งใจต้องการที่จะอ่าน เป็นพฤติกรรมที่ได้รับการฝึกฝนเป็นเวลานานจนกลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจหรือชอบที่จะอ่าน ได้แก่ การอ่านหนังสือทุกที่เมื่อมีเวลาและโอกาส มีความต้องการจะอ่านเองโดยไม่มีความจำเป็นมาบังคับ มีความรู้สึกพอใจที่จะอ่านอย่างไม่มีที่สิ้นสุด มีทัศนคติทางบวกเกี่ยวกับการอ่าน

2.2 องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ที่ได้รับรวมกันเป็นรายเดือน

2.2.2 การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง หมายถึง การแสดงออกของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียน ได้แก่ การเป็นแบบอย่าง การสร้างบรรยากาศ การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน และการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

2.3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู และการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด หมายถึง สิ่งแวดล้อมของห้องสมุดที่มีผลต่อการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน ได้แก่ สถานที่ตั้งและการจัดห้องสมุด และ สื่ออุปกรณ์ของห้องสมุด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1.1 สถานที่ตั้งและการจัดห้องสมุด ได้แก่ ห้องสมุดตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม ไม่ห่างไกลจากตัวอาคารเรียน การจัดห้องสมุดเป็นสัดส่วน เหมาะสม สวยงาม มีแสงสว่างเพียงพอ ปราศจากเสียงดังรบกวน บริเวณที่นั่งอ่านหนังสือเป็นสัดส่วนและมีเพียงพอสำหรับความต้องการของนักเรียน และมีมุมความรู้ต่างๆ ที่เหมาะสมกับการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน

2.3.1.2 สื่ออุปกรณ์ของห้องสมุด ได้แก่ ห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศหลากหลายและเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ได้แก่ หนังสือ วารสาร ตำราทางวิชาการ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุทัศนวัสดุมีความทันสมัยและมีคุณภาพในการใช้งาน

2.3.2 การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู หมายถึง การแสดงออกของครูในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุด ได้แก่ การจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาห้องสมุด การพานักเรียนไปศึกษาหาความรู้จากห้องสมุด การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

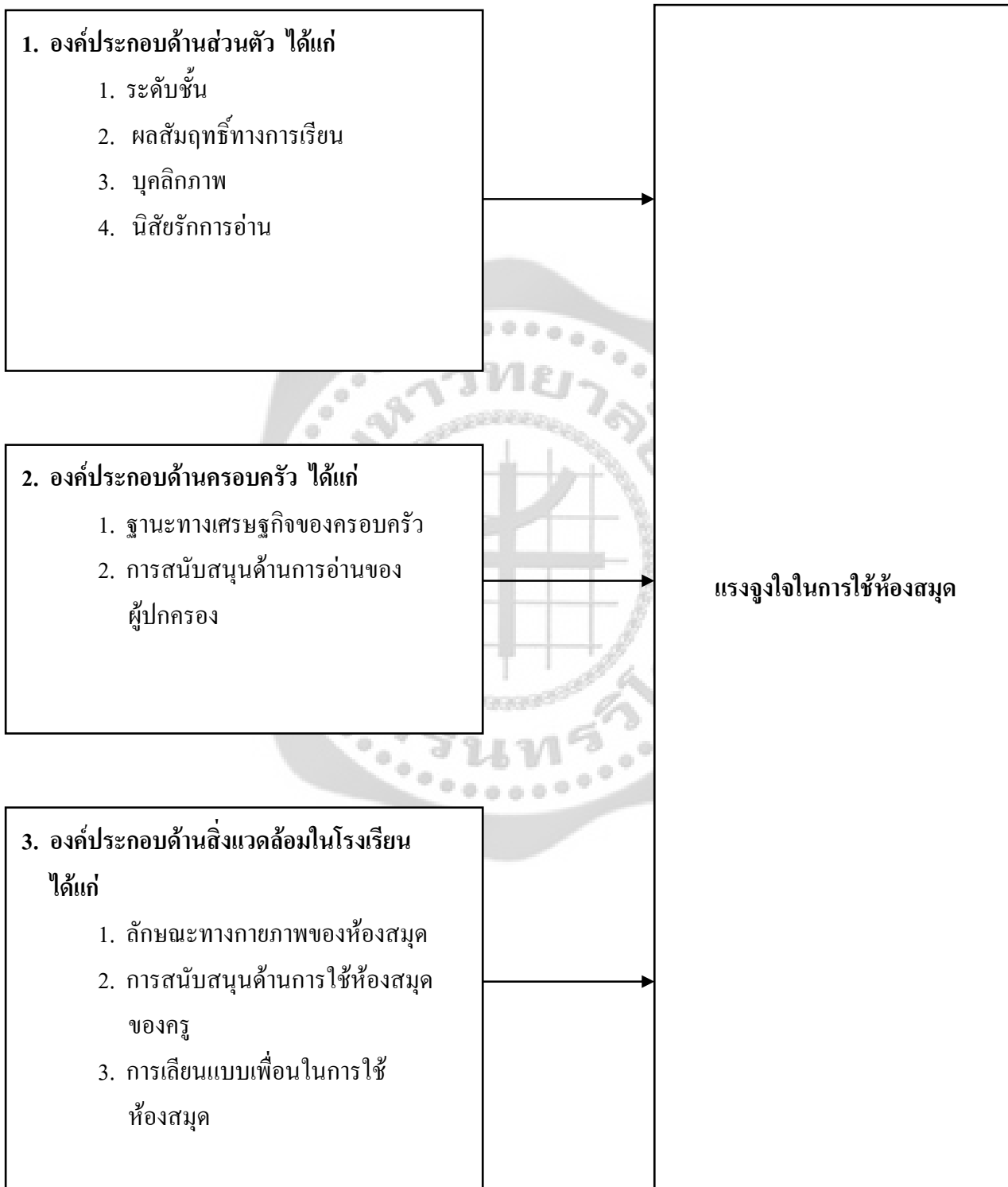
2.3.3 การเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่กระทำตามแบบอย่างจากเพื่อนในการเข้าใช้ห้องสมุด เช่น อ่านหนังสือ ศึกษาค้นคว้า และใช้บริการต่างๆของห้องสมุด

3. โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย หมายถึง โรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานพันธกิจการศึกษา มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย เปิดสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา ระดับปฐมวัย ถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นโรงเรียนประจำ รับเฉพาะนักเรียนหญิง

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

องค์ประกอบ 3 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ และนิสัยรักการอ่าน องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู และการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเข้าใช้ห้องสมุด

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเข้าใช้ห้องสมุด

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเข้าใช้ห้องสมุด

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเข้าใช้ห้องสมุด

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเข้าใช้ห้องสมุด

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเข้าใช้ห้องสมุด

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเข้าใช้ห้องสมุด

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเข้าใช้ห้องสมุด

1.1.1 ความหมายของแรงจูงใจ

สืบสาย บุญวีรบุตร (2541 : 52 - 53) กล่าวว่า แรงจูงใจ (Motivation) คือสิ่งที่กำหนดทิศทางและระดับความตั้งใจที่จะกระทำ หรือ ประพฤติ (Direction and intensity) ในการเลือกและการคงไว้ของพฤติกรรมมนุษย์ แรงจูงใจเป็นตัวกำกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่จะให้ถอยหนี หรือเผชิญหน้าต่อสถานการณ์ต่างๆ และความตั้งใจที่จะประพฤติหรือพยายามที่จะบรรลุตามเป้าหมาย

ยัง (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. 2542 : 138 : อ้างมาจาก Young) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นกระบวนการของการกระตุ้นให้เกิดการกระทำ สนับสนุนความก้าวหน้าของกิจการที่กระทำและกำหนดแบบแผนของกิจการที่กระทำ

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542 : 138) กล่าวว่า การจูงใจเป็นกระบวนการที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าให้มีพฤติกรรมมุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทาง ถ้ามีแรงจูงใจมากพฤติกรรมจะมีมาก ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์จึงเกิดจากแรงจูงใจเป็นสำคัญจากความหมายของแรงจูงใจสรุปได้ว่าแรงจูงใจเป็นปัจจัยกระตุ้นพฤติกรรมของมนุษย์ บุคคลที่ได้รับแรงจูงใจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ ด้วยความกระตือรือร้นและผลจากการกระทำพฤติกรรมจะมีประสิทธิภาพสูง ดังนั้นการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์มีสาเหตุมาจากแรงจูงใจเป็นสำคัญ

อารีย์ พันธมณี (2546 : 269) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง สภาวะใดๆ ก็ตามทีกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือเงื่อนไขที่ต้องการ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งที่อยู่ภายในหรือความต้องการของบุคคล ที่เป็นพลังกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการ หรือเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และเป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดความมานะพยายาม เกิดความพร้อม ความพอใจที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมให้ประสบความสำเร็จ

1.1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจ

สืบสาย บุญวีรบุตร (2541 : 56) ได้กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจขั้นพื้นฐานแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic) และแรงจูงใจภายใน (Intrinsic)

1. แรงจูงใจภายนอก (External motivation) เป็นแรงจากสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ภายนอกทำให้เกิดการกระทำต่างๆ เช่น ถ้วยรางวัล สิ่งของ เงินรางวัล หรือแม้แต่การอัดฉีดรางวัล รวมทั้งการยอมรับจากสังคม และชื่อเสียง

2. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic) เป็นแรงจูงใจที่ต้องการจะกระทำ หรือประพฤติเพราะรับรู้ว่าคุณมีความสามารถ (Competence) มีความมุ่งมั่นด้วยตนเอง (Self – determination) ความพยายามที่จะกระทำเป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นภายในตนเองที่เกิดจากการรับรู้ตนเองว่ามีความสามารถเป็นแรงจูงใจภายใน ดังนั้นแรงจูงใจในการเล่นกีฬา อาจเป็นเพราะความสนุกสนาน ทำหายเสียงภัยและชอบการแข่งขัน โดยไม่มีอิทธิพลจากภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง แรงจูงใจภายในเกิดขึ้นได้อย่างไร เพิ่มได้อย่างไร เดิมเป็นสิ่งที่ไม่ได้อธิบายไว้ว่าเป็นเพียงแรงขับภายในที่ตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานเท่านั้น

ฮารี พันธมณี (2546 : 270) ได้กล่าวว่าแรงจูงใจ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. แรงจูงใจภายใน เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการที่จะกระทำหรือเรียนรู้บางสิ่ง บางอย่างด้วยตนเอง ไม่ต้องอาศัยการเรียนรู้จากสิ่งภายนอก เช่น การเรียนเพื่อต้องการความรู้ ทำงานเพราะต้องการความชำนาญ ซึ่งความต้องการหรือความสนใจพิเศษ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิด หรือ ทศนคติของแต่ละบุคคล ที่จะผลักดันให้บุคคลสร้างพฤติกรรมขึ้น ซึ่งได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น ความสนใจ ความรัก ความศรัทธา เป็นต้น

2. แรงจูงใจภายนอก เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น สิ่งของ ชื่อเสียง เงิน ปริญญาบัตร ความก้าวหน้า รางวัล เป็นต้น ทำให้บุคคลมองเห็นเป้าหมายจึงเร้าให้บุคคลเกิดความต้องการและแสดงพฤติกรรมสู่เป้าหมายนั้น

อร่าม ตั้งใจ (ม.ป.ป. : 95) ได้กล่าวว่า โอกาสของความสำเร็จ ถ้ามีโอกาสน้อยจะทำให้แรงจูงใจลดลง เช่น การแข่งขันกับคู่ต่อสู้ที่เหนือชั้นกว่ามากๆ จนไม่มีโอกาสเอาชนะได้นักกีฬาก็จะรู้สึกไม่มีกำลังใจ ไม่อยากเล่น แต่ถ้าโอกาสของความสำเร็จมีมากจนไม่มีโอกาสแพ้เลยคุณค่าของความสำเร็จก็จะหมดไป ถึงชนะได้ก็ไม่ได้มีความหมาย ดังนั้นโอกาสและคุณค่าของความสำเร็จควรอยู่ในระดับที่พอดี ไม่มากหรือน้อยเกินไป

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจเกิดจากแรงกระตุ้นภายในและภายนอกซึ่งเป็นการกระตุ้นในด้านบวกยิ่งมีมากก็ยิ่งจูงใจให้เกิดความต้องการในการที่จะทำสิ่งนั้นๆ มากขึ้นและในทางตรงกันข้ามแรงด้านลบจากภายในจะเป็นแรงกระตุ้นในด้านลบ ซึ่งเกิดจากความไม่พอใจถ้ามีมากก็จะทำให้แรงจูงใจลดลง

1.1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ

1.1.3.1 ทฤษฎีความต้องการความสุขส่วนตัว (Hedonistic Theory)

อบรม สนิทบาล (ม.ป.ป. : 50) กล่าวว่า คนทุกคนมีความต้องการแสวงหาความสุขส่วนตัว ลักษณะความต้องการแสวงหาความสุข จึงเป็นแรงจูงใจหรือตัวเร้าที่ทำให้บุคคลได้มีการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา แต่ลักษณะการแสดงออกของพฤติกรรมในแต่ละบุคคลนั้น มีการแสดงออกมาแตกต่างกัน

1.1.3.2 ทฤษฎีสัญชาตญาณ (Instinctual Theory)

สุชาติ สุธรรมาภักดิ์ (2531 : 184) กล่าวว่า สัญชาตญาณเป็นสิ่งที่ติดตัวคนมาตั้งแต่กำเนิด ทำให้บุคคลมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆโดยไม่จำเป็นต้องมีการเรียนรู้ สัญชาตญาณจึงเป็นปฏิกิริยาที่มีผลต่อแรงจูงใจให้บุคคลได้กระทำพฤติกรรมต่างๆ ลักษณะของสัญชาตญาณมีหลายประเภท คือสัญชาตญาณเกี่ยวกับการดำรงชีวิต เมื่อร่างกายอยู่ในสภาวะที่ไม่สมดุล ความไม่สมดุลทางด้านร่างกายจะเป็นตัวเร้า หรือเป็นแรงจูงใจให้ร่างกายมีพฤติกรรมต่างๆ เกิดขึ้น อันเป็นผลทำให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตต่อไปได้ สัญชาตญาณเกี่ยวกับความตาย บุคคลทุกคนมักจะเกรงกลัวว่าตนเองจะถึงแก่ความตาย จึงทำให้สนใจสุขภาพของตนเอง ในด้านของสัญชาตญาณทางสังคมบุคคลย่อมจะมีการเรียนรู้ มีการลอกเลียนแบบจากประสบการณ์ตามสภาพสังคมของแต่ละแห่งทำให้สัญชาตญาณทางสังคมของแต่ละบุคคลในแต่ละบุคคลในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน

1.1.3.3 ทฤษฎีแรงขับ (Drive Theory)

โยธิน ศันสนยุทธ (2531 : 150) กล่าวว่าพฤติกรรมและการกระทำของคนมีส่วนสัมพันธ์กับแรงขับภายในของแต่ละบุคคล แรงขับมีลักษณะสำคัญ 2 ลักษณะ คือ แรงขับภายในร่างกาย เป็นแรงขับที่เกิดจากความต้องการของร่างกาย และแรงขับภายนอกในร่างกาย เป็นแรงขับที่เกิดจากความต้องการทางสติปัญญา อารมณ์ และสังคมซึ่งลักษณะดังกล่าว จะมีผลทำให้คนมีพฤติกรรมที่ต่างกัน แรงขับสามารถแยกออกเป็นแรงขับเพื่อการอยู่รอดของชีวิต แรงขับฉุกเฉิน แรงขับเพื่อการสืบพันธุ์ แรงขับเพื่อการศึกษา บุคคลจะต้องมีแรงขับเพื่อการอยู่รอดของชีวิตก่อน

1.1.3.4 ทฤษฎีความคาดหวัง (The Theory of Expectancy)

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 :252) กล่าวถึง ทฤษฎีนี้ว่า ถ้าความคาดหวังกับสิ่งที่ได้รับแตกต่างกันมาก คนเราจะเกิดความผิดหวัง หดหู่กำลังใจ การจัดความคาดหวัง หรือการตั้งจุดมุ่งหมายของคนเราให้อยู่ในระดับความสามารถที่เขาจะทำได้สำเร็จ จะทำให้คนมีกำลังใจที่จะทำกิจกรรมให้สำเร็จตามความมุ่งหมายจะเห็นได้ว่าทฤษฎีนี้ความเข้าใจหรือการคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า เป็นสิ่งตัดสินหรือ

ประเมินค่าพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา นั่นคือ พฤติกรรมที่ได้รับการจูงใจให้แสดงออกมาขึ้นอยู่กับ การประเมินผลพฤติกรรมที่เคยแสดงออกมา

1.1.3.5 ทฤษฎีความต้องการตามหลักการของเมอร์เรย์ (Murray)

(อาร์ พันธ์มณี. 2534: 189 -192 ; อ้างอิงจาก Murray. n.d.) เมอร์เรย์ มีความคิดเห็นว่า ความต้องการนี้บางครั้งเกิดขึ้นเนื่องจากการกระตุ้นภายในของบุคคล และบางครั้งอาจเกิด ความต้องการอันเนื่องมาจากสภาพสังคมหรือแรงกระตุ้นภายนอกก็ได้ หรืออาจกล่าวได้ว่า ความต้องการเป็น สิ่งที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากสภาพทางร่างกายและสภาพทางจิตใจ ทฤษฎีความต้องการตามหลักการของ เมอร์เรย์สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ความต้องการที่จะเอาชนะด้วยการแสดงความก้าวร้าวออกมา (Need for Aggression) เป็นความต้องการที่จะเอาชนะผู้อื่น เอาชนะสิ่งขัดขวางทั้งปวงด้วยความรุนแรงมีการต่อสู้ การแค้น การทำร้ายร่างกายหรือการฆ่าฟันกัน เช่น การพูดประชดประชันกับเพื่อนที่ไม่ชอบ เป็นต้น
2. ความต้องการที่จะเอาชนะฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ (Need for Counteraction) เป็นความต้องการที่จะฟันฝ่าอุปสรรค ความล้มเหลวต่างๆ ด้วยการสร้างความพยายามขึ้น เช่นเมื่อได้รับคำ ดุถูกดูหมิ่น ผู้ที่ได้รับจะเกิดความพากเพียรพยายามเอาชนะคำสบประมาทจนประสบผลสำเร็จ เป็นต้น
3. ความต้องการที่จะยอมแพ้ (Need for Abasement) เป็นความต้องการที่จะยอมแพ้ ยอมรับผิด ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์หรือยอมรับการถูกลงโทษ เช่น การเผาตัวตาย เพื่อประท้วงการปกครอง เป็นต้น
4. ความต้องการป้องกันตนเอง (Need for Defense) เป็นความต้องการที่จะป้องกันตนเองจากคำวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินคดีขึ้นซึ่งเป็นการป้องกันทางด้านจิตใจพยายามหาเหตุผล มาอธิบายการกระทำของตน มีการป้องกันตนเองเพื่อให้พ้นผิดจากการกระทำต่างๆทั้งปวง
5. ความต้องการเป็นอิสระ (Need for Autonomy) เป็นความต้องการจะเป็นอิสระจากสิ่งกีดขวางทั้งปวง ต้องการที่จะต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเป็นตัวของตัวเอง
6. ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) เป็นความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ที่ยากลำบากให้ประสบความสำเร็จ พยายามเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง เพื่อให้การทำงานของ ตนประสบความสำเร็จ
7. ความต้องการสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่น (Need for Affiliation) เป็น ความต้องการที่จะทำให้อื่นรักใคร่ ต้องการรู้จัก หรือมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นมีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อน พยายามสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลอื่น
8. ความต้องการความสนุกสนาน (Need for Play) เป็นความต้องการที่จะแสดงออกสนุกสนาน ต้องการหัวเราะเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด มีการสร้างหรือเล่าเรื่องตลกขบขัน มีการพักผ่อนหย่อนใจ มีการเล่นเกมกีฬา เป็นต้น

9. ความต้องการแยกตนเองจากผู้อื่น (Need for Rejection) เป็นความต้องการหรือเป็นความปรารถนาของบุคคลในการที่จะแยกตนเองออกจากผู้อื่น ไม่มีความรู้สึกยินดียินร้ายกับบุคคลอื่น ต้องการเมินเฉยจากผู้อื่น

10. ความต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น (Need for Succorance) เป็นความต้องการให้บุคคลอื่นมีความสุข เห็นอกเห็นใจ มีความสงสาร ต้องการได้รับความช่วยเหลือการดูแลและคำแนะนำจากบุคคลอื่น

11. ความต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือต่อบุคคลอื่น (Need for Nurturance) เป็นความต้องการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับบุคคลอื่น โดยการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่ไม่สามารถจะช่วยเหลือตนเองได้ หรือให้ความช่วยเหลือให้บุคคลอื่นพ้นจากภัยอันตรายต่างๆ

12. ความต้องการสร้างความประทับใจในตนเองให้แก่ผู้อื่น (Need for Exhibition) เป็นความต้องการให้บุคคลอื่นได้เห็น ได้ยินเกี่ยวกับเรื่องราวของตนเอง ต้องการให้ผู้อื่นมีความสนใจสนุกสนาน แปลกใจ หรือตื่นเต้นในเรื่องราวของตน

13. ความต้องการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น (Need for Dominance) เป็นความต้องการให้บุคคลอื่นทำตามคำสั่งของตน ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนมีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น

14. ความต้องการที่จะยอมรับนับถือผู้อาวุโส (Need for Deference) เป็นความต้องการยอมรับนับถือผู้ที่มีอาวุโสว่าด้วยความยินดี รวมทั้งนิยมชมชอบในบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า พร้อมที่จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือด้วยความยินดี

15. ความต้องการหลีกเลี่ยงความรู้สึกล้มเหลว (Need for Avoidance or Inferiority) เป็นความต้องการหลีกเลี่ยงให้พ้นจากความอับอาย หลีกเลี่ยงการดูถูก หรือการกระทำต่างๆ ที่ทำให้เกิดความละอายใจ

16. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากอันตราย (Need for Avoidance Harm) เป็นความต้องการหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดทางด้านร่างกาย ต้องการได้รับความปลอดภัยจากอันตราย

17. ความต้องการหลีกเลี่ยงจากการถูกตำหนิหรือถูกลงโทษ (Need for Avoidance of Blame) เป็นความต้องการหลีกเลี่ยงการลงโทษด้วยการคล้อยตามกลุ่มหรือยอมรับคำสั่งหรือปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของกลุ่ม เพราะกลัวถูกลงโทษ

18. ความต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย (Need for Orderliness) เป็นความต้องการจัดสิ่งของต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความประณีตงดงาม

19. ความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียง (Need for Inviolacy) เป็นความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียงของตนที่มีอยู่ไว้จนสุดความสามารถ

20. ความต้องการให้ตนเองแตกต่างจากบุคคลอื่น (Need for Contrariness) เป็นความต้องการให้ตนเองไม่เหมือนกับบุคคลอื่น

1.1.3.6 ทฤษฎีการจูงใจ ของ Maslow (Maslow' General Theory Motivation)

วรพงษ์ ภวเวศ. (2540 : 11-14) กล่าวว่าทฤษฎีที่จูงใจ (Motivation Theory) หรือทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับแรงจูงใจ (Maslow' General Theory of Human Motivation) เป็นทฤษฎีที่มาสโลว์ กล่าวถึง สิ่งจูงใจจากความต้องการของมนุษย์ และได้วางกระบวนการเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ภายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการด้านร่างกายยังไม่ได้มีการตอบสนองเลย ในด้านนี้โดยปกติแล้วองค์กรทุกแห่งมักจะตอบสนองความต้องการของแต่ละคนด้วยวิธีการทางอ้อม คือ การจ่ายเงินค่าจ้าง

ความต้องการความปลอดภัย หรือ ความมั่นคง (Security or Safety Needs) ความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้วมนุษย์ก็จะมีความต้องการในขั้นต่อไปที่สูงขึ้น คือความต้องการทางด้านความปลอดภัยหรือความมั่นคงต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับร่างกาย ความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ ส่วนความมั่นคงนั้น หมายถึง ความต้องการความมั่นคงในการดำรงชีพ เช่น ความมั่นคงในหน้าที่การงานสถานะทางสังคม

ความต้องการทางสังคม (Social or Belongingness Needs) ภายหลังจากที่ได้รับการตอบสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้วก็จะมีความต้องการสูงขึ้น คือ ความต้องการทางสังคมจะเริ่มเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมคน ความต้องการทางด้านนี้จะเป็นความต้องการที่จะอยู่ร่วมกัน และการยอมรับจากบุคคลอื่น และมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคมเสมอ

ความต้องการที่จะมีฐานะเด่นในสังคม (Esteem or Status Needs) ความต้องการขั้นต่อมาจะเป็นความต้องการที่ประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ดังนี้ คือ ความมั่นใจในตนเองในเรื่องความสามารถ ความรู้ และความสำคัญในตัวของตัวเอง รวมตลอดทั้งความต้องการที่จะมีฐานะเด่นเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น หรืออยากที่จะให้บุคคลอื่นยกย่องสรรเสริญในความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน การดำรงตำแหน่งที่สำคัญในองค์กร

Maslow มีข้อสงสัยเกี่ยวกับความต้องการของคนที่มีผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกมาจะประกอบไปด้วย 2 หลักการคือ

1. หลักการแห่งความขาดตกบกพร่อง (The Progression Principle) ความขาดตกบกพร่องในชีวิตประจำวันของคนที่ได้รับอยู่เสมอ จะทำให้ความต้องการที่เป็นของคนไม่เป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมในด้านอื่นๆ อีกต่อไป คนเหล่านี้กลับพึงพอใจในสภาพที่เป็นอยู่ ยอมรับและพอใจความขาดแคลนต่างๆ ในชีวิตโดยถือเป็นเรื่องธรรมดา

2. หลักการแห่งความเจริญก้าวหน้า (The Progression Principle) กล่าวคือ ลำดับขั้นของความต้องการทั้ง 5 ระดับ จะเป็นตามลำดับที่กำหนดไว้จากระดับต่ำไประดับสูงกว่า และความต้องการของคนในแต่ละระดับ จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ความต้องการที่ต่ำกว่าได้รับการตอบสนองจน

เกิดความพึงพอใจแล้วนั้น จะเห็นว่าความต้องการสิ่งที่ไม่ได้รับความรู้สึกละเลยของมนุษย์ทุกคน ความรู้สึกปลงตกในสภาพที่ตนเองเป็นอยู่ ตัวอย่าง เช่น เมื่อตนได้รับการตอบสนองความต้องการอยู่ในระดับหนึ่งแล้วอย่างสมบูรณ์ ก็อยากจะได้รับการตอบสนองความต้องการอีกในระดับที่สูงกว่าแต่มีข้อจำกัด เป็นอุปสรรคไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเต็มที่ หรือไม่สำเร็จตามความต้องการ สิ่งเหล่านี้จะทำให้คนเรา หยุดการแสวงหา ท้อถอย และจะยอมรับสภาพไม่มีการดิ้นรนอีกต่อไปในทิศทางตรงกันข้าม ถ้าความต้องการในระดับที่ต่ำกว่าในแต่ละระดับได้ตอบสนองอย่างเต็มที่คนจะเกิดความต้องการในขั้นต่อไปอีก จนกระทั่งบรรลุถึงความต้องการระดับสูงสุด คือ การได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self – Actualization)

1.1.4 ประเภทของแรงจูงใจ

กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์ (2530 : 236) ได้แบ่งประเภทแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังของการแสดงออกของพฤติกรรม ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นภาวะที่บุคคลเห็นคุณค่าของกิจกรรมที่ดี ทำด้วยความเต็มใจ โดยถือว่าการบรรลุในกิจกรรมนั้นๆ เป็นรางวัลอยู่แล้ว
2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นภาวะที่บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาเพราะมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาเร้า ไม่ได้ทำเพื่อความสำเร็จในสิ่งนั้นเลย เช่น การกระทำเพื่อต้องการรางวัล ตำแหน่ง เกียรติ เป็นต้น

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542 : 140 - 142) จำแนกแรงจูงใจออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจเพื่อความอยู่รอด (Survival Motives) เป็นแรงจูงใจที่ช่วยให้คนเราสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ แรงจูงใจชนิดนี้มักจะสัมพันธ์กับสิ่งเบื้องต้นที่คนเราต้องการในชีวิต เช่น อาหาร น้ำ อากาศ การขับถ่าย เป็นต้น
2. แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ในสังคมอาจได้รับอิทธิพลโดยตรงจากสิ่งเร้าที่บุคคล หรือจากวัตถุที่มองเห็นได้ จับต้องได้ หรือมาจากภาวะสังคมที่มองไม่เห็นก็ได้ เช่น การมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น การเป็นผู้นำ การสร้างมิตร เป็นต้น
3. แรงจูงใจเกี่ยวกับตนเอง (Self Motives) แรงจูงใจชนิดนี้ค่อนข้างจะซับซ้อนพอสมควร และเป็นสิ่งผลักดันให้คนเราพยายามปรับตัวไปในทางที่ดีขึ้น เช่น แรงจูงใจที่เกี่ยวกับความสำเร็จในหน้าที่การงาน หรือ ความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น

แรงจูงใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมอาจจำแนกได้ ดังนี้

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) เป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลมีความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ทั้งในหน้าที่การงาน และเรื่องราวส่วนตัวให้สำเร็จลุล่วงจากผลการวิจัยพบว่า พ่อแม่ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงย่อมมีอิทธิพลที่จะทำให้เด็กเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจ

ใฝ่สัมฤทธิ์สูงตามด้วย ทั้งนี้ เพราะพ่อแม่จะเอาใจใส่เกี่ยวกับการกระทำของเด็กมาตั้งแต่เล็กๆ โดยการแสดงความรักใคร่ ตั้งมาตรฐานการกระทำในสิ่งต่างๆ ตลอดจนคอยกระตุ้นแนะนำให้กำลังใจแก่เด็กในการทำกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา

ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1. เป็นผู้ที่มีความบากบั่น พยายาม อดทนเพื่อจะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
2. ต้องการงานให้ดีที่สุด โดยเน้นถึงมาตรฐานที่เลิศเลอของความสำเร็จ
3. ชอบความท้าทายของงาน โดยมุ่งทำงานที่สำคัญให้ประสบความสำเร็จ
4. ชอบแสดงออกถึงความรับผิดชอบเกี่ยวกับงาน
5. ชอบแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์
6. ทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นขั้นตอน และมีการวางแผน
7. ชอบยกเหตุผลมาประกอบคำพูดอยู่เสมอ
8. อยากให้ผู้อื่นยกย่องว่าทำงานเก่ง

2. แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliation Motive) เป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับ เป็นที่รักใคร่ของเพื่อนฝูง และได้รับความนิยมนจากบุคคลในกลุ่ม พัฒนาการของแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์จะเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะในครอบครัวที่มีความรักความเข้าใจ ความอบอุ่น พ่อแม่ที่ไม่มีลักษณะการก้าวร้าว ข่มขู่ หรือครอบครัวที่ไม่มีการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นในพี่น้อง สิ่งเหล่านี้จะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กเมื่อเติบโตขึ้นมาจะทำให้เป็นคนที่ทำอะไรเพื่อให้ผู้อื่นพอใจเสมอ

ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์สูง

1. ชอบผูกมิตรใหม่
2. ชอบคบเพื่อนอย่างสนิทสนม
3. ชอบคบเพื่อนมากๆ
4. ชอบพูดถึงมิตรภาพ ความใกล้ชิดสนิทสนมที่มีต่อกัน
5. ชอบแสดงออกถึงอารมณ์ที่ละเอียดอ่อน เช่น เสียใจ เมื่อมีการพลัดพราก

หรือหวานซึ่งเมื่ออยู่ใกล้กัน

6. แสดงออกถึงการให้ความสนใจ และยกย่องผู้อื่น
7. จะเน้นถึงการได้รับความชื่นชมจากบุคคลอื่น
8. ชอบทำตนเป็นเพื่อนที่ซื่อสัตย์

3. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) เป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น สามารถบงการผู้อื่นได้ พยายามกระทำทุกวิถีทาง เพื่อให้ผู้อื่นอยู่ใต้อำนาจตน พัฒนาการของความต้องการที่จะมีอำนาจเหนือผู้อื่นอาจมาจากความรู้สึกที่ต่ำต้อยไม่ทัดเทียมผู้อื่น มีความรู้สึกว่าตนเอง "ขาด" ทั้งในด้านความเป็นอยู่ และฐานะทางสังคมเป็นความรู้สึกที่เรียกว่า "ปมด้อย" ซึ่ง

ความรู้สึกชนิดนี้ยังมีมากเท่าไร ก็จะต้องพยายามสร้าง "ปมเด่น" โดยการแสดงความยิ่งใหญ่ ด้วยการก้าวร้าวออกมาเพื่อลบ "ปมด้อย" นั้น

ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจสูง

1. ชอบวางตนเป็นหัวหน้ากลุ่ม หรือแสดงอำนาจเหนือผู้อื่น
2. ชอบบงการ ชี้นำบังคับ ควบคุมให้ผู้อื่นคิดหรือกระทำตาม
3. ชอบวางแผนทางการกระทำของกลุ่ม และโน้มน้าวให้ผู้อื่นกระทำตาม
4. ชอบพูดถึงความสัมพันธ์กับผู้อื่น แต่จะพูดในความหมายที่แฝงไว้ใน

ลักษณะที่เหนือผู้อื่น

5. ชอบสัมพันธ์กับคนที่มาอ่อนน้อม ถ่อมตน หรือมาประจบสอพลอ
6. บางครั้งชอบการตัดสินใจกระทำการเสี่ยงภัยอย่างบ้าบิ่น
7. หลีกเลี่ยงการแสดงความเห็นออกมาให้ปรากฏ
8. ชอบโต้เถียงกับผู้อื่นที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกับตน
4. แรงจูงใจใฝ่ก้าวร้าว (Aggression Motive) เป็นแรงจูงใจชนิดหนึ่งที่มนุษย์

แสดงออกโดยวาจาหรือท่าทาง เพื่อขจัดความคับข้องใจ หรือความโกรธที่เกิดขึ้น ซึ่งพฤติกรรมก้าวร้าวนี้ บางครั้งผู้แสดงออกจะพบว่า เมื่อแสดงพฤติกรรมดังกล่าวออกไปแล้ว จะช่วยผ่อนคลายอารมณ์ของตนเอง ในขณะนั้นลงไป พัฒนาการของความก้าวร้าวจะเริ่มเกิดตั้งแต่ในช่วงวัยเด็กโดยการเลียนแบบจากพ่อแม่ หรือคนใกล้ชิดที่อบรมเลี้ยงดู การที่บุคคลมีความก้าวร้าว หรือมีบุคลิกภาพแบบ "ถือตนเองเป็นใหญ่" (Authoritarian) นั้น เนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูที่เข้มงวดกดขี่มากเกินไปทำอะไรผิดนิดหน่อยก็จะถูกดุ ต่ำเสียงตีทำให้เด็กเกิดความรู้สึกโกรธแค้น ขุ่นเคือง แต่เด็กก็ไม่กล้าแสดงอาการตอบโต้โดยตรง แต่จะไปแสดงความก้าวร้าวออกมากับคนรอบข้าง โดยเฉพาะกับบุคคลที่ด้อยกว่า พฤติกรรมก้าวร้าวนี้ เมื่อเกิดขึ้นแล้วก็ยากที่จะหยุดได้ แต่เราสามารถแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวให้ลดลงได้ โดยผู้ใหญ่จะต้องพยายามควบคุมอารมณ์ของตนเอง ไม่แสดงความก้าวร้าวเอาแต่ใจตนเอง ไม่ใช้คำพูดในเชิงขู่บังคับ แต่พยายามจะสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นและไว้วางใจว่า เราคือผู้ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำมิใช่ผู้ควบคุมเมื่อนั้นพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กจะลดลงจากเอกสารดังกล่าวมาทั้งหมดนี้ จัดว่าประเภทของแรงจูงใจนั้นมีผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมและยังสามารถที่จะเร้าให้แสดงพฤติกรรมที่เกิดจากความต้องการหรือไม่ต้องการในการกระทำสิ่งนั้นๆ เพื่อให้มนุษย์สามารถไปถึงในสิ่งที่ต้องการ ซึ่งจะได้เกิดได้จากสิ่งเร้าต่างๆ ทั้งจากภายในและภายนอกของตนเอง ทั้งทางกรรมวิธีชีวิตในสังคม การมีอำนาจ

1.1.5 องค์ประกอบที่มีผลต่อแรงจูงใจ

อาร์ พันธ์มณี (2534: 192 - 196) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจจัดว่ามีผลต่อการเรียนรู้ พฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลเป็นอันมาก เพราะการที่บุคคลเกิดแรงจูงใจในการที่จะกระทำพฤติกรรม ย่อมจะทำให้พฤติกรรมหรือการเรียนรู้ในสิ่งนั้นๆ มีประสิทธิภาพและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วมากกว่าบุคคลที่ไม่เกิดแรงจูงใจ ลักษณะของแรงจูงใจของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ธรรมชาติของแต่ละบุคคล ทุกคนมีธรรมชาติของตนแตกต่างกับคนอื่น หรือมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งประกอบด้วย

1.1 แรงขับ แรงขับของบุคคลจัดว่าเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการเกิด

พฤติกรรมแรงขับเป็นสภาวะที่เกิดจากความไม่สมดุลภายในร่างกายของมนุษย์ เช่น สภาวะความต้องการอาหาร น้ำ สภาวะความตึงเครียด ความรู้สึกเจ็บปวด เป็นต้น แรงขับเกิดขึ้นได้จากลักษณะ 2 ประการคือ แรงขับภายในร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความง่วงนอน เป็นต้น และแรงขับที่เกิดจากภายนอก ร่างกาย เช่น การได้รับความเจ็บปวดจากสิ่งเร้าภายนอก สภาวะความกดดันจนทำให้เกิดความตึงเครียด

2. ความวิตกกังวล ความวิตกกังวลมีผลต่อการเรียนรู้ หรือการกระทำ

พฤติกรรมความวิตกกังวลจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล เมื่อบุคคลมีอายุเพิ่มมากขึ้น มีประสบการณ์เพิ่มขึ้นย่อมจะเกิดความวิตกกังวลเพิ่มมากขึ้น เด็กเล็กๆ จะไม่มีความกังวลใจแต่จะมีความกลัว เมื่ออายุเพิ่มมากขึ้นความกลัวจะลดลงกลายเป็นความวิตกกังวลเพิ่มขึ้นมาแทนที่

3. สถานการณ์ต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมย่อมจะส่งผลทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจแตกต่างกันเป็นต้นว่า ส่งผลให้บุคคลเกิดความสับสนวุ่นวายหรืออื่นๆ และวัฒนธรรมแต่ละสังคมย่อมจะส่งผลให้พัฒนาการของผู้เรียนแตกต่างกันด้วยลักษณะสถานการณ์ต่างๆ ที่มีผลต่อแรงจูงใจได้แก่

3.1 การแข่งขัน หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่มีความปรารถนาจะเอาชนะผู้อื่นต้องการทำให้ตนมีสภาพการณ์ดีขึ้น ลักษณะการแข่งขันมีลักษณะที่สำคัญ 2 ลักษณะ คือการแข่งขันกับตนเองเป็นการแข่งขันที่ทำให้ตนเองดีขึ้นด้วยความเต็มใจ และความต้องการของตนไม่มีใครมาบังคับ การแข่งขันกับบุคคลอื่น เป็นความรู้สึกที่ต้องการเอาชนะบุคคลอื่น ให้ตนอยู่เหนือกว่าคนอื่น มักจะพยายามทำทุกวิถีทาง เพื่อให้ตนชนะผู้อื่นเสมอ

3.2 ความร่วมมือ หมายถึง แรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับแรงผลักดันทางสังคม มีพฤติกรรมแบบประนีประนอม ให้ความร่วมมือช่วยเหลือเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อให้งานหรือพฤติกรรมที่มุ่งปรารถนาสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ฉะนั้น ความร่วมมือของบุคคลจึงจัดว่าเป็นแรงจูงใจที่สำคัญ ที่ทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมต่างๆ ขึ้น

3.3 การตั้งจุดมุ่งหมาย หมายถึง การที่บุคคลได้มีการตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิตไว้มีผลทำให้บุคคลมีความพยายามที่จะกระทำสิ่งต่างๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตนตั้งไว้ในบางครั้ง แม้จะมีการตั้งจุดมุ่งหมายไว้ บุคคลก็ไม่สามารถกระทำเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตนตั้งไว้ได้ด้วยเหตุนี้การตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิตจึงเป็นแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ลักษณะของการตั้งจุดมุ่งหมายมี 2 ลักษณะคือ

3.3.1 การตั้งจุดมุ่งหมายรวม เป็นจุดมุ่งหมายที่มักจะมีจุดมุ่งหมายย่อยๆ มาเกี่ยวข้องเช่น การตั้งจุดมุ่งหมายชีวิตว่า จะเป็นนักวาดรูปที่มีชื่อเสียงของโลกแต่ในขณะที่ยังน้อย ก็มีเป้าหมายย่อยๆ หลายจุดมุ่งหมายมารวมกันคือ จะวาดรูปให้ชนะการแข่งขันจะวาดรูปให้ได้รับคำชมจากครู จะวาดรูปให้เพื่อนๆ ยอมรับ

3.3.2 การตั้งจุดมุ่งหมายระยะไกล เพื่อจุดหมายใดจุดหมายหนึ่ง โดยเฉพาะการตั้งจุดมุ่งหมายระยะไกลจะเกิดขึ้นกับคนที่มีวุฒิภาวะทางด้านสมองพอสมควรจะไม่เกิดในเด็กเล็ก

3.4 การตั้งความทะเยอทะยาน เป็นการตั้งความหวังสูงไว้ และมีความพยายามมุ่งมั่นอย่างมากที่จะทำให้สำเร็จการตั้งความหวังหรือเกิดความทะเยอทะยาน จึงเป็นแรงจูงใจที่ผลักดันให้เกิดพฤติกรรมขึ้น ถ้าบุคคลตั้งความทะเยอทะยานไว้สูงเกินความสามารถของตนเองจะทำให้บุคคลเกิดความล้มเหลวได้ง่าย ทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการทำงานนั้นๆ หรือเกิดความท้อถอย หรือถ้าตั้งความหวังไว้ต่ำกว่าความสามารถ ก็ไม่มีแรงจูงใจพอที่จะกระทำ เพราะว่าตนประสบความสำเร็จในงานนั้นๆ ง่ายเกินไป ความยากง่ายของงาน จะมีผลต่อแรงจูงใจ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจกับบุคคลนั้น เกิดขึ้นได้จากสองสถานการณ์คือ การเกิดจากความรู้สึกของตนเองจากข้างในเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาจากตนเอง และจากสถานการณ์ต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมเป็นตัวผลักดันให้เกิดแรงจูงใจ เช่น การแข่งขัน การตั้งจุดมุ่งหมาย การร่วมมือ

1.1.6 ความหมายของห้องสมุดโรงเรียน

สมจิต พรหมเทพ (2542 : 2) กล่าวว่า ห้องสมุดโรงเรียน หมายถึง แหล่งรวบรวมทรัพยากรความรู้ที่มีคุณค่าต่อความคิดและพัฒนาการของนักเรียน ครู เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ประกอบการเรียน การสอนด้วยตนเอง และเป็นแหล่งส่งเสริมสติปัญญา ความเจริญงอกงามทุกด้านของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 5) กล่าวว่า ห้องสมุดโรงเรียน หมายถึง ห้องสมุดที่จัดขึ้นในโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และ ชุมชน รวมทั้งส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการค้นคว้าด้วยตนเองให้แก่ นักเรียน

แม่น้ำสา ขวลิขิต (2544 : 2) กล่าวว่าห้องสมุดโรงเรียน หมายถึง หน่วยรวบรวม จัดการและให้บริการสารสนเทศในทุกรูปแบบไม่ว่าจะเรียกชื่อ หรือ มีสถานภาพของหน่วยงานอย่างไร เช่น หอสมุด ห้องสมุด สถาบันวิทยบริการ สถาบันบรรณสารเพื่อการพัฒนา กองห้องสมุด หอจดหมายเหตุ แผนกเก็บเอกสาร ศูนย์สารนิเทศ ศูนย์สนเทศ ศูนย์การเรียนการสอนและอื่นๆ

วัลลภ สวัสดิวัลลภ และ คนอื่นๆ (2544 : 4) กล่าวว่าห้องสมุดโรงเรียนเป็น สถาบันที่ตั้งขึ้นในโรงเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตาม หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพื่อสนองความต้องการของนักเรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชน นอกจากนี้ยังช่วยสร้างนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้นักเรียน เพื่อเป็นรากฐานในการใช้ห้องสมุดอื่นๆต่อไป

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ห้องสมุดโรงเรียน หมายถึง สถานที่รวบรวม จัดการ และ ให้บริการสารสนเทศในทุกรูปแบบ เพื่อให้ประกอบหลักสูตรการศึกษาและส่งเสริมการเรียน การสอนในโรงเรียน ตลอดจนเพื่อสนองความต้องการของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้นักเรียน เพื่อเป็นรากฐานในการใช้ ห้องสมุดอื่นๆ โดยมีครูบรรณารักษ์หรือครูผู้รับผิดชอบงานห้องสมุดเป็นผู้ดำเนินการและ จัดกิจกรรมต่างๆ ของห้องสมุด

1.1.7 แนวทางการดำเนินงานห้องสมุด

ห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน และการสร้างนิสัยรักการอ่าน โดยมีการจัดวัสดุสารนิเทศ (วัสดุตีพิมพ์และไม่ตีพิมพ์) ไว้อย่างเป็นระบบ ให้ ครู นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าและพัฒนาการเรียนการสอน ห้องสมุดโรงเรียนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญใน การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน และสร้างนิสัยรักการอ่าน

การจัดห้องสมุดให้ประสบผลสำเร็จ มีองค์ประกอบดังนี้

1.จัดห้องสมุดให้มีระบบตามเกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียน

ผู้บริหาร เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการสนับสนุนการดำเนินงาน ห้องสมุดเพราะเป็นผู้พิจารณาให้การสนับสนุนทั้งในด้านการเงิน บุคลากร และ กำลังใจ การดำเนินงาน ห้องสมุดจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร

บุคลากร ห้องสมุดควรมีครูที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ที่มีพื้นฐานความรู้ในวิชาชีพ บรรณารักษศาสตร์ เป็นผู้ดำเนินงานห้องสมุด และมีบุคลากรอื่นๆ ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน

ในการพัฒนาห้องสมุด บุคลากรผู้ดำเนินงานเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่ จะทำให้งานห้องสมุดประสบความสำเร็จ ดังนั้น

บรรณารักษ์ควรเป็นกรรมกรวิชาการของโรงเรียน เพื่อประสานงานทางด้าน วิชาการให้ตอบสนองหลักสูตร

คณะกรรมการบริหารห้องสมุด เพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน ดูแลให้การสนับสนุนการดำเนินงานห้องสมุดให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

อาคารสถานที่ ห้องสมุดควรมีสถานที่เพียงพอสำหรับจัดวางวัสดุสารนิเทศเป็นที่ทำงานของบรรณารักษ์ และให้บริการแก่ผู้ใช้ ห้องสมุดควรมีบรรยากาศทางกายภาพที่เหมาะสมและมีบรรยากาศทางวิชาการ

ครุภัณฑ์ ครุภัณฑ์เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับห้องสมุดในการจัดวางวัสดุสารนิเทศและเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ

วัสดุสารนิเทศ ห้องสมุดจำเป็นต้องมีวัสดุสารนิเทศเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ วัสดุสารนิเทศแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ วัสดุตีพิมพ์ และวัสดุไม่ตีพิมพ์

เงินอุดหนุน เงินเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดหาวัสดุสารนิเทศ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์อื่นๆ เพื่อให้การดำเนินงานห้องสมุดบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. การจัดให้มีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด การสอนการใช้ห้องสมุด อาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ

2.1 สอนแบบเป็นทางการ โดยโรงเรียนจัดชั่วโมงสอนวิชาการใช้ห้องสมุดได้ในตารางสอนของนักเรียนทุกชั้น

2.2 สอนแบบไม่เป็นทางการ สามารถทำได้ในโอกาสต่างๆ เช่น การประชุมนิเทศ การประชุมนักเรียน ฯลฯ

การสอนวิชาการใช้ห้องสมุด จะเป็นการปูพื้นฐานให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของห้องสมุด มีทักษะการใช้ห้องสมุดเพื่อแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตลอดจนสร้างนิสัยรักการอ่าน โดยกำหนดเนื้อหา ดังนี้

1. วัสดุสารนิเทศที่มีอยู่ในห้องสมุด
2. การปฏิบัติตนในการใช้ห้องสมุด
3. เลขหมู่และการจัดวัสดุสารนิเทศ
4. การรู้จักใช้บัตรรายการ
5. การรู้จักใช้วัสดุสารนิเทศ
6. การรู้จักระวังรักษาหนังสือ
7. บริการและกิจกรรมของห้องสมุด

สมจิต พรหมเทพ (2542 : 4-7) กล่าวว่า เพื่อให้ห้องสมุดโรงเรียนทำหน้าที่เป็นแหล่งกลางที่ใช้ประโยชน์แก่ครู นักเรียนที่สมบูรณ์อย่างแท้จริง ห้องสมุดควรมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่

1. สถานที่ห้องสมุดโรงเรียนควรมีสถานที่ซึ่งตั้งเป็นห้องสมุดเฉพาะจะเป็นการสร้างหรือปรับปรุงอาคารสถานที่ แห่งใดแห่งหนึ่งเป็นห้องสมุดที่เหมาะสม ให้เป็นห้องสมุดที่กว้างขวางและสมบูรณ์แบบ สถานที่ดังกล่าวควรอยู่ในย่านกลางที่นักเรียนและครูเข้าใช้ได้อย่างสะดวก ห่างจากแหล่งรบกวนอื่นๆ เช่นโรงอาหาร สนามฟุตบอล ฯลฯ แต่ควรอยู่ใกล้ตึกเรียนหรือชั้นเรียนที่มีความจำเป็นที่ต้องใช้ห้องสมุด เพื่อการเรียนการสอนให้มาก ห้องสมุดที่ดีควรจะได้รับความร่วมมือกันจัดทำแบบแปลนทั้งสถานที่ครุภัณฑ์จากผู้บริหาร สถาปนิก บรรณารักษ์ และศึกษานิเทศก์งานห้องสมุดทั้งนี้เพื่อให้ได้ห้องสมุดที่มีขนาดและสภาพแวดล้อมที่ดี เหมาะสม ได้ประโยชน์จากเนื้อหาที่ได้อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

2. สิ่งพิมพ์ เอกสาร หนังสือ และวัสดุความรู้ในห้องสมุดควรมีดังต่อไปนี้

2.1 หนังสือ หนังสือในห้องสมุด แบ่งได้เป็นหนังสือเรียน หนังสือประกอบการเรียน หนังสือสารคดีทั่วไป หนังสือที่อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน และหนังสืออ้างอิง

2.2 วารสารและนิตยสาร ทั้งวารสารวิชาการที่ใช้เป็นเอกสารประกอบการเรียนการสอน และ วารสารบันเทิงคดี เพื่อให้ความเพลิดเพลินแก่ครูและนักเรียน

2.3 หนังสือพิมพ์ ทั้งหนังสือพิมพ์ในส่วนกลางและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ช่วยให้ครูและ นักเรียนรับทราบความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่างๆ

2.4 จุลสาร เอกสารเล่มเล็กที่ให้ความรู้ ทันสมัยใช้ประกอบการเรียนในรายวิชาต่างๆ

2.5 กฤตภาค สิ่งพิมพ์ที่ห้องสมุดจัดทำเพิ่มเติม เพื่อประกอบการเรียนการสอน

2.6 สื่อทัศนวัสดุที่ให้ความรู้ในรูปแบบต่างๆ เช่น รูปภาพ แผนที่ ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วีดิทัศน์ แถบบันทึกเสียง ลูกโลก หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง ฯลฯ

3. คณะกรรมการห้องสมุด สำหรับห้องสมุดโรงเรียนเพื่อให้การดำเนินงานห้องสมุดเป็นไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ตั้งแต่ผู้บริหาร ผู้ใช้บริการ และอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ควรมีการเลือกบุคคลที่มีความสนใจในกิจกรรมห้องสมุด สนใจงานห้องสมุด หนังสือ และการอ่านมาเป็นกรรมการช่วยกันวางแผน วางนโยบาย วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานห้องสมุด และควรจัดทำในรูปของคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการเป็นประธาน กรรมการ มีหัวหน้าสายวิชาต่างๆ เป็นกรรมการร่วมกับตัวแทนของนักเรียนและครูผู้ใช้อาคาร โดยมีการบรรณารักษ์เป็นเลขานุการ การจัดตั้งคณะกรรมการ ชุดดังกล่าวมีประโยชน์ คือมีกลุ่มบุคคลช่วยกันคิดปรับปรุงและพัฒนางานห้องสมุดให้ก้าวหน้า นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้ที่ถนัดและสนใจในสาขาวิชาต่างๆ จะเป็นประโยชน์ในการเลือกซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด ช่วยสนับสนุนให้นักเรียนเข้ามาใช้ห้องสมุดอยู่เสมอ

4. บรรณารักษ์ คือ บุคคลที่ดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ ต้องเป็นผู้มีความรู้ทางวิชาบรรณารักษศาสตร์ หรือเป็นผู้ที่เคยได้รับการอบรมมาทางนี้แล้ว และเป็นผู้ที่สนใจในงานห้องสมุด รักหนังสือและการอ่าน จะช่วยให้การดำเนินงานห้องสมุดเป็นไปด้วยดี บรรณารักษ์เป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการสร้างห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นสถานที่ที่น่าสนใจ มีชีวิต เป็นที่ดึงดูดใจบรรดาครู นักเรียน และบุคคลทั่วไป เพราะบรรณารักษ์เป็นผู้จัดหาเลือกสรรหนังสือ วัสดุความรู้อื่นๆ เข้าห้องสมุด แล้วจัดบริการต่างๆ แก่ผู้ใช้รวมทั้งจัดกิจกรรมอื่นๆ ให้ผู้อ่านสนใจ เพื่อสนับสนุนการอ่าน เพื่อการเรียนรู้ การสอนและเพื่อความรู้ความบันเทิงใจ ตามวัตถุประสงค์ของห้องสมุด

5.งบประมาณ ห้องสมุดแต่ละแห่งจะดำเนินกิจกรรมบริการและขยายงานพัฒนาห้องสมุดได้จะต้องมีงบประมาณจำนวนหนึ่งมาสนับสนุนตามความจำเป็นและฐานะของห้องสมุด งบประมาณของห้องสมุดอาจจะได้มาหลายทาง ด้วยความช่วยเหลือจากผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการห้องสมุด หรือบรรณารักษ์เอง

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การดำเนินงานห้องสมุดให้ประสบความสำเร็จ เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ครู บรรณารักษ์ รวมทั้งบุคลากรของโรงเรียน ในการที่จะมีส่วนร่วมพัฒนาห้องสมุดให้มีบทบาทสำคัญทางการศึกษา ในการสนับสนุนการเรียนการสอน โดยต้องมีการวางแผน และกำหนดนโยบายการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานห้องสมุดเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.8 แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด

นางพะงา จิตกร . (2533 : 74) กล่าวว่า ห้องสมุดจะประสบความสำเร็จในการบริการ จำเป็นต้องมีการวางแผนที่ดี และเข้าใจถึงลักษณะการใช้และความต้องการของผู้ใช้บริการ ถ้าห้องสมุดจัดเตรียมทรัพยากรสารสนเทศ และบริการสารสนเทศที่สอดคล้องกับลักษณะนิสัย และความต้องการของผู้ใช้บริการ ผู้ใช้ย่อมเห็นประโยชน์ และความสำคัญของห้องสมุด ซึ่งเป็นผลให้ผู้สนใจที่จะเข้าใช้ห้องสมุด การตัดสินใจเข้าใช้ห้องสมุดของผู้ใช้ย่อมมีสาเหตุมาจากสาเหตุต่างกั้นขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของแต่ละคน เมื่อพิจารณาจากสาเหตุต่างๆ จะพบว่าสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดมี 3 ด้านด้วยกัน ซึ่งเป็นผลที่ได้มาจากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด คือ ส่วนที่หนึ่งเกี่ยวข้องกับลักษณะส่วนตัวของผู้ใช้ เช่น เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษา ผลการเรียน นิสัยรักการค้นคว้า เป็นต้น ส่วนที่สอง เกี่ยวข้องกับลักษณะของห้องสมุด เช่น ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดให้บริการ บรรณารักษ์ของห้องสมุด ช่วงเวลาเปิด-ปิดบริการ เป็นต้น และส่วนที่สามเกี่ยวข้องกับลักษณะอื่นๆ เช่น แหล่งค้นคว้าอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียง การเรียนการสอนภายในสถาบัน เป็นต้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ห้องสมุดที่จะประสบความสำเร็จ ต้องมีการดำเนินงานที่ดี โดยจัดบรรยากาศของห้องสมุดให้เหมาะสม สวยงาม จัดหาวัสดุสารนิเทศที่เพียงพอกับความต้องการ มีความทันสมัย รวมทั้งให้บริการที่สะดวกรวดเร็ว จะทำให้ผู้ใช้บริการเห็นความสำคัญและเกิดแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมากขึ้น

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แอสฮอร์ (Ashoor. 1978 : 4567A) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้ใช้ที่มีต่อการใช้ทรัพยากรสารสนเทศและบริการของห้องสมุด รวมถึงสภาพการใช้ห้องสมุดและปัญหาในการใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ของประเทศซาอุดีอาระเบีย คือ มหาวิทยาลัยปิโตรเลียมและมิเนอร์รัลส์ (The University of Petroleum and Minerals (UPM) มหาวิทยาลัยริยาดห์ (The University of Riyadh (UR)) และมหาวิทยาลัยคิงอับดุลอาซีซ (King Abdul Aziz University (KAAU)) กลุ่มตัวอย่างคือ อาจารย์ จำนวน 361 คน และนักศึกษา จำนวน 620 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อ ค้นคว้าประกอบการเรียน ทำการบ้าน หรือทำรายงาน ใช้บริการ ยืม-คืน และบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ปัญหาที่พบในการใช้ห้องสมุด คือ บริการของห้องสมุดไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด เนื่องจากขาดประสิทธิภาพในงานเทคนิค งานบริการและประชาสัมพันธ์ บุคลากรขาดความรู้ทางวิชาชีพบรรณารักษ์ที่ทันสมัย ผู้ใช้ไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาทรัพยากรและบริการของห้องสมุด และผู้ใช้อักประสบปัญหาในการค้นหาหนังสือที่ต้องการไม่พบ

เอ็มเดดและโรเจอร์ส (Emdad and Rogers. 1978 : 448-455) ได้ศึกษาสภาพการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยปาห์เลวี (Pahlavi University) ประเทศอิหร่าน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาและอาจารย์ ซึ่งมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับนักศึกษา การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับอาจารย์ และเก็บรวบรวมข้อมูลการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศจากเคาน์เตอร์บริการยืม-คืน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาร้อยละ 40 เข้าใช้บริการของห้องสมุด วันละ 1-3 ชั่วโมง เพื่ออ่านหนังสือ สำหรับเหตุผลที่ทำให้นักศึกษาไม่เข้าใช้ห้องสมุด คือ นักศึกษาร้อยละ 50 เห็นว่ายังไม่มีควมจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรสารสนเทศภายในห้องสมุด เนื่องจากนักศึกษาเห็นว่าในการเรียนใช้เฉพาะหนังสือเรียน และจากการจดบันทึกจากอาจารย์ในห้องเรียนก็เพียงพอแล้ว ประกอบกับนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ใช่ผู้อ่านที่ดี และ อาจารย์ไม่มีส่วนสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าใช้บริการห้องสมุด เนื่องจากนักศึกษา 2 ใน 3 ไม่ได้รับการแนะนำการใช้ห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม และไม่ได้รับรายชื่อหนังสือสำหรับอ่านเพิ่มเติมจากอาจารย์ นอกจากนี้ นักศึกษาร้อยละ 24 ไม่คุ้นเคยกับการใช้บัตรรายการในการหาหนังสือ

บาวเนอร์ (Bauner. 1979 : 6379A) ได้ศึกษาการใช้ห้องสมุด และความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อห้องสมุดมอริส (Morris Library) ที่มหาวิทยาลัยเซาเทิร์นอิลลินอยส์-คาร์บอนเดล (Southern Lillinois University – Carbondale) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติบางประการของนักศึกษากับการใช้ห้องสมุด และเพื่อศึกษาความคิดเห็นและทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริการของห้องสมุด โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2,213 คน ผลการวิจัยพบว่า การใช้หนังสือและสิ่งพิมพ์ของนักศึกษาภายในห้องสมุดกับการยืมหนังสือและสิ่งพิมพ์ของนักศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ การใช้หนังสือและสิ่งพิมพ์ในห้องสมุดกับชั่วโมงที่ใช้ศึกษาภายในห้องสมุดของ นักศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การใช้หนังสือและสิ่งพิมพ์ในห้องสมุดกับคะแนน เฉลี่ยสะสมของนักศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ต่ำใช้หนังสือและสิ่งพิมพ์ของห้องสมุดมากกว่านักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูง การใช้ห้องสมุดกับ ระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับเหตุผลในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา คือเพื่อทำรายงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอน เพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมโดยอิสระ เพื่ออ่านตำรา และเพื่อการพักผ่อนด้วยการอ่านหนังสือ

วาร์นาโด (Varnado. 1981 : Online) ได้วิเคราะห์การบริการของห้องสมุด มหาวิทยาลัยดิสตริกต์ออฟโคลัมเบีย (The University of the District of Columbia (UDC)) โดยสำรวจ ความคิดเห็นจากผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เพื่อศึกษาบทบาทของห้องสมุดดิสตริกต์ออฟโคลัมเบีย และการบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการด้านการศึกษา และการวิจัยของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระดับความสะดวกสบายที่ได้รับ จากห้องสมุดมหาวิทยาลัยดิสตริกต์ออฟโคลัมเบีย ความสามารถของห้องสมุดในการจัดหาสารสนเทศที่ เหมาะสม ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวกในการค้นหาสารสนเทศของผู้ใช้ การให้ความ ช่วยเหลือและแนะนำการใช้ห้องสมุดที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด และประสิทธิภาพของห้องสมุดในการ ส่งเสริมหลักสูตรและการวิจัยตามความต้องการของมหาวิทยาลัย โดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่ม ตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา 262 คน อาจารย์ 80 คน และผู้บริหาร 75 คน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ไม่ พอใจต่อการบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยดิสตริกต์ออฟโคลัมเบียมากที่สุด และนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารเห็นสอดคล้องกันว่าบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยดิสตริกต์ออฟโคลัมเบีย ไม่สามารถ ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ และไม่สามารถสนับสนุนต่อหลักสูตรการเรียนการสอนของนักศึกษา การบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยดิสตริกต์ออฟโคลัมเบียตั้งอยู่ในที่ไม่เป็นศูนย์กลางในการบริการผู้ใช้ ผู้ใช้บริการไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการห้องสมุด และผู้ใช้จำนวนมากไม่ทราบถึงบริการที่ห้องสมุด จัดให้บริการ

ไล (Lai. 1990 : Online) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของ นักศึกษา ระดับปริญญาตรีในสหรัฐอเมริกา และได้หวั่น โดยศึกษาจากความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดของ นักศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน-เมดิสัน (University of Wisconsin – Madison) ในสหรัฐอเมริกา และมหาวิทยาลัยแห่งชาติของไต้หวัน ผลการวิจัยพบว่า การ มอบหมายให้ทำรายงานของอาจารย์ผู้สอนในการใช้ห้องสมุด และความต้องการสถานที่ที่เงียบสงบเพื่อ ศึกษาค้นคว้าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ทำให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสหรัฐอเมริกาเข้าใช้ห้องสมุด สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในไต้หวัน พบว่าระดับการศึกษาของมารดาเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการ

เข้าใช้ห้องสมุด มารดาที่มีการศึกษาสูงจะสนับสนุนการศึกษาของบุตรมากกว่ามารดาที่มีการศึกษาต่ำ เนื่องจากต้องการให้บุตรกลับมาช่วยทำงานมากกว่า

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ไพจิตร เกิดอยู่ (2540) ได้วิจัยถึง เหตุผลในการใช้ และไม่ใช้ห้องสมุดของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ชั้นปีที่ 3 และ ปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จากคณะวิชาบริหารธุรกิจ คณะบัญชี คณะนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ ใน 3 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำนวน 424 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบเลือกตอบ และแบบมาตราประมาณค่า ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลที่นักศึกษาเข้าใช้ห้องสมุด ประกอบด้วย เหตุผลด้านสภาพห้องสมุด ได้แก่ ห้องสมุดอยู่ในทำเลที่ไปใช้ได้สะดวก อุณหภูมิในห้องสมุดเย็นสบายเหมาะสมกับการอ่านค้นคว้า แสงสว่างในห้องสมุดพอเหมาะไม่ทำให้เพ่งสายตาหรือหิวดาให้เมื่อยล้า ความสะดวกในการยืม-คืน สภาพของทรัพยากรสารสนเทศ และอุปกรณ์ของห้องสมุด เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพดีสะอาดพร้อมให้บริการ เหตุผลด้านตัวนักศึกษา ได้แก่ ความต้องการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ ต้องการอ่านหนังสือพิมพ์ และติดตามเคลื่อนไหวกับเหตุการณ์ของประเทศและของโลกในปัจจุบันที่ตนสนใจ และเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ก่อนถึงเวลาเข้าชั้นเรียน และเหตุผลด้านอาจารย์ได้แก่ เมื่ออาจารย์มอบหมายให้ทำรายงานที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชา อาจารย์ผู้สอนเสนอแนะให้ผู้เรียนไปอ่านค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนที่มีในห้องสมุด

ครองทรัพย์ เจตินาพันธ์ (2542) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา จำนวน 400 คน โดยศึกษาความพึงพอใจในการใช้บริการด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านการจัดทรัพยากรสารสนเทศ ด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ ด้านบุคลากรห้องสมุด ด้านระเบียบกฎเกณฑ์ และด้านการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด รวมทั้งการเปรียบเทียบความพึงพอใจ ในการใช้บริการห้องสมุดทั้ง 7 ด้าน ตามความถี่ในการใช้ ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนพึงพอใจด้านการจัดทรัพยากรสารสนเทศ และอาคารสถานที่ และครุภัณฑ์ในระดับมาก และพึงพอใจบริการอีก 4 ด้าน ที่เหลือระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจการใช้บริการห้องสมุด ทั้ง 7 ด้าน ตามความถี่ในการใช้ห้องสมุด พบว่า นักศึกษาที่เข้าใช้ห้องสมุดตามความถี่ในการใช้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการห้องสมุดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

วิภา อินทร์แก้ว (2545) ได้วิจัยถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการห้องสมุดเสมือนของสำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการมากที่สุด คือ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ความพอเพียงของหัวข้อเรื่องที่ต้องการ ความพอเพียงของ

ฐานข้อมูลที่จัดไว้บริการ คุณภาพของงานที่ได้รับจากการพิมพ์ การจัดให้มีโปรแกรมประยุกต์ต่างๆไว้บริการ ความเหมาะสมของอุณหภูมิขณะที่ใช้บริการ ความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ การจัดคู่มือแนะนำการให้บริการ การจำกัดเวลาในการใช้บริการในแต่ละครั้ง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด สรุปได้ว่า ผู้เข้าใช้บริการห้องสมุด มีความต้องการในการเข้าใช้บริการของห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือ ศึกษาค้นคว้า ประกอบการเรียน ใช้บริการยืม-คืนหนังสือ บริการอินเทอร์เน็ต รวมทั้งครูผู้สอนพาเข้าไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งเหตุผลที่ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจในการเข้าใช้ห้องสมุด คือ การให้บริการที่สะดวกรวดเร็ว มีทรัพยากรสารสนเทศที่เพียงพอ หลากหลาย มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย และการให้บริการที่ดีของเจ้าหน้าที่ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ศึกษาค้นคว้า

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การอ่านจัดเป็นงานประเภทหนึ่งที่เกิดจะต้องพัฒนาให้เกิดความสำเร็จ ซึ่งการพัฒนาการอ่านนี้พบว่า เด็กบางคนทำได้สำเร็จและดีกว่าเด็กบางคน ทั้งนี้เนื่องมาจากระดับสติปัญญาที่ไม่เท่ากันนั่นเอง ซึ่งจากการศึกษาค้นคว้าได้ผลออกมาว่าความสามารถในการอ่านและระดับสติปัญญา มีความสัมพันธ์กันสูง กล่าวคือ เด็กที่มีสติปัญญาดีจะอ่านหนังสือมาก 3 ถึง 4 เท่าของเด็กที่มีระดับสติปัญญานกลาง (สุขุม เอลยทรัพย์ . 2531 : 141) โดยเหตุที่การเรียนรู้ในปัจจุบันกระทำโดยการอ่านเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นความสำเร็จทางวิชาการจึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการอ่าน เด็กที่ประสบความสำเร็จในการเรียนสูงจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูง สำหรับเด็กที่ประสบความล้มเหลวในการเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ด้อยความสามารถในการอ่าน ดังงานวิจัยของเบลน (Blain. 1983 : 125-A) ที่ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างเด็กที่มีประสบการณ์และไม่มีความสามารถในการอ่าน พบว่า เด็กที่มีประสบการณ์ในการอ่านสามารถทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่าน การวิเคราะห์คำศัพท์ได้คะแนนดีกว่าเด็กที่ไม่มีประสบการณ์ในการอ่าน

2.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

สเตเจอร์ (2526 : 28-29) กล่าวว่า ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ปกครองจะส่งผลต่อความพร้อมในการอ่านหนังสือของเด็ก นั่นคือ ถ้าหากพ่อแม่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจดีก็จะมีเวลาพุดคุย อ่านหนังสือให้ลูกได้เห็นเป็นตัวอย่างและมีปัจจัยพอที่จะหาหนังสือให้ลูกอ่านหรือเป็นของขวัญในโอกาสสำคัญๆได้ ซึ่งต่างจากพ่อแม่ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ยากจน จะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพ การใช้เวลาเพื่อให้ความอบอุ่นและการอ่านนั้นอาจมีไม่เพียงพอ

ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2534 : 27) กล่าวว่า ฐานะทางเศรษฐกิจ หมายถึง อาชีพ และรายได้ของบิดามารดาและจำนวนสมาชิกในครอบครัว ครอบครัวที่มีฐานะดีหรือปานกลางย่อมส่งผลดี

ต่อความพร้อมในการอ่าน นั่นคือ พ่อแม่จะมีเวลาได้พูดคุยอ่านหนังสือให้ลูกฟัง เล่านิทานให้ลูกฟัง มีเวลาอ่านหนังสือให้ลูกเห็นเป็นตัวอย่างและมีปัจจัยพอที่จะหาหนังสือให้ลูกอ่าน หรือให้เป็นของขวัญในโอกาสสำคัญ ได้ เนื่องจากไม่ต้องใช้เวลาทั้งหมดในการประกอบอาชีพเพื่อหาเงินเช่น ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจตกต่ำ ยากจน เวลาตลอดทั้งวันใช้ไปกับการหาเงินเพื่อปากท้อง เพื่อสนองความต้องการทางด้านร่างกายซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานฉะนั้นหากปากท้องยังไม่ได้มีการตอบสนอง การที่จะนึกถึงเรื่องการอ่านก็ควรจะไม่มี และการดำเนินชีวิตก็มักจะเต็มไปด้วยปัญหามากมายประการอันเป็นผลมาจากความยากจน ความรักความอบอุ่นที่จะให้แก่ลูกนั้นไม่มี หรือมีก็ไม่เพียงพอ ลูกๆเกิดปัญหาความขัดแย้งทางอารมณ์ อันเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความพร้อมทางการอ่าน ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากครอบครัวเป็นประสบการณ์ทางลบ ไม่ใช่ประสบการณ์ที่ช่วยพัฒนาความคิดและสติปัญญา อันเป็นสิ่งที่จะต้องสะสมเพื่อความพร้อมทางการอ่าน นอกจากนี้ ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจยากจนยังขาดเครื่องมือสื่อสารมวลชนที่มีส่วนสร้างประสบการณ์ทางด้านภาษาให้แก่เด็ก อันได้แก่ วิทยุและโทรทัศน์ ถึงแม้ว่าวิทยุจะเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สามารถมีได้ทุกครอบครัว เพราะราคาไม่สูง แต่วิทยุก็มีข้อจำกัดในการสร้างความเข้าใจแก่ผู้ฟัง เพราะผู้ฟังจะได้ยินแต่ถ้อยคำต่างๆ ให้เด็กเข้าใจอย่างถูกต้อง และแนะนำการใช้ภาษาที่ถูกต้องแล้ว เด็กก็จะรับเอาภาษาวิบัติที่ใช้กันอยู่ในสังคมทุกวันนี้มาจากวิทยุและเผยแพร่ต่อไป ผิดกับโทรทัศน์ที่มีภาพและเสียง ซึ่งทำให้เข้าใจง่ายกว่า แต่ก็มีราคาสูง ครอบครัวที่มีฐานะยากจนไม่มีกำลังซื้อ ฉะนั้นฐานะทางเศรษฐกิจและลักษณะการดำเนินชีวิตของครอบครัวจึงส่งผลถึงความพร้อมทางการอ่านอย่างที่นักการศึกษาทั้งหลายได้ศึกษาค้นคว้ามาแล้ว

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ค่อนข้างดี จะทำให้ได้รับโอกาสในการส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน เนื่องจาก พ่อแม่สามารถที่จะมีปัจจัยในการพานักเรียนไปแหล่งศึกษาค้นคว้า ห้องสมุดในที่ต่างๆ หรือซื้อหนังสือที่นักเรียนต้องการอ่านได้เพียงพอ

2.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

สุชุม เฉลยทรัพย์ (2531 : 24) กล่าวว่า ผู้ใหญ่ต้องการอ่านเพื่อสร้างและปรับปรุงบุคลิกภาพ หนังสือที่จะช่วยเสริมบุคลิกภาพมีมาก เช่น ประเพณีจิตวิทยา จริยศาสตร์ การตอบหรือไขปัญหาชีวิต สังคมศาสตร์ เป็นต้น คนชื้อ่ายและตนมีปมด้อย จำเป็นต้องใช้การอ่านเป็นเพื่อน นักเรียนหรือนักศึกษาที่ประหม่าไม่กล้าปรากฏตัวต่อหน้าคนมากๆ มักจะเหงาเพราะต้องถูกทิ้งอยู่โดดเดี่ยว ดังนั้นเพื่อแก้เหงาจึงควรหันเข้าหากิจกรรมการอ่านเพื่อความบันเทิงและความรอบรู้ คนที่เข้าสังคมไม่ได้เพราะมีลักษณะเป็นคนถูกตามใจจนดื้อ หรืออื่นๆ ถ้าได้อ่านมากๆ จะทำให้รู้จักปรับปรุงตัวให้เข้ากับสังคมได้ทีละเล็กละน้อย คนที่ชอบเก็บเนื้อเก็บตัวอยู่คนเดียวโดดเดี่ยว ถ้าได้อ่านหนังสือที่แนะนำเกี่ยวกับการปรากฏตัวแล้วจะทำให้เข้าสังคมได้ดีขึ้น

2.1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัรักการอ่าน

2.1.4.1 ความหมายของนิสัรักการอ่าน

เกสสุรางค์ สักกะบุชา (2540 : 7) กล่าวว่า นิสัรักการอ่าน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนเกี่ยวกับความสนใจ การชอบอ่าน การมีความพร้อม และ ความพยายามในการอ่าน ได้แก่ การดูหนังสือ การดูรูปภาพจากหนังสือ การอ่านหนังสือเรียน หนังสืออ่านสำหรับเด็ก หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ที่เป็นประโยชน์ รู้จักใช้เวลาว่างเพื่อการอ่าน ซึ่งมีการแสดงพฤติกรรมดังกล่าวเป็นประจำ โดยสามารถอ่านหนังสือได้ทุกสถานที่และทุกโอกาสตามความเหมาะสม

ปราณี รัตนัง (2541 : 10) ได้ให้ความหมายนิสัรักการอ่านว่า คือการแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่าน ที่ได้รับการฝึกฝนเป็นเวลานานจนกระทั่งสภาพจิตใจเกิดความสนใจที่จะอ่าน จิตใจถูกกระตุ้นให้อยากอ่าน ชอบที่จะอ่าน และแสดงออกให้เห็นทางพฤติกรรม เช่น การใช้เวลาว่างในการอ่าน ลักษณะการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่าน มีสมาธิในการอ่าน มีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน เหล่านี้คือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงนิสัรักการอ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 55) ได้ให้ความหมายของนิสัรักการอ่านว่า หมายถึง การชอบอ่านจนเป็นนิสัย เมื่อมีเวลาว่างจะชอบอ่านหนังสือมากกว่าทำอย่างอื่น และชอบอ่านหนังสือหรือวัสดุการอ่านทุกชนิด ทุกประเภท ทั้งหนังสือที่ให้ความบันเทิงและสารคดี

ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2542 : 34) ได้ให้ความหมายนิสัรักการอ่านว่า นิสัรักการอ่าน หมายถึง การใฝ่ มุ่งมั่นแต่การอ่าน และ อ่านจนเคยชิน อ่านจนเป็นนิสัย แม้บางครั้งจะมีปัญหาและอุปสรรคต่อการอ่านบ้าง ก็ไม่ย่อท้อ คนที่มีนิสัรักการอ่านย่อมอ่านทุกอย่างที่เป็นวัสดุสำหรับอ่าน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ป้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ต่างๆ หรือแม้แต่กระดาษห่อของ สามารถอ่านได้ทุกสถานที่ ทุกโอกาส แม้แต่อยู่ในห้องสุขา และไม่ปล่อยเวลาว่างไปกับกิจกรรมอื่นใด นอกจากการอ่าน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า นิสัรักการอ่านหมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความชอบอ่านหนังสือ ความตั้งใจต่อการที่จะอ่าน เป็นพฤติกรรมที่ได้รับการฝึกฝนเป็นเวลานานจนกลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจ หรือชอบที่จะอ่าน ได้แก่ การอ่านหนังสือทุกที่เมื่อมีเวลาและโอกาส มีความต้องการจะอ่านเองโดยไม่มีความจำเป็นมาบังคับ มีความรู้สึกพอใจที่จะอ่านอย่างไม่มีที่สิ้นสุด และมีทัศนคติทางบวกเกี่ยวกับการอ่าน

2.1.4.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 2-3) ได้กล่าวถึงการสร้างนิสัรักการอ่านมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ซึ่งจะต้องเริ่มจากการสร้างความสนใจในการอ่านของเด็ก และส่งเสริมการอ่านตั้งแต่ก่อนเข้าโรงเรียน ในปัจจุบันวิทยาการต่างๆ เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว มีนักวิทยาศาสตร์ นักจิตวิทยา นักการศึกษาและนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเรื่องเด็ก ทั้งชาวไทยและชาว

ต่างประเทศหลายคนได้ค้นพบว่า การสร้างความสนใจในการอ่านมีความสำคัญมาก ควรเริ่มตั้งแต่ขณะที่เป็นทารกอยู่ในครรภ์ของมารดาจึงจะมีผลดีต่อสมองของเด็กทารกและเมื่อเติบโตขึ้นมาก็จะต้องปลูกฝังและสร้างความสนใจในการอ่านไปเรื่อยๆ จนกระทั่งมีนิสัยรักการอ่าน เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ประสบความสำเร็จในชีวิตหน้าที่การงานและมีนิสัยรักการอ่านไปจนชั่วชีวิต รู้จักนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องและมีคุณธรรม หนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นสื่อความรู้ส่งเสริมความคิดทางวิทยาศาสตร์และช่วยพัฒนาวัฒนธรรม ช่วยทำให้มนุษย์เข้าใจกัน สิ่งแวดล้อมของตนเอง ช่วยให้เราได้ท่องเที่ยวไปในโลกกว้าง ตลอดจนสร้างสันติภาพในโลก แม้ผู้มีการศึกษาทั้งหลายได้ตระหนักแล้วว่า การมีนิสัยรักการอ่านเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งของมนุษย์ การจะสร้างนิสัยรักการอ่านก็ยังมีอุปสรรค ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมไม่ดี เช่น อยู่ในที่ที่ไม่สงบ สถานที่ยังไม่เหมาะ อุณหภูมิไม่พอดีและแสงสว่างไม่พอ
2. มีอุปสรรคทางสุขภาพทางกาย เช่น สายตาไม่ดี และความเจ็บไข้ต่างๆ
- อุปสรรคทางสุขภาพใจ เช่น มีเรื่องกังวล เครียดและขาดสมาธิ
3. ขาดทักษะทางภาษา
4. พื้นความรู้เดิมมีจำกัด
5. กังวลเรื่องศัพท์หรือข้อความบางตอนที่แปลกใหม่ในหนังสือมากเกินไป จนขาดการรวบรวมความคิดและไม่เข้าใจสิ่งที่อ่าน
6. ไม่ทราบว่าจะอ่านแล้วจะนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร จึงไม่เห็นประโยชน์ของหนังสือและทำให้ไม่ชอบอ่านหนังสือ

2.1.4.3 การสร้างนิสัยรักการอ่าน

ขวัญฤดี อัครวาณิชชัย และคณะ (2538 : 30-32) มีความเห็นว่า การอ่านหนังสือได้มีใช้ทักษะที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ แต่ต้องเรียนและฝึกฝน ต้องอ่านให้มาก อ่านเรื่องราวต่างๆ ให้หลากหลาย เมื่อพบคำยากหรือเรื่องราวที่ไม่มีประสบการณ์มาก่อน ให้ใช้หนังสือที่ช่วยการค้นคว้า เช่น พจนานุกรม สารานุกรม หรือหนังสือเล่มอื่นที่มีแนวเดียวกันแต่ง่ายกว่า ถ้าทำได้ดังนี้ก็จะทำให้อ่านได้คล่องและแตกฉาน การสร้างนิสัยรักการอ่าน และการสร้างสังคมการอ่านเป็นหน้าที่ของทุกคน ทุกคนต้องพยายามฝึกฝนตัวเองให้เป็นนักอ่านที่ดี และช่วยส่งเสริมสนับสนุนชักชวนให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญของการอ่าน ให้เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้อ่านต้องเป็นผู้รู้จักอ่าน รู้จักใช้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ที่ได้จากการอ่าน ควรอ่านหนังสือดีมีคุณค่า การอ่านเป็นการป้อนข้อมูลอันเป็นเสมือนอาหารสมองให้แก่ตน การอ่านจึงเป็นการพัฒนาสติปัญญาความรู้โดยตรง ผู้เรียนควรจะอ่านหนังสือเพิ่มขึ้นจากการเล่าเรียนในห้องเรียน เป็นการหาความรู้ด้วยตนเอง เพราะวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการเรียน คือ การพัฒนาตนเองให้มีความสามารถยิ่งขึ้นทางการรับสาร การคิดและการแสดงออก

จึงจำเป็นต้องมีทักษะและทัศนคติที่ถูกต้องในการแสวงหาความรู้ให้เพิ่มพูนอยู่จนตลอดชีวิต เพราะนอกจากเป็นการช่วยตนให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาแล้วยังเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตรอบด้าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 86) ได้กล่าวถึงองค์กรที่มีบทบาทในการสร้างนิสัยรักการอ่าน สรุปได้ดังนี้

1. บ้านหรือครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่น ทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆให้กับลูก เช่น เล่านิทาน เล่าเรื่องหนังสือ อ่านหนังสือให้ลูกฟัง

2. โรงเรียนมีห้องสมุดที่น่าสนใจ นำเข้าไปอ่าน ครูและบรรณารักษ์จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ เช่น เล่านิทาน จัดนิทรรศการ ประกวดการเล่านิทาน แข่งขันตอบปัญหา ได้วาที่แสดงละคร สนทนาเรื่องหนังสือ ฯลฯ ทั้งบ้าน โรงเรียน และชุมชน ควรให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ ล้วนแต่เป็นการสร้างนิสัยรักการอ่านให้เด็กทั้งสิ้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การสร้างนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะ จะทำให้นักเรียนรู้จักการพัฒนาในทุกๆด้าน โดยผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านให้เกิดขึ้นกับเด็ก จะต้องเริ่มจากพ่อ แม่ และ ผู้ที่มีบทบาททางการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และ บรรณารักษ์ ต้องเป็นผู้ที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนชักชวนให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน การใช้แหล่งเรียนรู้ หรือ การใช้ห้องสมุด เพื่อนักเรียนจะได้นำสิ่งที่ศึกษาค้นคว้าไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน

2.1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง

กัลยา ยวนมาลัย (2539 : 153) กล่าวว่า ผู้ปกครองต้องพยายามแนะนำเด็กในปกครองให้รู้จักและใช้ประโยชน์จากสถาบันบริการสารนิเทศที่อยู่ใกล้เคียง เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ห้องสมุดของหน่วยงานที่ตนสังกัด ซึ่งในปัจจุบันนี้ มีการจัดตั้งในหลายแห่งมากขึ้น มีบริการที่ดีในกรณีที่ไม่มียังห้องสมุดดังกล่าว เช่น ประเทศเกาหลี และ ประเทศญี่ปุ่น แม่บ้านจะร่วมมือกันสร้างห้องสมุดในบ้านให้เป็นห้องสมุดส่วนรวมของชุมชน แม่บ้านคนหนึ่งคนได้รับอาสาเป็นผู้จัด ยินดีให้สถานที่ในบ้านเพื่อจัดเป็นห้องสมุด แม่บ้านอื่นๆ ยินดีจะนำหนังสือที่ครอบครัวยังตนอ่านแล้วมารวมกันไว้ในห้องสมุดในบ้านนี้ เปิดโอกาสให้ครอบครัวอื่นยืมหนังสือไปอ่านได้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 56-62) กล่าวว่า การสร้างความสนใจในการอ่านต้องเริ่มที่บ้านก่อน บ้านเป็นสถานที่ที่เด็กจะเรียนรู้ได้ทั้งวัน ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดก็คือ พ่อแม่ (โดยเฉพาะแม่) ผู้ปกครอง ญาติผู้ใหญ่ เด็กจะชอบอ่านหนังสือหรือไม่ขึ้นอยู่กับการเลี้ยงดู บทบาทของครอบครัวต่อการอ่านหนังสือของเด็กจะมีมากกว่าโรงเรียน พ่อแม่ควรมีเวลาให้กับลูก หาหนังสือที่ดีให้ลูก อ่านหนังสือที่ลูกชอบมา ป้อนคำถามให้กับลูกเพื่อจะได้เข้าใจ จินตนาการและพัฒนาการของลูกด้วย พ่อแม่สามารถสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่ลูกได้ ดังนี้

1. สอนอ่าน สอนการสะกดคำ สอนทำการบ้าน สอนร้องเพลง
2. เล่นิทาน อ่านบทกลอน อ่านหนังสือให้ฟัง หนังสือภาพสวยๆ เล่าเรื่องหนังสือ
สนทนาเกี่ยวกับหนังสือ ร้องเพลง แสดงละคร และการเล่นเกม
3. พาลูกไปทัศนศึกษา พาไปวัดศึกษาธรรม พาไปร้านจำหน่ายหนังสือและของเล่น ช่วย
ลูกเลือกหนังสือและของเล่น พาลูกไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่างๆ เช่น พาไปสวนสัตว์ พาไปวัดพระแก้ว
ไปดูจิตรกรรมฝาผนังเพื่อเสริมสร้างจินตนาการเรื่องรามเกียรติ์และการวาดภาพประกอบ นอกจากนั้นพาไป
ทำบุญที่วัดเป็นประจำ ตอนแรกอาจจะไปเพราะเกรงใจพ่อแม่ ผู้ปกครอง พ่อแม่ผู้ปกครองต้องอธิบายให้
เด็กเข้าใจ ต่อไปเด็กจะอยากไปด้วยตนเอง
4. พ่อแม่ควรพาลูกไปร้านจำหน่ายหนังสือช่วยลูกเลือกหนังสือที่ลูกชอบ แล้วควรพาไปชม
งานแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับหนังสือ เช่น งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พาไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุด
ประชาชนใกล้ๆบ้าน หรือหอสมุดแห่งชาติ พาไปร่วมกิจกรรมสำหรับเด็กที่ห้องสมุดจัดขึ้นในโอกาสวัน
สำคัญต่างๆ เช่น วันเด็ก วันวิทยาศาสตร์ และวันลอยกระทง เป็นต้น เพื่อให้ลูกได้คุ้นเคยกับห้องสมุด
ไปรู้จักบรรณารักษ์ห้องสมุด เพื่อจะได้ขอความช่วยเหลือในการใช้หนังสือของลูกในห้องสมุด
5. พาลูกเล่นเกมต่างๆ เช่น เกมทายปัญหา คิดเกมเอง หรือเล่นเกมในหนังสือ วารสาร
หนังสือพิมพ์ เช่น การวาดภาพพระบารมี ตอบคำถาม ต่อตัวอักษร เกมอักษรไขว้ เล่นเกมสำเร็จรูป และ
เกมคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ ปัญญา และไหวพริบให้กับเด็ก ทำให้เด็กสนุกสนานเพลิดเพลิน
และรักการอ่านโดยไม่รู้ตัว
6. พ่อแม่ผู้ปกครองควรฝึกให้ลูกจัดทำสมุดภาพ และสมุดบันทึกเรื่องที่อ่าน และสิ่งที่ได้
พบเห็นจากการไปทัศนศึกษา และจากการอ่าน
7. พ่อแม่ควรติดแผ่นภาพตัวอักษรในระดับสายตาที่เด็กจะมองเห็นได้ชัด และมีมือชี้ถึงได้
เพื่อฝึกการอ่าน และนอกจากนั้นควรติดแผนที่ประเทศไว้ด้วยเพื่อสอนให้ลูกดูแผนที่ เวลาจะไปทัศนศึกษา
จังหวัดใดควรให้เด็กดูและศึกษาแผนที่จังหวัดที่จะไปให้ลูกต้องก่อน ตลอดจนอ่านข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว
จากหนังสือ อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ หนังสือนันทิเยว ฯลฯ
8. ควรซื้อหนังสือเป็นของขวัญและรางวัลให้ลูกในโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น ของขวัญวัน
เกิด ของขวัญวันปีใหม่ ของขวัญรางวัลที่สอบได้คะแนนดี แม้แต่ของฝากจากต่างประเทศแทนที่จะเป็น
ของเล่นราคาแพง ควรจะเป็นหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กมากกว่า
9. พ่อแม่ผู้ปกครองควรจัดชั้นหนังสือและโต๊ะเขียนหนังสือส่วนตัวให้กับเด็ก
10. บอกับวารสารสำหรับเด็กให้กับเด็กโดยเฉพาะ เด็กจะได้ภาคภูมิใจที่ได้เป็นเจ้าของ
และทำให้รักการอ่านโดยไม่รู้ตัว ซึ่งสร้างความประทับใจจากวารสารที่พ่อแม่ผู้ปกครองบอกกับสมาชิกให้
11. พ่อแม่ไม่ควรตามใจลูกด้วยการซื้อทุกอย่างที่ลูกต้องการ ควรจะมีข้อแลกเปลี่ยนให้
ลูกได้อ่านหนังสือ คั่นคว้า เล่าเรื่อง ร้องเพลง หรือ ตอบคำถามที่ต้องอ่านจากหนังสือ เมื่อเด็กได้ทำตาม

ข้อตกลงหรือสัญญาที่ให้ไว้แล้ว พ่อแม่ผู้ปกครองก็ให้สิ่งที่เด็กต้องการได้ เช่น เด็กอยากเลี้ยงปลาตู้ ผู้ปกครองจะต้องให้เด็กอ่านหนังสือเรื่อง การเลี้ยงปลาตู้ ให้เข้าใจและตอบคำถามง่ายๆ ให้ได้ ผู้ปกครองจึงยินยอมให้เลี้ยงได้ เป็นต้น วิธีการนี้จะทำให้เด็กได้ทั้งความรู้ และขณะเดียวกัน ถ้าเด็กไม่ยอมอ่าน เด็กจะไม่ได้สิ่งที่ต้องการ ต้องฝึกให้เด็กรู้จักการรอคอย ซึ่งแฉะด้วยเหตุผลเมื่อเด็กไม่ถูกต้องและชมเชยเมื่อเด็กทำดี

12. พ่อแม่ควรแนะนำให้ลูกรู้จักส่วนต่างๆ ของหนังสือ เช่น หน้าปก หน้าปกใน หน้าคำนำ หน้าสารบัญ หน้าอภิธานศัพท์ และหน้าดัชนี และหัดให้ใช้ประโยชน์จากส่วนต่างๆ ของหนังสือในการอ่านเพื่อความรวดเร็ว เช่น เวลาค้นความหมายจากคำศัพท์ให้รู้จักใช้อภิธานศัพท์ เป็นต้น

13. พ่อแม่ควรหัดให้ลูกรู้จักใช้หนังสืออ้างอิงง่ายๆ ที่ควรซื้อประจำไว้ที่บ้าน เช่น พจนานุกรมภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ สารานุกรมสำหรับเด็กทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และหนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น

14. พ่อแม่ควรเป็นแบบอย่างในการถนอมหนังสือ และสอนการใช้หนังสืออย่างถูกวิธีให้กับลูก

15. พ่อแม่กระตุ้นให้ลูกวาดภาพ แต่งเรื่องจากภาพ หรือแต่งนิทาน แล้วรวบรวมเป็นหนังสือภาพเล่มเล็กๆ ของลูก หรือนิทานที่แม่แต่งขึ้น และให้เด็กร่วมแต่งด้วยแล้วรวมเป็นเล่ม เป็นหนังสือนิทานแม่ลูกแต่งด้วยกัน

16. เมื่ออ่านหนังสือให้ลูกฟังแล้ว ควรวางหนังสือไว้ใกล้ๆ ลูก เพื่อให้ลูกได้สัมผัสหรือหยิบอ่านต่อ

17. หลังจากให้อ่านหนังสือให้เด็กฟัง เล่านิทาน เล่าเรื่องหนังสือแล้ว ควรสนทนากับลูกเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ตัวละครที่ลูกชอบ ให้ลูกเล่าตอนจบ ถามคำถามง่ายๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ และเพื่อเพิ่มความสนใจ เช่น ภาพนี้คือภาพอะไร ในรูปนี้มีต้นไม้กี่ต้น ลูกชอบตัวละครตัวไหนมากที่สุด ทำไมจึงชอบ รูปนี้มีลูกหมูกี่ตัว ลูกหมูอีกตัวหนึ่งอยู่ที่ไหน ฯลฯ

18. พ่อแม่แนะนำให้ลูกอ่านหนังสือ คู่มือฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเรียกว่า หนังสือประเภท “ทำอะไรก็ได้ด้วยตนเอง” (How-to) และฝึกให้เด็กลองปฏิบัติตามขั้นตอนด้วยการปฏิบัติจริง เช่น ทำขนม ฝอยทอง ขนมหั้ว ทำกระทง ทำของเล่น ทำตัวหุ่นตุ๊กตา ฯลฯ หนังสือประเภทนี้เป็นที่นิยมอ่านกันมาก โดยเฉพาะวัยรุ่น เพราะทำให้ผู้อ่านได้รู้จักใช้หนังสือเป็นคู่มือเรียนด้วยตนเอง

19. พาลูกไปร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการอ่าน เช่น กิจกรรม “พ่อแม่ลูกอ่านหนังสือด้วยกัน” สนทนาเกี่ยวกับหนังสือ” สัมผัสเป็นสมาชิกหรืออาสาสมัคร ถ้าเป็นกิจกรรมที่ต้องการผู้ปกครองเป็นอาสาสมัครทำโครงการส่งเสริมการอ่าน เช่น กิจกรรม “ราตรีแห่งการอ่านร่วมกันในครอบครัว”

20. ศึกษา ค้นคว้า ผูกอบรม ฟังการอภิปรายเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านให้ลูก เพื่อนำเทคนิคต่างๆ มาใช้ส่งเสริมการอ่านของลูก

21. พาลูกไปหอสมุดแห่งชาติ หอสมุดประชาชนในวันหยุด เพื่อให้ลูกคุ้นเคยกับหอสมุด ไปรู้จักกับบรรณารักษ์หอสมุด เพื่อจะได้ขอความช่วยเหลือในการใช้หนังสือของลูกในหอสมุด

22. กำหนดเวลาดูโทรทัศน์กับลูก เพราะโทรทัศน์และวีดิทัศน์จะดึงดูดความสนใจของเด็กได้มากกว่าการอ่าน

23. ขณะที่เด็กกำลังดูโทรทัศน์รายการที่เหมาะสมกับเด็ก อย่าให้เด็กอ่านหนังสือหรือวาดภาพไปด้วย แต่ถ้าเป็นการสอนการวาดภาพหรือฝึกทำกิจกรรมต่างๆ ก็ให้เด็กทำตามได้

24. เวลาเด็กดูโทรทัศน์ พ่อแม่ ผู้ปกครองควรดูกับเด็กด้วย เพื่อตรวจสอบรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมกับลูกๆ

25. การดูการ์ตูน ไม่ควรปล่อยให้เด็กดูตามลำพัง ถึงแม้ว่าการ์ตูนญี่ปุ่นจะทำให้เด็กติดใจและชอบดูมาก เหมือนเพื่อนสนิทของลูกก็ตาม แต่การ์ตูนญี่ปุ่นมีเนื้อหาทั้งดีและไม่ดี ซึ่งแบ่งออกได้ถึง 4 ประเภท คือ กลุ่มใช้อารมณ์ โลดโผน ก้าวร้าว รุนแรง กลุ่มใช้เหตุผล มีการแทรกเนื้อหาสาระไม่ก้าวร้าว และกลุ่มพิเศษมักเป็นเรื่องดีพิมพ์เป็นหนังสือเสนอเรื่องที่เป็นลักษณะสากล มีเนื้อเรื่องกว้างขวาง หลากหลาย การที่เด็กชอบดูการ์ตูนญี่ปุ่น เพราะการ์ตูนญี่ปุ่นมีเนื้อเรื่องที่สัมพันธ์หรือสอดคล้องกับธรรมชาติและอารมณ์ของเด็กมากที่สุด ตลอดจนก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างจินตนาการอย่างกว้างขวาง แต่ขณะเดียวกันก็ชื่นชมและเลียนแบบ เวลานั่งดูการ์ตูนกับลูก พ่อแม่ควรพูดคุยซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดกับลูก เพื่อชี้ให้ลูกรู้จักแยกสิ่งดีและสิ่งที่ไม่ดีที่สะท้อนให้เห็นจากตัวละครการ์ตูนได้ พ่อแม่ต้องอธิบายว่าทำไมตัวการ์ตูนจึงต้องทำอย่างนั้น ซึ่งจะทำให้เด็กค่อยๆ เรียนรู้ และคิดตามจนกระทั่งสามารถจะแยกความดีและความไม่ดีออกจากกันได้ ตลอดจนความก้าวร้าวและความรุนแรงต่างๆ พ่อแม่ต้องค่อยๆ สอนชี้แนะให้ลูกรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จักเสียสละ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการดูหนังสือสัมพันธ์และความอบอุ่นในครอบครัวได้เป็นอย่างดี การอ่านหนังสือการ์ตูนก็เช่นเดียวกัน จะช่วยส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านได้เช่นเดียวกับหนังสืออื่นๆ เพียงแต่ในหนังสือการ์ตูน เด็กจะขาดอรรถรสจากบรรยายโวหาร และพรรณนาโวหารเท่านั้น

26. สนับสนุนและแนะนำการทำกิจกรรม ประกวด หรือแข่งขันเกี่ยวกับหนังสือ และการอ่านของลูก ตลอดจนส่งเสริมความถนัดของลูก เพื่อให้ลูกเติบโตไปอย่างมีคุณภาพทั้งสมอง ร่างกาย และจิตใจ

27. ส่งเสริมสนับสนุนให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมภาคฤดูร้อนเกี่ยวกับหนังสือ และการอ่านที่โรงเรียนและหน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น เพื่อจะได้รู้จักเพื่อนๆ ต่างสถาบัน และได้ประโยชน์จากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จัดโครงการทัศนศึกษาเยาวชนปิดภาคฤดู

ร้อนขึ้น ได้แก่ “แคมป์เยาวชนรักษารัฐธรรมนูญ” แคมป์นักโบราณคดีน้อย” และ “ตามรอยประพาสเยือน 3 พระราชวังเมืองเพชร” เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีหน่วยงานเอกชนและโรงเรียนจัดขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก

28. ให้ลูกอ่านหนังสือให้ฟังเมื่อลูกได้อ่านแล้ว เพื่อเป็นการตรวจสอบการอ่านของลูกทำให้ลูกมีความรู้ไปด้วย เช่น เรื่องศาสนา วรรณคดีไทย ความรู้ทั่วไป มีผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณคดีไทยหลายคนยอมรับว่า ตอนเป็นเด็กพ่อแม่ให้อ่านวรรณคดีไทยให้ฟังทำให้สนใจวรรณคดีไทย รักวรรณคดีไทย และเชี่ยวชาญวรรณคดีไทยเมื่อเติบโตขึ้นมา เวลาที่อ่านหนังสือด้วยกันนั้นเป็นโอกาสที่พ่อแม่จะได้สอดแทรกความคิดเห็น แนะนำศีลธรรมจรรยาและมารยาทไปในตัว

29. พ่อแม่ผู้ปกครอง ควรมีเวลาคุยกับลูกเรื่องโรงเรียน การเรียน เพื่อนๆ และ หนังสือที่ลูกชอบโดยใช้ภาษาเดียวกับลูก พยายามทำตัวเป็นเพื่อนกับลูก ไม่ดุ ไม่ตำหนิ และไม่เข้มงวดเกินไป เมื่อลูกปรึกษาหารือกับพ่อแม่และให้คำแนะนำกับลูก ลูกจะได้ไม่ปิดบังพ่อแม่เมื่อมีปัญหา อย่าใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาจะทำให้เด็กเลียนแบบ และทำให้เด็กเป็นคนก้าวร้าว

30. ปรึกษากับครูและโรงเรียนเมื่อลูกมีปัญหา และให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหากับโรงเรียน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า พ่อแม่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เกิดแก่เด็กโดยผ่านทางกิจกรรมต่างๆ ทั้งที่ให้ลูกทำด้วยตนเอง และ พ่อแม่ทำร่วมกันกับลูก โดยพ่อแม่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูก

2.1.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 66) กล่าวว่า โรงเรียนควรจัดหาบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดที่มีความรู้ทางบรรณารักษ์ศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มาจัดห้องสมุดให้สมบูรณ์ ถูกต้อง สะอาด สวยงาม กว้างขวาง มีที่นั่งอ่านหนังสือเพียงพอ ติดยุติภาพและป้ายคำขวัญที่เชิญชวนเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด จัดนิทรรศการหมุนเวียนตามวันสำคัญต่างๆอยู่ตลอดเวลา จะช่วยดึงดูดความสนใจให้ผู้อ่านอยากเข้าไปใช้ห้องสมุด การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มีส่วนสำคัญที่ช่วยดึงดูดความสนใจให้ผู้อ่านอยากเข้าไปอ่านในห้องสมุดเช่นเดียวกัน บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดควรให้บริการด้วยความเต็มใจ สะดวก รวดเร็ว มีจรรยาบรรณของบรรณารักษ์ มีบริการต่างๆที่ช่วยเหลือผู้อ่าน เช่น บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าเมื่อผู้อ่านมีปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน การค้นคว้าและเขียนรายงาน บริการสอนการใช้ห้องสมุด บริการจองหนังสือ บริการยืมระหว่างห้องสมุด บริการโสตทัศนวัสดุ บริการให้ผู้ปกครองยืมของเล่นไปลองเล่นที่บ้านก่อนให้เด็กยืมไปเล่น บริการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และบริการอินเทอร์เน็ต เป็นต้น การให้บริการของห้องสมุดควรเปิดให้บริการตลอดทั้งวัน ไม่ควรปิดห้องสมุดในตอนกลางวัน ห้องสมุดควรจะให้บริการก่อนกำหนดเวลาโรงเรียนเข้า และปิดหลังโรงเรียนเลิก เพื่อให้โอกาสนักเรียนได้มายืม-คืนและใช้ห้องสมุดได้เต็มที่ นอกจากนั้นห้องสมุดต้องจัดกิจกรรมห้องสมุด หรือ

บรรณารักษ์จัดร่วมกับครูในโรงเรียน อาจจะจัดในชั้นเรียน หรือจัดในห้องสมุด หรือจัดทั้งในห้องเรียน ในห้องสมุด ด้านหน้าห้องสมุด และในห้องประชุมของโรงเรียน

ศุภมาศ ณ ถลาง . (2549 : 22-28) การจัดห้องสมุดให้ถูกใจผู้ใช้ ครูบรรณารักษ์ควรร่วมมือกับคณะกรรมการงานห้องสมุด บริหารจัดการโดยคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

1. ตรงใจผู้ใช้ (In need of the user) คำนึงถึงประเด็นที่จะทำให้ห้องสมุดมีชีวิต ได้แก่

1.1 เปิด-ปิดตรงเวลา เปิดบริการตลอดเวลาให้บริการให้มากกว่าเวลาราชการ

ต้องแจ้งหรือประชาสัมพันธ์เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ด้านหน้าห้องสมุดอย่างชัดเจน

1.2 เนื้อหาของหนังสือตรงใจผู้ใช้โดยคำนึงถึงครู ผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 สื่อเทคโนโลยี เพียงพอ

1.4 ครูบรรณารักษ์มีเพียงพอ มีความรู้ทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ

ศาสตร์

1.5 บรรยากาศทั้งภายในและภายนอกห้องสมุดดีมาก

1.6 มีการสำรวจการใช้หนังสือ หรือวัสดุตีพิมพ์ และวัสดุไม่ตีพิมพ์อย่าง

สม่ำเสมอ

1.7 มีครูบรรณารักษ์ หรือผู้เรียนช่วยงานห้องสมุด ช่วยเหลือครูบรรณารักษ์ ช่วยจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เป็นการฝึกผู้เรียนให้มีทักษะ เช่น จัดเสียงตามสาย เล่านิทาน เกม เป็นต้น โดยครูบรรณารักษ์ช่วยตรวจสอบดูแล และให้กำลังใจ

1.8 สอนวิธีใช้ห้องสมุดให้ผู้เรียน เพราะการสอนการใช้ห้องสมุดสามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดได้

2. เป็นสัดส่วน (Good Space) แบ่งพื้นที่ของห้องสมุดให้มีบรรยากาศน่าเข้าใช้อย่างเหมาะสม โดยจัดเป็นมุมหรือห้อง ได้แก่ มุมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช มุมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มุมอ้างอิง มุมวารสาร มุมเยาวชน หรือมุมเด็ก มุมครู มุมมัลติมีเดีย มุมอินเทอร์เน็ต มุมศิลปวัฒนธรรม

3. มีสีสัน (Colorful) ใช้สีสันทในการตกแต่งห้องสมุดให้มองดูสดใส สดชื่น สวยงาม สิ่งที่จะทำให้ออกมาเป็นสีสัน มีหลายหลายประเภทได้แก่

3.1 วัสดุภัณฑ์ที่มีสีกลมกลืน โต๊ะเก้าอี้มีมาตรฐานมีสีอ่อนๆ ที่มองดูสบายตา ทำให้อาคารสว่างและสามารถนำวัสดุภัณฑ์มาเสริมในมุมต่างๆ เช่น เก้าอี้หลายแบบ ที่เข้ากันได้เป็นอย่างดี อย่างมีศิลปะ

3.2 ปกหนังสือ โดยปกตีปกหนังสือจะสวยงาม น่าสนใจอยู่แล้ว ทำให้ชั้นหนังสือมีสีสัน สวยงาม หยิบอ่านได้ทันที และสามารถจัดวางชั้นในลักษณะวางวารสาร ทำให้มองเห็นเล่มหนังสือเด่นชัด จัดวางในลักษณะจัดนิทรรศการ หรือมุมหนังสือใหม่

3.3 มุมเฉลิมพระเกียรติที่น่านาคภูมิใจ มีสื่อประกอบที่หลากหลาย

3.4 มีมุมเยาวชนที่มีส่วนประกอบที่มีสีสัน เช่น หนังสือเยาวชน เกมต่างๆ แบบของครุภัณฑ์ ม้านั่ง เบาะรองนั่ง พรม เสื่อ ฯลฯ

3.5 มีหนังสือใหม่ ปกน่าอ่าน น่าสนใจ

3.6 มีนิทรรศการที่มีคุณค่าและมีสีสัน ดึงดูดความสนใจของผู้พบเห็น และจัดอยู่ในสถานที่ที่มองเห็นเด่นชัด สามารถจัดได้อย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งปี

4. บรรยากาศสดใส (Good Atmosphere) ห้องสมุดจะมีความสดใส ดึงดูดผู้เข้าใช้ให้เข้ามาใช้มากยิ่งขึ้น เพราะบรรยากาศดึงดูดผู้เข้าใช้ได้เป็นอย่างดี ควรมีลักษณะดังนี้

4.1 สะอาด ครุภัณฑ์ดูสดใส น่าใช้ น่านั่ง

4.2 เป็นระเบียบ การจัดวางครุภัณฑ์เหมาะสม เป็นสัดส่วน ดูกลมกลืน ไม่มีสิ่งที่ทำให้ดูเกะกะ หรือกั้นขวางทางเดิน

4.3 มีหนังสือใหม่ วารสารใหม่เป็นจำนวนมาก น่าจับ น่าอ่าน

4.4 มีห้องสมุดสวน หรือสวนแห่งความรู้ (Garden of Knowledge) ให้เหมาะสมสวยงาม

4.5 การตกแต่งห้องสมุดตามส่วนต่างๆ ให้เหมาะสมสวยงาม เช่น ภาพที่มีความหมาย คำขวัญ คำคม

4.6 มีแสงสว่างเพียงพอ สีทาห้อง ครุภัณฑ์ และดวงไฟ เช่น ไม่นำชั้นหนังสือสูงไปวาง บังตรงหน้าต่าง หรือทาสีห้องด้วยสีเข้ม

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดให้มีบรรยากาศสวยงาม มีวัสดุสารนิเทศเพียงพอ และตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ รวมทั้งการให้บริการที่หลากหลาย มีความทันสมัย จะทำให้ผู้เข้าใช้เกิดความสนใจ และมีความต้องการที่จะเข้าไปศึกษาหาความรู้ เพิ่มมากขึ้น

2.1.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู

อรสา ภูมิรี ปุณฺหุต (2525 : 320-324) กล่าวว่า ครูควรส่งเสริมให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมการอ่าน ร่วมมือในการนำนักเรียนไปใช้ห้องสมุด หรือการจัดหาหนังสือดีๆ มาให้นักเรียนอ่าน เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเข้าใช้ห้องสมุด

ศุภมาศ ณ ถลาง . (2549 : 15) กล่าวว่า ครูผู้สอนสามารถช่วยคัดเลือกหนังสือให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ทุกเพศ ทุกวัย และช่วยจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และเข้าใช้ห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนั้นยังร่วมกันวางแผนกับครูบรรณารักษ์ในการนำผู้เรียนมาค้นคว้าในห้องสมุดในช่วงเวลาเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ. (2533 : 21) กล่าวไว้ว่า ครูผู้สอนและบรรณารักษ์ควรร่วมมือกันในการสอน เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้ห้องสมุดเพื่อการศึกษา ค้นคว้า โดยครูผู้สอนจัดทำแผนการสอน ซึ่งกำหนดจุดประสงค์รายวิชาที่จะใช้ห้องสมุด กำหนดเนื้อหาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า กำหนดเวลา จำนวนคาบ ที่จะเข้าศึกษาค้นคว้ากำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา กำหนดวัสดุ สารนิเทศที่จะให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า และจัดทำใบงานให้นักเรียน แล้วประสานงานกับบรรณารักษ์ให้เตรียมสถานที่และวัสดุสารนิเทศ สำหรับการค้นคว้าให้พร้อม

ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. (2534 : 157-159) กล่าวว่า ครูผู้สอนมีส่วนผลักดันให้เด็กอ่านหนังสืออย่างมาก ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุดได้ทุกวิชา โดยร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ การกำหนดให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเรื่องต่างๆ ก็เท่ากับการบังคับให้นักเรียนไปอ่านหนังสือ เมื่อทุกวิชาทำเช่นนี้ เด็กต้องอ่านหนังสือมากขึ้น จนกระทั่งเคยชินกับการอ่านและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หากครูผู้สอนสอนโดยมิได้มุ่งเน้นให้นักเรียนอ่านและศึกษาค้นคว้า ไม่นานนิสัยรักการอ่านที่ปลูกฝังมาจากครอบครัวก็จะหมดไป และ อาจารย์ผู้สอนจะต้องสอนโดยเน้นให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง โดยการให้รายชื่อหนังสือที่นักเรียนจะต้องไปอ่าน ไปค้นคว้า หรือแนะนำหนังสือที่จะต้องอ่านให้นักศึกษา รู้จักว่าคืออะไร ผู้แต่งน่าสนใจเพียงไร ทำไมจึงต้องให้อ่าน เหล่านี้จะช่วยสร้างความสนใจของนักศึกษา แนะนำหนังสือที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกันแต่เขียนอย่างง่ายกว่า หรือหนังสือวิชาการเรื่องเดียวกันแต่เขียนสำหรับคนทั่วไปด้วย เป็นการช่วยนักเรียนที่ไม่มีพื้นเดิมในเรื่องนั้นให้เข้าใจง่ายขึ้น และอาจารย์ควรออกข้อสอบจากความรู้ที่ได้รับจากการอ่านหนังสือเหล่านั้นด้วย

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน และการเข้าใช้ห้องสมุด โดยครูผู้สอนควรปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยการแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ เพื่อให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม หรือร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เข้าไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุด

2.1.8 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด

จินตนา สมปาน. (2532 : 65) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบการสังเกตหรือการเลียนแบบ (Bandura 1963) เกิดจากการที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัวเสมอ ดังนั้นการเรียนรู้จึงเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในสังคม ซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน ผู้เรียนจะต้องพบเจอสิ่งแวดล้อมรอบตัวมากมาย ผู้เรียนจะต้องเลือกสังเกตสิ่งที่ต้องการเรียนรู้โดยเฉพาะ และสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ผู้เรียนจะต้องมีการเข้ารหัส (Encoding) ในความทรงจำระยะยาวได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ผู้เรียนสามารถที่จะประเมินได้ว่าตนเลียนแบบได้ดีหรือไม่อย่างไร และจะต้องควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ด้วย ซึ่งเป็นทฤษฎีที่สามารถนำมาใช้ได้ทั้งอดีตและปัจจุบัน เพราะผู้เรียน คือมนุษย์และลักษณะนิสัยของมนุษย์มักเลือกจดจำหรือเลียนแบบพฤติกรรมจาก

สิ่งแวดล้อมรอบข้างทั้งจากผู้สอน เพื่อนร่วมชั้นเรียน หรือบุคคลในครอบครัว เช่น ผู้เรียนบางคนจะเลียนแบบพฤติกรรมของอาจารย์ผู้สอนโดยจะกระทำตัวเป็นผู้นำหรือสอนการบ้านเพื่อนๆ เพราะเห็นว่าพฤติกรรมของอาจารย์ผู้สอนเป็นพฤติกรรมที่ดี ได้รับการยอมรับ ผู้เรียนจึงอยากจะกระทำตาม

สุชา จันทน์เอม. (2542 : 153-154) กล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนไว้ว่า วัยรุ่นพยายามที่จะหาเพื่อนที่อยู่ในรุ่นราวคราวเดียวกัน มีรสนิยมเหมือนกัน เพื่อจะได้เอาใจคบหาสมาคมพูดคุยสังสรรค์กัน กลุ่มของเด็กวัยรุ่นมีอิทธิพลอย่างมากต่อความประพฤติ การแต่งกาย กิริยาท่าทาง มีการพยายามเลียนแบบกัน เพื่อให้เกิดสัญลักษณ์กลุ่มขึ้น แม้ว่าการกระทำบางอย่างนั้น จะทำไปเพื่อความโก้เก๋ และเพื่อให้เกิดเป็นจุดสนใจขึ้น แม้จะขัดต่อสายตาผู้ใหญ่ก็ตาม

อุทัย ดุลยเกษม. (2545 : 50-52) ได้กล่าวถึงการเลียนแบบ โดยสรุปได้ว่า การเลียนแบบเป็นเรื่องปกติในสังคมมนุษย์ การเลียนแบบมีหลากหลาย เป็นการเลียนแบบในการพูด การเลียนแบบการแต่งกาย แม้แต่บางคนก็เลียนแบบการดำเนินชีวิตของคนที่ชอบ การเลียนแบบเป็นการเรียนรู้วิธีหนึ่งของมนุษย์ มนุษย์เราเรียนรู้หลายๆ เรื่องในชีวิตผ่านการเลียนแบบคนอื่น โดยไม่จำเป็นต้องให้มีคนสอน เด็กเรียนรู้หลายอย่างจากการเลียนแบบผู้ใหญ่หรือคนรอบข้าง ในกรณีที่เด็กเลียนแบบ เด็กจะต้องมีความชอบหรือมีฉันทะในสิ่งที่ตัวเขาเลียนแบบ และเราจะทำอย่างไรให้เกิดการเลียนแบบในสิ่งที่เป็นประโยชน์ มิใช่เป็นการเลียนแบบที่ก่อให้เกิดโทษ จะทำให้เด็กรู้จักเลียนแบบโดยผ่านการคิด การไตร่ตรองได้อย่างไร

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2549 : 51) กล่าวว่า ถ้าเพื่อนชักชวนอ่าน คั่นคว่ำในห้องสมุดในเรื่องที่ชอบอ่าน เล่นกีฬา ดนตรี เด็กจะพลอยอ่านเก่งไปด้วย เช่น ชอบฟุตบอล จะชอบอ่านหนังสือและวารสารที่มีเรื่องฟุตบอล และนักฟุตบอลทั้งไทยและต่างประเทศ เป็นต้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การเลียนแบบเกิดจากการที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในสังคม และมีการจดจำพฤติกรรมของคนรอบข้าง ได้แก่ เพื่อน ครอบครัว และคนรอบข้าง และเลือกกระทำตามแบบ ซึ่งเห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่ดี ได้รับการยอมรับจึงกระทำตาม

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ศึกษาค้นคว้า

2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้น

เพ็ญแข พุ่มศิริ (2531) ได้ศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 , 5 และ 6 ส่วนใหญ่เข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุดสัปดาห์ละหลายครั้ง ร้อยละ 39.94 รองลงมาคือเข้าใช้ห้องสมุดนานๆ ครั้ง ร้อยละ 20.91 และสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ร้อยละ 2.94

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้นสรุปได้ว่า นักเรียนที่เข้าใช้บริการของห้องสมุดส่วนมาก คือ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ ม.4 , ม.5 และ ม.6 ตามลำดับ โดยจะเข้าใช้ห้องสมุดหลายครั้งต่อสัปดาห์

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

สกุณี เกรียงชัยพร (2548 : 68) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า บุคลิกภาพไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่าน แสดงว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบบางคนมีนิสัยรักการอ่านเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นคนรักความก้าวหน้า ฝ่าฝืนอุปสรรค และต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตสูง จึงต้องอ่านหนังสือเพื่อเป็นการพัฒนาชีวิตของตนเองให้ทันกับเหตุการณ์ภายนอก

นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบบางคนมีนิสัยรักการอ่านไม่เหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นคนที่มีลักษณะนิสัยไม่อยู่นิ่ง คล่องแคล่วว่องไว จึงต้องการทำกิจกรรมที่ฉับไว ไม่อยู่นิ่ง และทำด้วยความรวดเร็ว ไม่ต้องการจดจ่อทำกิจกรรมที่ต้องอาศัยความนิ่ง

2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน

อนามบา (Anamba . 1979 : 64-71) ได้ทำการวิจัยเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงวิธีการที่จะส่งเสริมการอ่านหนังสือของเด็กวัยก่อนเข้าเรียนและเด็กวัยเรียนด้วยการนำเอาส่วนเด่นๆ ที่น่าสนใจของหนังสือมาเล่าให้เด็กฟัง ผลจากการวิจัยปรากฏว่าเด็กมีความสนใจที่จะอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น ซึ่งผลจากการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของแบเรเดอร์ (Breader. 1984 : 211-215) ที่ทำการศึกษถึงผลของการเล่าเรื่องหนังสือโดยทำการศึกษากับนักเรียนเกรด 8 ถึงเกรด 12 ที่โรงเรียนมัธยมจอห์น โอลิเวอร์ ในแวนคูเวอร์ จากการสุ่มตัวอย่าง 44 คน เล่าเรื่องหนังสือรวม 18 เรื่อง แล้วใช้แบบสอบถามวัดด้านความสนใจในการอ่าน และด้านความรู้สึกของนักเรียน ผลปรากฏว่า นักเรียนอ่านเรื่องที่นำมาเล่าเรื่องหนังสือมากกว่าเรื่องอื่นๆ และนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าการเล่าเรื่องหนังสือช่วยให้รู้แหล่งหนังสือที่จะอ่านได้ดี ส่วนในด้านความรู้สึกพบว่า การเล่าเรื่องหนังสือสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบรรณารักษ์ และสร้างนิสัยรักการอ่าน

อังคณา กล่อมฤทธิ์ (2532 : 81-85) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความอยากรู้อยากเห็นและนิสัยรักการอ่าน และคุณสมบัติส่วนตัวบางประการ ของนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดมาก และนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดน้อย รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความอยากรู้อยากเห็นและนิสัยรักการอ่าน กับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน พบว่านักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดมากจะมีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกันกับนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและคุณสมบัติส่วนตัวที่แตกต่างกันคือ กลุ่มผู้เข้าใช้ห้องสมุดมากจะเข้าใช้ห้องสมุดเมื่อว่างจากกิจกรรมอื่น ส่วนผู้เข้าใช้ห้องสมุดน้อยจะเข้าใช้ห้องสมุด

เมื่อครูสั่งให้ ค้นคว้าทำรายงาน งานอดิเรกที่กลุ่มผู้เข้าใช้ห้องสมุดชอบเป็นอันดับ 1 ,2 และ 3 คือ อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ และวาดรูป ตามลำดับ

วิฑูรย์ รองศรีแย้ม (2534 : 63-67) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนิสัยรักการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านจากผู้ปกครองในระดับมาก และได้รับการส่งเสริมการอ่านจากผู้ปกครองในระดับน้อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียนในระดับมาก และได้รับการส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียนในระดับน้อยมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่านสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีการส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เด็ก จะมีความสนใจในการอ่านหนังสือ และมีความต้องการที่จะเข้าใช้ห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือ หรือทำกิจกรรมต่างๆที่ทางห้องสมุดจัดขึ้น

2.2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง

มอร์โร (Morrow. 1983 : 221-230) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางบ้านและโรงเรียน กับความสนใจในการอ่านของเด็กในระดับอนุบาล โดยการจำแนกเด็กที่มีความสนใจการอ่านออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ จากกลุ่มตัวอย่างเด็กนักเรียนอนุบาล 116 คน และศึกษาจากผู้ปกครองของเด็กทั้งสองกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า เด็กผู้หญิงมีความสนใจในหนังสือมากกว่าเด็กผู้ชาย เด็กกลุ่มสูงชอบดูหนังสือมากกว่า พ่อแม่มีกฎเกณฑ์ในการดูโทรทัศน์ เด็กเป็นสมาชิกของห้องสมุด โดยที่พ่อแม่พาไปห้องสมุดมากกว่ากลุ่มต่ำ เด็กในกลุ่มสูงจะมีพ่อแม่อ่านหนังสือให้ฟังทุกวัน ในขณะที่พ่อแม่ของเด็กกลุ่มต่ำอ่านให้ฟังสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือน้อยกว่านั้น

มิลเลอร์ (Miller. 1984 : 3338-A-3339-A) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการใช้หนังสือร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและเด็กก่อนวัยเรียน โดยศึกษาจากเวลาที่ผู้ปกครองให้การอ่านของเด็ก ทักษะคิดของผู้ปกครองและเด็กที่มีต่อการอ่าน รูปแบบกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่านที่ผู้ปกครองได้ปฏิบัติต่อเด็กและจำนวนหนังสือของเด็กในบ้าน กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ปกครองและเด็กจำนวน 28 คู่ ผลจากการศึกษาพบว่า การรับรู้เกี่ยวกับการอ่านของเด็กมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการรับรู้คำศัพท์ ทักษะคิดของผู้ปกครองที่มีต่อการอ่าน สามารถเป็นตัวบ่งชี้ถึงการเรียนรู้เบื้องต้นของการอ่านและการรู้คำศัพท์ของเด็ก ผู้ปกครองที่มีทัศนคติในทางบวกมีผลต่อความถี่ในการปฏิบัติบทบาทและพฤติกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับเด็ก พร้อมกันนั้นยังมีส่วนสนับสนุนในการกระตุ้นให้เด็กปฏิบัติเกี่ยวกับการอ่านได้ดี

นิวแมน (Neuman. 1986 : 338 – 339) ได้ศึกษาสิ่งแวดล้อมภายในบ้านที่มีผลโดยตรงกับการใช้เวลาว่างในการอ่านของเด็กนักเรียน เกรด 5 โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเด็กนักเรียน เกรด 5 จำนวน 254 คน และ ผู้ปกครอง จำนวน 84 คน จากการศึกษาพบว่า นักเรียนเกรด 5 มีการอ่านหนังสือในเวลาว่าง โดยเฉลี่ย 15 นาที ต่อวัน มักจะใช้เวลาก่อนนอนและช่วงเวลาที่พักผ่อนของครอบครัวเป็นช่วงเวลาว่างในการอ่านหนังสือมากที่สุด และพบว่าเด็กส่วนหนึ่งใช้เวลาในการดูโทรทัศน์โดยเฉลี่ยวันละ 3.36 ชั่วโมง ซึ่งเป็นการใช้เวลาว่างมากกว่าการอ่านหนังสือและส่วนมากจะมาจากครอบครัวที่มีรายได้และระดับการศึกษาต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่า บทบาทของผู้ปกครองในการสนับสนุนการอ่านนั้น มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมในการใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือของเด็ก

ดวงพร พวงเพ็ชร (2541 : 84-96) ศึกษาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัว และนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัว และนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครที่มีภูมิหลังต่างกัน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้าน “การให้ความรู้” “การเป็นต้นแบบ” “การเสริมแรง” และ “การจัดสภาพแวดล้อม” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 416 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวโดยรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนหญิงได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวโดยรวม ด้าน “การให้ความรู้” ด้าน “การเป็นต้นแบบ” “ด้านการจัดสภาพแวดล้อม” สูงกว่านักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีนิสัยรักการอ่านมากกว่านักเรียนชาย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครองสรุปได้ว่า พ่อแม่เป็นผู้ที่มีความสำคัญและมีบทบาทในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นกับเด็ก โดยการสนับสนุนกิจกรรมด้านการอ่าน เป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน และใช้เวลาว่างร่วมกับลูกในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้อ่านเกิดความสนใจการอ่าน และมีพฤติกรรมรักการอ่าน

2.2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด

เพ็ญแข พุ่มศิริ (2531) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ช่วงเวลาเปิดทำการ ขนาดของห้องสมุด บรรยากาศของห้องสมุด ความสะดวกสบายของบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ของห้องสมุด มีผลต่อการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลลักษณ์ รอดทอง (2533) และวิไลลักษณ์ สิงห์ไตรภพ (2538) พบว่า ปริมาณ และคุณภาพสารสนเทศมีผลต่อการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน

ณิชนันท์ พลเวียงพล (2543 : 76) ได้ศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ห้องสมุดของนักเรียน พบว่า บริการของห้องสมุด และสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการมีความสัมพันธ์กับการใช้ห้องสมุดของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากบริการของห้องสมุด ซึ่งได้แก่ เวลาให้บริการ ประเภทของบริการต่างๆที่มีกฎระเบียบของห้องสมุด ตลอดจนการมีบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ให้บริการตลอดเวลา รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่มีในห้องสมุดนั้นเอื้อประโยชน์ต่อผู้ใช้เป็นที่พึงพอใจของนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Burt (1981) ที่ศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพในการบริการ การเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว จะสร้างแรงจูงใจให้ผู้ใช้มากขึ้น

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดสรุปได้ว่า ห้องสมุดที่มีประสิทธิภาพในการให้บริการ ต้องมีการจัดบรรยากาศที่สวยงาม เปิดให้บริการตลอดเวลาด้วยความสะดวก รวดเร็ว มีทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณภาพและเพียงพอ มีการให้บริการของเจ้าหน้าที่ที่ดี ให้บริการที่หลากหลาย และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการใช้บริการ

2.2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู

อุทัย วรรณกุล (2529) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการใช้สารสนเทศของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดแพร่ พบว่า ความล้มเหลวจากการใช้ห้องสมุดของนักเรียน เป็นผลจากการที่ไม่ได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง และทักษะความสามารถส่วนตัวในการใช้ห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ BURKS(1993) ศึกษาเรื่อง การใช้ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับคัดเลือกที่เมือง FORT ในรัฐ TEXAS พบว่า การได้รับคำแนะนำและการสอนทักษะการใช้ห้องสมุดของบรรณารักษ์ทำให้นักเรียนมีความสำเร็จในการค้นหาสารสนเทศ

วิไลลักษณ์ รอดทอง (2533) ได้ศึกษาพบว่า การสอนทักษะในการค้นหาสารสนเทศของนักเรียนมีความสอดคล้องกัน คือ การเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียนส่วนใหญ่มีผลมาจากการที่ได้รับมอบหมายงานจากครูผู้สอนทำให้นักเรียนพึงพอใจในการเข้าใช้ห้องสมุด

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครูสรุปได้ว่า ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุด โดยการให้คำแนะนำในเรื่องการใช้ห้องสมุด การมอบหมายงานเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุด ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการใช้ห้องสมุดมากขึ้น

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน

3.1.1 ประวัติโรงเรียน

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานพันธกิจการศึกษา มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2417 (ค.ศ. 1874) โดยมีมิชชันนารีคณะเพรสไบทีเรียนมิชชันจากสหรัฐอเมริกา เดิมมีชื่อเรียกว่าโรงเรียน “กุลสตรีวังหลัง” ตั้งอยู่บริเวณพระราชวังหลัง ขณะนี้เป็นส่วนหนึ่งของโรงพยาบาลศิริราช เป็นโรงเรียนสตรีประจำและโรงเรียนอนุบาลแห่งแรกของประเทศไทย โดยมีซิสเตอร์ เอ็ม แฮร์ริส เป็นครูใหญ่คนแรก มีจุดมุ่งหมายจัดการเรียนการสอนด้านการอ่าน เขียน การศึกษาคริสตจริยธรรมและวิชาเย็บปักถักร้อย ซึ่งเป็นวิชาสำหรับกุลสตรีสมัยนั้น ในปี พ.ศ. 2464 (ค.ศ. 1921) กิจการของโรงเรียนเจริญขึ้นทำให้สถานที่ตั้งของโรงเรียนเดิม ไม่สามารถรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นได้ มิสเอ็ดนา เซระ โคล ครูใหญ่ในขณะนั้นได้ย้ายโรงเรียนมาอยู่ในสถานที่ปัจจุบัน และเปลี่ยนชื่อเป็น “วัฒนาวิทยาลัย” ในปีการศึกษา 2551 โรงเรียนมีอายุครบ 134 ปี กุลสตรีวังหลัง-วัฒนาวิทยาลัย ซึ่งมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย เป็นผู้รับใบอนุญาตโดยมี นายสินธุรงค์ ปั่นถนวลี เป็นผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต และเป็นประธานคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

3.1.2 ผู้บริหารโรงเรียน

ผู้จัดการ นางพัชราภรณ์ ดวงชื่น สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา (ศษ.ม.) จากมหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้อำนวยการ นางวิภาวดี ชีวะผลาบูรณ์ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการสอนภาษาอังกฤษ (M.Ed.) จาก Oklahoma City University U.S.A.

3.1.3 ประเภทของโรงเรียน/สถานที่ตั้ง

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เป็นโรงเรียนสตรีภายใต้การกำกับดูแลของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) เปิดสอนระดับปฐมวัยถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับนักเรียนไป-กลับ ในระดับปฐมวัย ถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 และนักเรียนประจำในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3-4 ตั้งอยู่เลขที่ 67 สุขุมวิท 19 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 51 ไร่ 1 งาน 16 ตารางวา ซึ่งบริเวณโดยรอบเป็นชุมชนเมืองอันประกอบด้วยสถานศึกษา โรงพยาบาล โรงแรม ธนาคาร และสำนักงานเขต เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โรงเรียนสาธิตประสานมิตร โรงเรียนเซนต์ดอมินิก โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน โรงแรม Westin และโรงแรมแลนด์มาร์ค ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารไทยพาณิชย์ และสำนักงานเขตวัฒนา เป็นต้น

3.1.4 ลักษณะเฉพาะของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

ปรัชญาโรงเรียน	คุณธรรมนำวิชาการ
วิสัยทัศน์	ผู้เรียนมีความเป็นกุลสตรีและมีทักษะการคิดขั้นสูง
คำขวัญโรงเรียน	สัตย์ซื่อ มีวินัย ใฝ่ศึกษา พัฒนาชาติ เทิดทูนศาสตร์ กษัตริย์
เอกลักษณ์โรงเรียน	ความเป็นกุลสตรี
ค่านิยม	ความสัตย์ซื่อ ความรัก และการให้
เครื่องหมายโรงเรียน	อักษรย่อโรงเรียน ว.ว. เข็มโรงเรียนรูปคบเพลิงอยู่ใน สามเหลี่ยมใต้อักษร ว.ว. และชื่อโรงเรียน แสดงถึง แสงสว่างนำทางชีวิต
สีประจำโรงเรียน	ขาว-แดง ขาว หมายถึง คุณธรรม แดงแก่ หมายถึง วิชาการ
ต้นไม้ประจำโรงเรียน	ต้นมะขาม แสดงถึง ความอดทน

3.1.5 นโยบายโรงเรียน

3.1.5.1 มุ่งพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรของโรงเรียนให้สามารถนำคตินิยม ตาม
ครองคริตศาสนา ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต และอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

3.1.5.2 ปลูกฝังและส่งเสริมให้ผู้เรียนและบุคลากรของโรงเรียน เคารพยึดมั่นใน
ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุข

3.1.5.3 มุ่งพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรของโรงเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มี
ระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรัก ความสามัคคี ในหมู่คณะและบำเพ็ญตนให้
เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

3.1.5.4 ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความเป็นกุลสตรี เป็นผู้นำที่มีคุณภาพ รักความเป็น
ไทย และตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อม

3.1.5.5 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความเป็นเลิศทางวิชาการ
และสามารถแข่งขันในระดับสากล

3.1.5.6 มุ่งพัฒนาระบบบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ

3.1.5.7 มุ่งพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และเป็นสื่อกลางในการ
เผยแพร่ความรู้ การให้บริหารแก่ชุมชน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุน การบริหารงานของโรงเรียน

3.1.6 หลักการจัดการศึกษา

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย มีปณิธานมุ่งมั่นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และ ความรู้ความสามารถในด้านวิชาการตามปรัชญาของโรงเรียน “คุณธรรม นำ วิชาการ” ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ที่สืบทอดมาจากมิชชันนารีคณะเพรสไบทีเรียนผู้ก่อตั้งโรงเรียน การจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับปฐมวัย ใช้หลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย พุทธศักราช 2549-2551 โดยพัฒนาผู้เรียนให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมตามครรลองคริสต์ศาสนา มีความเป็นกุลสตรี มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล คิดแก้ปัญหา และ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก มีความสุขและเติบโต บนวิถีชีวิตของเด็ก สำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ใช้หลักสูตรโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2549) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรไว้ว่า “มุ่งพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และ นักเรียนมีทักษะการคิดขั้นสูง เน้นกระบวนการเรียนการสอนด้วยกิจกรรม โครงการบูรณาการ”

ในด้านการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โรงเรียนใช้การบริหารตามหลักพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ (Bible Based Management) เป็นรากฐานในการบริหารจัดการ โดยพัฒนาการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 นอกจากนี้โรงเรียนได้นำหลักการบริหารแบบดุลยภาพ (Balanced Scorecard : BSC) และระบบการประเมินผลงานเชิงประจักษ์ (Scorecard Cockpit) มาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โรงเรียนได้รับการยกย่องในวิธีปฏิบัติที่ดี (Good Practices) ด้านกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ตามแนวทางเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2549 และได้รับการยกย่องวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการนำ Balanced Scorecard มาใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ตามแนวทางเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) วันที่ 26 มกราคม 2550 ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดประสิทธิผลดังกล่าวเกิดจากความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมดำเนินการของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง บุคลากรของโรงเรียนทุกฝ่าย คณะกรรมการการบริหารโรงเรียน สมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์วังหลัง-วัฒนา ภูมิปัญญา และชุมชน

ในปีการศึกษา 2545 โรงเรียนได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้ทำการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ ภาษาต่างประเทศ ซึ่งตามหลักสูตรนี้ได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยนำสาระการเรียนรู้แกนกลางที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2546 มาเทียบเคียงและเพิ่มเติมองค์ความรู้

ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ที่โรงเรียนกำหนดและใช้หลักสูตรสถานศึกษาดังกล่าวเป็นแนวทางจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

โรงเรียนมุ่งอบรมสั่งสอนนักเรียนเพื่อให้บรรลุตามปรัชญาของโรงเรียนที่ว่า “คุณธรรม นำ วิชาการ” พัฒนาการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และหลักสูตรปัจจุบัน รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น เกิดการเรียนรู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยมีนโยบายการจัดการศึกษา ดังนี้

1. มุ่งพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรของโรงเรียนให้สามารถนำคตินิยม ตามคตรลองคริสต์ศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต และอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข
2. ปลูกฝังและส่งเสริมให้ผู้เรียนและบุคลากรของโรงเรียน เคารพ ยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
3. มุ่งพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรของโรงเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
4. ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความเป็นกุลสตรี เป็นผู้นำที่มีคุณภาพ รักความเป็นไทย และตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อม
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถแข่งขันในระดับสากล
6. มุ่งพัฒนาระบบบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ
7. มุ่งพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้การบริการแก่ชุมชน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนการบริหารงานของโรงเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2551 รวมทั้งสิ้น 484 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 184 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 165 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 135 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551 จำนวน 243 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 92 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 83 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 68 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากตารางของยามาเน่ (Yamane, 1967 : 886-887) โดยใช้ระดับชั้นเป็นชั้น (Strata) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยจำแนกประชากรออกเป็น 3 ระดับชั้น ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 184 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 165 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 135 คน
2. ผู้วิจัยประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากตารางของยามาเน่ (Yamane, 1967 : 886-887) พบว่า ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 243 คน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้สัดส่วนประชากร : กลุ่มตัวอย่าง = 2 : 1 ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างได้ดังนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 92 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 83 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 68 คน

ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
มัธยมศึกษาปีที่ 4	184	92
มัธยมศึกษาปีที่ 5	165	83
มัธยมศึกษาปีที่ 6	135	68
รวมทั้งหมด	484	243

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความ หรือเติมข้อความในช่องว่าง ตามความเป็นจริงของนักเรียน

1. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา

- ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2. เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ในภาคเรียนที่ผ่านมา.....

3. ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้เฉลี่ย.....บาท/เดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ เพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามบุคลิกภาพของ ศิริวรรณ สุวินท์ (2548 : 127-128) และ ธนาวรรณ ธนพรี (2550 : 121-122)

2.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบบุคลิกภาพ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และ 2.2 โดยลักษณะของแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด, จริง, จริงบ้าง, จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	เพื่อนส่วนใหญ่เห็นว่าฉันเป็นคนที่จริงจังกับการเรียน					
00	ฉันไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องกระตือรือร้นในการทำงาน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ อัศจรรย์ วัฒนามงคล (2533 :32) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนน 41-80	หมายถึง	ผู้มีบุคลิกภาพแบบเอ
คะแนน 1-40	หมายถึง	ผู้มีบุคลิกภาพแบบบี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามนิสัรการอ่าน มีขั้นตอนการร่างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัรการอ่าน เพื่อสร้างนิยาม

ศัพท์เฉพาะ

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามนิสัรการอ่าน ของ สกุนี เกรียงชัยพร (2548 : 97-99) และ จิตรลดา ไผ่ตรีจิตต์ (2549 : 74- 77)

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามนิสัรการอ่าน ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 3.1 และ 3.2 โดยลักษณะของแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามนิสัรการอ่าน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับนิสัรการอ่านของนักเรียน เมื่อ นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ฉันไม่ชอบอ่านหนังสือ					
00	ฉันชอบไปห้องสมุดเพราะมีหนังสือหลาย ประเภทให้อ่าน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน

จริงน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน

จริงน้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

จริง ให้คะแนน 2 คะแนน

จริงบ้าง ให้คะแนน 3 คะแนน

จริงน้อย ให้คะแนน 4 คะแนน

จริงน้อยที่สุด ให้คะแนน 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 :9) ในการวิจัยครั้งนี้ แปลผลได้ดังนี้

คะแนน 3.67 - 5.00 หมายถึง มีนิสัยรักการอ่านมาก

คะแนน 2.34 - 3.66 หมายถึง มีนิสัยรักการอ่านปานกลาง

คะแนน 1.00 - 2.33 หมายถึง มีนิสัยรักการอ่านน้อย

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง เพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

4.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครองของ สกฤณี เกรียงชัยพร (2548 : 86) และ ปราณี รัตนัง (2541 : 61-64)

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครองตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 4.1 และ 4.2 โดยลักษณะของแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก

จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ฉันรู้สึกที่บ้านไม่เหมาะสมให้ฉันอ่านหนังสือ					
00	พ่อ แม่ จัดบริเวณภายในบ้านให้รู้สึกว่าเป็นมุมที่น่าอ่านหนังสือ					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 :9)
ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนน 3.67 - 5.00	หมายถึง	มีการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครองมาก
คะแนน 2.34 - 3.66	หมายถึง	มีการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครองปานกลาง
คะแนน 1.00 - 2.33	หมายถึง	มีการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครองน้อย

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดเพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

5.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดของ สกฤณี เกรียงชัยพร (2548 : 90-91) และ สิริกัญญา พัฒนภูทอง (2546 : 82)

5.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 5.1 และ 5.2 โดยลักษณะของแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ห้องสมุดมีบรรยากาศดี เช่น อากาศเย็น สบาย ตกแต่งสวยงาม					
00	ในห้องสมุดมีเสียงดัง รบกวนสมาธิของผู้ เข้าใช้บริการ					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 :9)

ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนน 3.67 - 5.00	หมายถึง	มีลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดดี
คะแนน 2.34 - 3.66	หมายถึง	มีลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดดีพอใช้
คะแนน 1.00 - 2.33	หมายถึง	มีลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครูเพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

6.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู ของ สกฤณี เกรียงชัยพร (2548 : 92-93)

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 6.1 และ 6.2 โดยลักษณะของแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ครูไม่จัดเวลาให้ฉันได้มาอ่านหนังสือในห้องสมุด					
00	ครูตั้งปัญหาให้นักเรียนค้นหาคำตอบจากหนังสือในห้องสมุด					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 :9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนน 3.67 - 5.00	หมายถึง มีการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครูมาก
คะแนน 2.34 - 3.66	หมายถึง มีการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครูปานกลาง
คะแนน 1.00 - 2.33	หมายถึง มีการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครูน้อย

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

7.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด เพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

7.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด ของ สกฤณี เกรียงชัยพร (2548 : 85) และ จิตรลดา ไมตรีจิตต์ (2549 : 74-78)

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 7.1 และ 7.2 โดยลักษณะของแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ฉันเข้าห้องสมุดเพราะเพื่อนชวนมา					
00	ฉันและเพื่อนเข้าห้องสมุดเมื่อมีเวลาว่าง					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 :9)

ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนน 3.67 - 5.00	หมายถึง	มีการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุดมาก
คะแนน 2.34 - 3.66	หมายถึง	มีการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุดปานกลาง
คะแนน 1.00 - 2.33	หมายถึง	มีการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุดน้อย

ตอนที่ 8 แบบสอบถามแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

8.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน เพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

8.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน ของ สกฤณี เกรียงชัยพร (2548 : 84-85)

8.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 8.1 และ 8.2 โดยลักษณะของแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามแรงงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับแรงงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ฉันชอบเข้าห้องสมุดเมื่อมีเวลาว่าง					
00	ฉันมีความสุขเมื่อได้อ่านหนังสือในห้องสมุด					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 :9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนน 3.67 - 5.00	หมายถึง	มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก
คะแนน 2.34 - 3.66	หมายถึง	มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดปานกลาง
คะแนน 1.00 - 2.33	หมายถึง	มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดน้อย

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ตามลำดับต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์วโรณี กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์จันทิมา ราชนิวงศ์ ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับ นักเรียนชั้นปีที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item Discrimination) โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test โดยเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถามการวิจัย ซึ่งผลของการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม มีดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท์ (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.23-9.93

2.2 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท์ (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.04-18.41

2.3 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง อ่าน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท์ (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 6.81-13.59

2.4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.47-9.70

2.5 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 6.33-18.90

2.6 แบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 8.68-35.55

2.7 แบบสอบถามแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.28-42.56

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วตามข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม มีดังต่อไปนี้

3.1 แบบสอบถามบุคลิกลักษณะ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9222

3.2 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9803

3.3 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9617

3.4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9685

3.5 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9876

3.6 แบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9873

3.7 แบบสอบถามแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9721

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยื่นต่อผู้อำนวยการโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระหว่างวันที่ 23 – 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 จำนวน 243 ฉบับ ได้รับคืนมาครบทุกฉบับ
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 243 ฉบับ ที่นักเรียนตอบมาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ผลปรากฏว่า สมบูรณ์ทุกฉบับ จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
3. วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
 - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item Discrimination) ของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง- กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

3.2 วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน t-Distribution
df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า (Mean Squares)
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนซึ่งพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนซึ่งพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปแบบของคะแนนดิบ
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์
SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการพยากรณ์
X_1	แทน	ระดับชั้น: มัธยมศึกษาปีที่ 4
X_2	แทน	ระดับชั้น: มัธยมศึกษาปีที่ 5
X_3	แทน	ระดับชั้น: มัธยมศึกษาปีที่ 6
X_4	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_5	แทน	ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

X_6	แทน	บุคลิกภาพ
X_7	แทน	นิสัยรักการอ่าน
X_8	แทน	การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง
X_9	แทน	ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด
X_{10}	แทน	การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู
X_{11}	แทน	การเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด
Y	แทน	แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS. (Statistical Package for Social Science) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ตอน เรียงตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไป ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ และนิสัยรักการอ่าน องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู การเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด และแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และ องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไป ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้นดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไป ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น

องค์ประกอบ	ระดับขององค์ประกอบ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 4	92	37.86
	มัธยมศึกษาปีที่ 5	83	34.16
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	68	27.98
รวม		243	100.00

จากตาราง 2 พบว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 243 คน เมื่อจำแนกตามระดับชั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 37.86 รองลงมา คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 34.16 และน้อยที่สุด คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 27.98

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ และนิสัยรักการอ่าน องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด การสนับสนุนด้าน

การใช้ห้องสมุดของครู การเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด และแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

องค์ประกอบที่ศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.31	0.60	สูง
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	56251.03	20801.87	ดี
บุคลิกภาพ	54.25	5.72	บุคลิกภาพแบบเอ
นิสัยรักการอ่าน	3.43	0.67	ปานกลาง
การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง	3.76	0.58	มาก
ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด	3.50	0.56	ดีพอใช้
การสนับสนุนการใช้ห้องสมุดของครู	3.38	0.73	ปานกลาง
การเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด	3.01	0.84	ปานกลาง
แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน	3.59	0.78	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับดี นักเรียนมีบุคลิกภาพแบบเอ มีนิสัยรักการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ปกครองให้การสนับสนุนด้านการอ่านอยู่ในระดับมาก มีลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดอยู่ในระดับดีพอใช้ มีการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครูอยู่ในระดับปานกลาง มีการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง และมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X11	Y
X1	1.000	-.562**	-.487**	-.196*	-.146*	.071	-.144*	-.165*	-.023	-.019	.067	.000
X2		1.000	-.449**	.364**	-.030	-.051	.052	.037	-.018	-.134*	-.070	-.080
X3			1.000	-.173*	.190**	-.023	.101	.139*	.044	.162*	.001	.084
X4				1.000	-.031	.096	.038	.117	.031	-.116	-.089	-.091
X5					1.000	-.007	.055	.006	-.021	.110	.025	.034
X6						1.000	.010	.201**	.271**	.084	.012	.140*
X7							1.000	.490**	.243**	.229**	.070	.461**
X8								1.000	.203**	.184**	.103	.332**
X9									1.000	.408**	.082	.468**
X10										1.000	.611**	.593**
X11											1.000	.538**
Y												1.000

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากตาราง 4 พบว่า

องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ นิสัยรักการอ่าน (X_7) การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง (X_8) ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด (X_9) การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู (X_{10}) และการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด (X_{11})

องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพ (X_6)

องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 4 (X_1) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 5 (X_2) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 6 (X_3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_4) และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_5)

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อค้นหาแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	4	87.938	21.984	86.861**
Residual	238	60.237	0.253	
Total	242	148.175		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า มีองค์ประกอบจำนวน 4 องค์ประกอบ ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ
(Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้น
ที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

องค์ประกอบ	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₁₀	.409	.066	.395	.593	.352	130.876**
X ₁₀ , X ₇	.383	.064	.327	.681	.464	103.791**
X ₁₀ , X ₇ , X ₁₁	.368	.051	.291	.727	.528	89.205**
X ₁₀ , X ₇ , X ₁₁ , X ₉	.170	.050	.159	.770	.593	86.861**
A = -.844						
R = .770						
R ² = .593						
SE _{est} = .503						

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4
องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด
ได้แก่ การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู (X₁₀) นิสัยรักการอ่าน (X₇) การเลียนแบบเพื่อนในการ
ใช้ห้องสมุด (X₁₁) และลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด (X₉) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบนี้
สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนแรงของแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียน
วัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 59.30 ผู้วิจัยจึงนำค่าสัมประสิทธิ์ของตัว
พยากรณ์มาเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในรูปของคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = -.844 + .409X_{10} + .383X_7 + .368X_{11} + .170X_9$$

สมการพยากรณ์แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .395X_{10} + .327X_7 + .291X_{11} + .159X_9$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551 จำนวน 484 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 184 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 165 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 135 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551 จำนวน 243 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 92 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 83 คน และนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 68 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ตามตารางของยามาเน่ (Yamane. 1967 : 886-887) โดยใช้ระดับชั้นเป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.23-9.93 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9222

ตอนที่ 3 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.04-18.41 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9803

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 6.81-13.59 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9617

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.47-9.70 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9685

ตอนที่ 6 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 6.33-18.90 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9876

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 8.68-35.55 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9873

ตอนที่ 8 แบบสอบถามแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.28-42.56 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9721

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยื่นต่อผู้อำนวยการโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระหว่างวันที่ 23 – 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 จำนวน 243 ฉบับ ได้รับคืนมาครบทุกฉบับ
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 243 ฉบับ ที่นักเรียนตอบมาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ผลปรากฏว่า สมบูรณ์ทุกฉบับ จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS. (Statistical Package for Social Science) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
3. วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

1. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ นิสัยรักการอ่าน (X_7) การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง (X_8) ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด (X_9) การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู (X_{10}) และการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด (X_{11})

2. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพ (X_6)

3. องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 4 (X_1) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 5 (X_2) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 6 (X_3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_4) และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_5)

4. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ได้แก่ การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู (X_{10}) นิยัรักการอ่าน (X_7) การเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด (X_{11}) และลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด (X_9)

5. สมการพยากรณ์แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในรูปของคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = -.844 + .409X_{10} + .383X_7 + .368X_{11} + .170X_9$$

5.2 สมการพยากรณ์แรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .395X_{10} + .327X_7 + .291X_{11} + .159X_9$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ นิสัยรักการอ่าน (X_7) การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง (X_8) ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด (X_9) การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู (X_{10}) และการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด (X_{11}) อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 นิสัยรักการอ่าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่นิสัยรักการอ่านมาก มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่นิสัยรักการอ่าน จะแสดงพฤติกรรมที่กระทำออกมาถึงความชอบในการอ่านหนังสือและมีความต้องการที่จะอ่าน ทุกที่ ทุกเวลา เมื่อมีโอกาสนักเรียนที่มีเวลาว่างจึงชอบเข้าห้องสมุดเพื่อไปอ่านหนังสือ ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม หรือใช้บริการต่างๆของห้องสมุดตลอดเวลา

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา กล่อมฤทธิ์ (2532 : 81-85) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความอยากรู้อยากเห็น นิสัยรักการอ่าน และคุณสมบัติบางประการ ของนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดมาก กับนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดน้อย รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความอยากรู้อยากเห็น และนิสัยรักการอ่าน กับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน พบว่านักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดมากจะมีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกันกับนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดน้อย คือ ผู้เข้าใช้ห้องสมุดมาก จะเข้าใช้ห้องสมุดเมื่อมีเวลาว่างจากกิจกรรมอื่นๆ แต่ผู้เข้าใช้ห้องสมุดน้อยจะเข้าใช้เมื่อครูสั่งให้ค้นคว้าทำรายงาน

ดังนั้น นักเรียนที่นิสัยรักการอ่านมาก จึงมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก

1.2 การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนด้านการอ่านจากผู้ปกครองมาก มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่ได้รับการปลูกฝังจากผู้ปกครอง ให้มีนิสัยรักการอ่านมาตั้งแต่กำเนิด โดยผู้ปกครองจะแสดงพฤติกรรมให้ลูกเห็นอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านหนังสือให้ลูกฟัง การพาไปศึกษาหาความรู้ตามแหล่งการเรียนรู้ การพาไปใช้ห้องสมุดต่างๆ หรือ การจัดบรรยากาศที่บ้านให้มีมุมอ่านหนังสือ จะช่วยสร้างให้ลูกเกิดพฤติกรรมรักการอ่าน ดังที่ ซัลลิแวน (Sullivan. 1976 : 15) กล่าวว่า ผู้ปกครองที่มีนิสัยรักการอ่าน และมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน จะมีบทบาท สนับสนุน และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กอย่างแท้จริง จะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านติดตัวตลอดไป ซึ่งเมื่อนักเรียนอยู่ที่ใดก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นอยู่ที่บ้าน หรือในขณะที่อยู่โรงเรียน ก็จะมี ความชอบใน

การศึกษาค้นคว้าตลอดเวลา ทำให้นักเรียน เกิดความต้องการที่จะเข้าห้องสมุดและต้องการที่จะศึกษา ค้นคว้าสิ่งต่างๆที่มีอยู่ในห้องสมุด

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ มอร์โร (Morrow. 1983 : 221-230) ได้ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางบ้านและโรงเรียน กับความสนใจในการอ่านของเด็ก โดย จำแนกออกเป็นกลุ่มสูงซึ่งเป็นกลุ่มเด็กที่สนใจการอ่านมาก และกลุ่มต่ำเป็นกลุ่มเด็กที่สนใจการอ่านน้อย ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่อยู่ในกลุ่มสูง พ่อแม่จะพาไปห้องสมุด และจะเป็นสมาชิกของห้องสมุด มากกว่าเด็ก ที่อยู่ในกลุ่มต่ำ และเด็กกลุ่มสูงพ่อแม่จะอ่านหนังสือให้ฟังทุกวัน ในขณะที่เด็กกลุ่มต่ำพ่อแม่จะอ่านหนังสือ ให้ฟังสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือน้อยกว่านั้น

ดังนั้น นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครองมาก จึงมีแรงจูงใจ ในการใช้ห้องสมุดมาก

1.3 ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการใช้ ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดดี มีแรงจูงใจในการใช้ ห้องสมุดมาก ทั้งนี้เพราะ ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ที่สำคัญสำหรับนักเรียน ถ้าห้องสมุดของ โรงเรียนมีลักษณะทางกายภาพที่ดี คือ ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม ไม่ห่างไกลจากตัวอาคารเรียน การจัด บรรยากาศห้องสมุดเป็นสัดส่วน สวยงาม มีแสงสว่างเพียงพอ ปราศจากเสียงดังรบกวน บริเวณที่นั่งอ่าน หนังสือเป็นสัดส่วนและมีเพียงพอสำหรับความต้องการของนักเรียน มีมุมความรู้ต่างๆ ที่เหมาะสมกับ การศึกษาค้นคว้าของนักเรียน มีวัสดุสารนิเทศที่ครบถ้วนเพียงพอับความต้องการของนักเรียน รวมทั้งมี บริการโสตทัศนวัสดุที่มีคุณภาพและมีความทันสมัยในการใช้งาน สิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่ช่วยดึงดูด ความสนใจให้นักเรียนเข้ามาใช้บริการของห้องสมุด เพราะนักเรียนรู้สึกผ่อนคลายและมีความสุขที่ได้เข้ามา ใช้บริการห้องสมุด ที่มีลักษณะเช่นนี้

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Burt (1981) ที่ศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพ ในการบริการ การเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว จะสร้างแรงจูงใจให้ผู้เข้าห้องสมุดมากขึ้น

ดังนั้น นักเรียนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดดี จึงมีแรงจูงใจในการใช้ ห้องสมุดมาก

1.4 การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการ ใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครูมาก มีแรงจูงใจใน การใช้ห้องสมุดมาก ทั้งนี้เพราะ ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยปลูกฝัง ให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมรัก การอ่าน รักการเรียนรู้ และมีความต้องการที่จะเข้าห้องสมุดเพื่อไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม หรือ ใช้บริการ ต่างๆของห้องสมุด โดยเฉพาะการชี้แนะของครู เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเข้า

ห้องสมุด ครูควรฝึกให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน เช่น การส่งเสริมให้นักเรียนใช้ห้องสมุด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการอ่าน ในขณะที่อยู่ในโรงเรียน ซึ่งเมื่อนักเรียนจบการศึกษาภาคบังคับไปแล้ว จะทำให้นักเรียนต้องการศึกษาค้นคว้ามากขึ้น เช่น การศึกษาค้นคว้า หรือ ไปเข้าใช้ห้องสมุดที่ต่างๆ ได้แก่ หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดประชาชน หรือแหล่งการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งนับว่าครูเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญที่จะช่วยทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจและสนใจที่จะใช้ห้องสมุดมากขึ้น ดังนั้น ถ้าหากนักเรียนได้รับการสนับสนุนดังกล่าวจากครู นักเรียนก็จะมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของวิไลลักษณ์ รอดทอง (2533) และ Calaty (1995) ที่ศึกษาพบว่า ห้องสมุดที่มีนักเรียนเข้าใช้บริการมาก มีผลมาจากการที่นักเรียนได้รับมอบหมายงานจากครูผู้สอนให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุด และจากการที่นักเรียนได้รับการสอนทักษะในการค้นหาสารสนเทศจากครู ทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเข้าใช้ห้องสมุด

ดังนั้น นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครูมาก จึงมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก

1.5 การเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่เลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุดมาก มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก ทั้งนี้เพราะ การอยู่ในโรงเรียนมีความจำเป็นอย่างย่งที่จะต้องมีเพื่อน นักเรียนจะมีกลุ่มเพื่อนเพื่อที่จะร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆในขณะที่อยู่โรงเรียน โดยเฉพาะการเข้าใช้ห้องสมุดเมื่อมีเวลาว่าง เพื่อไปศึกษาค้นคว้า กลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลอย่างมาก เมื่อนักเรียนเห็นเพื่อนส่วนใหญ่เข้าใช้ห้องสมุด ไม่ว่าจะเป็นอ่านหนังสือ หรือใช้บริการต่างๆ เช่น ศึกษาค้นคว้าอินเทอร์เน็ต จะทำให้นักเรียนเกิดการเลียนแบบหรือกระทำตาม ในการทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับกลุ่มเพื่อน เพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ร่วมในกลุ่มเพื่อนได้

ดังนั้น นักเรียนที่เลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุดมาก มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก

2. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพ (x_6) อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอเป็นผู้ที่รักความก้าวหน้า แสวงหาความรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา ชอบฟันฝ่าอุปสรรค และชอบทำงานให้ประสบความสำเร็จ จึงทำให้นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีความสนใจในการแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา โดยการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และเข้าใช้ห้องสมุด เพราะทำให้ได้รับความรู้

อย่างหลากหลาย รู้เท่าทันเหตุการณ์ปัจจุบันทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพของตนมากขึ้นตลอดเวลา

ดังนั้น นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จึงมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก

3. องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 4 (X_1) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 5 (X_2) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 6 (X_3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_4) และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_5) อภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ระดับชั้น: มัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดน้อย อภิปรายผลได้ดังนี้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางคน เริ่มเข้ามาเรียนในช่วงชั้นที่ 4 ซึ่งเป็นปีแรกของการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนจึงต้องเลือกแผนการเรียนตามที่ตนเองถนัดและสนใจ ซึ่งเนื้อหาของการเรียนจะมีความยากกว่าในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนจึงมีความตั้งใจในการเรียนมาก เมื่อมีเวลาว่างจะใช้เวลาในการศึกษาหาความรู้ให้กับตนเองในการเข้าใช้ห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือ ทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนั้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางคนจึงมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้เรียนในปีการศึกษาแรกของการอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทำให้นักเรียนต้องมีการปรับตัวอยู่ร่วมกับเพื่อนใหม่ในห้องเรียน ซึ่งการอยู่ที่โรงเรียนนักเรียนจะต้องช่วยเหลือกันในการทำกิจกรรมต่างๆ โดยการพูดคุยปรึกษาหารือ แสดงความคิดเห็น เพื่อทำกิจกรรมในระดับชั้น หรือการร่วมกิจกรรมกับระดับชั้นอื่นๆ ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางคน ไม่มีเวลาว่างในการเข้าห้องสมุด เมื่อนักเรียนมีเวลาว่างก็จะใช้เวลาอยู่กับกลุ่มเพื่อนเพื่อปรึกษาในปัญหาต่างๆ ของกันและกัน มากกว่าการเข้าห้องสมุดเพื่อไปอ่านหนังสือ หรือศึกษาค้นคว้าหาความรู้ให้กับตนเอง ดังนั้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางคน จึงมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดน้อย

3.2 ระดับชั้น: มัธยมศึกษาปีที่ 5 ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 บางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 บางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดน้อย อภิปรายผลได้ดังนี้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 บางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 บางคน สามารถปรับตัวในด้านการเรียน การดำเนินชีวิตอยู่ในโรงเรียน ได้ตั้งแต่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อนักเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 จึงมุ่งเน้นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมตามแผนการเรียนของตน โดยใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ โดยเข้าห้องสมุดเพื่อยืมหนังสือไปอ่านนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน เพื่อเตรียมตัวสอบวัดผลทางการศึกษา ดังนั้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 บางคน จึงมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 บางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นชั้นที่จะต้องรับผิดชอบในการทำกิจกรรมต่างๆ มากมาย เช่น กิจกรรมกีฬาของโรงเรียน เพื่อให้รุ่นน้องในระดับชั้นอื่นๆ เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนจึงมุ่งเน้นในการทำกิจกรรม เนื่องจากต้องมีการแข่งขันกัน ทำให้นักเรียนในระดับชั้นนี้ มุ่งมั่นทุ่มเทการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อทำให้เกิดผลสำเร็จ มากกว่าการที่จะไปเข้าใช้ห้องสมุดในการอ่านหนังสือ ศึกษาค้นคว้าทำรายงาน หรือการเข้าร่วมกิจกรรมของห้องสมุด ดังนั้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 บางคน จึงมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดน้อย

3.3 ระดับชั้น: มัธยมศึกษาปีที่ 6 ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดน้อย อภิปรายผลได้ดังนี้

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก ทั้งนี้เพราะ เมื่อนักเรียนเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนจะต้องเตรียมตัวสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคนเห็นความสำคัญของการเรียนมากขึ้น มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาความรู้ให้กับตนเอง นักเรียนจึงใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ ทบทวนบทเรียน ศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด และเข้าใช้บริการของห้องสมุด ดังนั้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคน จึงมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนในระดับชั้นนี้เป็นระดับชั้นที่ไม่มีการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด นักเรียนไม่มีเวลาว่างในช่วงตอนเย็น เพราะต้องเรียนพิเศษทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อมุ่งเตรียมตัวสอบเข้าในระดับอุดมศึกษา ทำให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคน ไม่มีโอกาสมาใช้ห้องสมุด และไม่มีเวลามากพอที่จะเข้าใช้ห้องสมุดในการอ่านหนังสือศึกษาค้นคว้าหรือใช้บริการของห้องสมุด ซึ่งถ้านักเรียนมีความจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าหรือทำรายงานส่งครู นักเรียนจะเข้าใช้บริการห้อง ICT เนื่องจากสามารถหาข้อมูลต่างๆ ได้รวดเร็ว สะดวก และทันสมัย มากกว่าการเข้ามาหาข้อมูลในห้องสมุด ดังนั้น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคน จึงมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดน้อย

3.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงบางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงบางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดน้อย อภิปรายผลได้ดังนี้

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงบางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยดีบางคน เป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ชอบการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และ รักการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ใช้เวลาว่าง ในการเข้าห้องสมุดอ่านหนังสือ ทำรายงานที่ได้รับมอบหมาย และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา ดังที่ ประเทิน มหาพันธ์ (2523 : 6) กล่าวว่า เด็กที่ประสบความสำเร็จในการเรียน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อ่านหนังสือมาก และมีความสามารถในการอ่านสูง และชอบอ่านหนังสือ นอกจากนี้นักเรียนยังได้ใช้ประโยชน์จากการอ่านไปพัฒนาการเรียน ดังนั้น นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงบางคน จึงมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงบางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยดีบางคน ถือว่าตนเป็นผู้ที่มีความรู้ดีอยู่แล้ว ถ้าต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มจะมุ่งเน้นแต่การศึกษาค้นคว้าในอินเทอร์เน็ต ห้องคอมพิวเตอร์ ห้อง ICT เนื่องจากจะได้รับข้อมูลที่รวดเร็วและทันสมัย ทันเหตุการณ์ มากกว่าการเข้าไปศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด ดังนั้น นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงบางคน จึงมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดน้อย

3.5 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจดีบางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจดีบางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดน้อย อภิปรายผลได้ดังนี้

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจดีบางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจดี มักมีโอกาสดูได้รับการปลูกฝัง ในการศึกษา ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ การพาไปงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ การพาไปหอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดในสถานที่ต่างๆ เพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม รวมทั้งพ่อแม่มีปัจจัยเพียงพอที่จะหาหนังสือให้ลูกอ่านตามความต้องการ ทำให้นักเรียนถูกปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน รักการค้นคว้าตลอดเวลา สร้างให้เกิดแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมากขึ้น ดังที่ สเตเจอร์ (2526 : 28-29) กล่าวว่า ถ้าหากพ่อแม่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจดี ก็จะมีเวลาพุดคุยอ่านหนังสือให้ลูกเห็นเป็นตัวอย่าง และมีปัจจัยพอที่จะหาหนังสือให้ลูกอ่าน หรือหาของขวัญให้กับลูกในโอกาสสำคัญ ดังนั้น นักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจดีบางคน จึงมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจดีบางคน มีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนบางคนได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากผู้ปกครองในทางที่ผิด โดยการตามใจและจัดสรรสิ่งต่างๆให้กับลูกของตนได้อย่างดี เมื่อลูกมีความต้องการอะไรผู้ปกครองก็จะจัดหาซื้อให้ เช่น ถ้าลูกมีความต้องการที่จะอ่านหนังสือเล่มใด ถึงแม้ว่าหนังสือเล่มนั้นจะมีราคาแพง และไม่เหมาะสม ผู้ปกครองก็จะจัดหาซื้อมาให้ ทำให้ลูกไม่มีความสนใจ ไม่เกิดความต้องการในการที่จะไปศึกษาค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และไม่สนใจที่จะเข้าไปศึกษาหาความรู้ในห้องสมุด ดังนั้น นักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจดีบางคน จึงมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดน้อย

4.องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู (X_{10}) นิยรักการอ่าน (X_7) การเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด (X_{11}) และลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด (X_9) อภิปรายผลได้ดังนี้

4.1 การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู เป็นองค์ประกอบอันดับแรกที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครูมาก ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากครูในด้านการใช้ห้องสมุด เช่น ครูกระตุ้นให้นักเรียนใช้เวลาว่างในการเข้าห้องสมุด เพื่ออ่านหนังสือ ศึกษา ค้นคว้าทำรายงาน หรือ ทำกิจกรรมต่างๆที่ทางห้องสมุดจัดขึ้น แนะนำให้นักเรียนเข้าห้องสมุดทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อไปศึกษาค้นคว้า ทำรายงาน หรือ อ่านประกอบการเรียน จะทำให้นักเรียนได้รับการปลูกฝังให้เกิดความต้องการที่จะใช้ห้องสมุด ซึ่งการกระทำดังกล่าวของครู ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วิไล ประกิจ (2531 : 14) กล่าวว่า ถ้าครูบรรณารักษ์และครูผู้สอนร่วมมือในการจัดกิจกรรมด้านการส่งเสริมการใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง เหมาะสม เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใคร่อ่านหนังสือก็จะช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเข้าใช้ห้องสมุดมากขึ้น

ดังนั้น นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครูมาก ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก

4.2 นิยรักการอ่าน เป็นองค์ประกอบอันดับที่สองที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีนิสัยรักการอ่านมาก ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก ทั้งนี้เพราะ นิยรักการอ่านไม่ใช่ทักษะหรือพรสวรรค์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ รวมทั้งไม่สามารถถ่ายทอดได้ทางพันธุกรรม แต่จะต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก ดังที่ สุขุม เฉลยทรัพย์ (2530 :30)

กล่าวว่า การปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านจะต้องเริ่มตั้งแต่เด็กมีอายุน้อย เพราะทักษะความสามารถในการอ่านซึ่งเป็นพื้นฐาน ที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ที่จำเป็นต่อการพัฒนานิสัยในการอ่าน มิได้เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด หากจะต้องได้รับการฝึกฝนอยู่เป็นนิจ ซึ่งเมื่อนักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน จะทำให้นักเรียนรักที่จะศึกษาค้นคว้า ตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยจะใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ และชอบเข้าห้องสมุดตลอดเวลา เพื่อไปหาหนังสือที่ตนเองสนใจอ่าน หรือ ศึกษาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ อังคณา กล่อมฤทธิ์ (2531 : 76-86) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบความอยากรู้อยากเห็นและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดมากกับนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดน้อย ของนักเรียน ประถมศึกษาปีที่ 5 และประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน ชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ อำเภอธัญญบุรี จังหวัดปทุมธานี พบว่า นิสัยรักการอ่านระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดมากกับกลุ่มที่เข้าใช้ห้องสมุดน้อย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ดังนั้น นักเรียนที่มีนิสัยรักการอ่านมาก ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก

4.3 การเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด เป็นองค์ประกอบอันดับที่สามที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุดมาก ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนในระดับช่วงชั้นนี้ เป็นวัยที่ต้องมีกลุ่มเพื่อน และให้ความสำคัญกับเพื่อนมาก เพื่อนจะเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนในวัยนี้มาก เมื่อนักเรียนอยู่ที่โรงเรียน นักเรียนในวัยนี้ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน การที่นักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกัน โดยให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งการเรียนและส่วนตัว เมื่อทำกิจกรรมใดๆก็มักจะกระทำตามเพื่อนเพื่อปรับตัวให้สามารถเข้าร่วมในกลุ่มได้ โดยเมื่อมีเวลาว่างนอกเหนือจากในเวลาเรียน ดังนั้น ถ้านักเรียนเห็นเพื่อนใช้เวลาว่างในการเข้าห้องสมุด หรือการที่นักเรียนถูกเพื่อนชักชวน เพื่อไปศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด ไม่ว่าจะเป็นการอ่านหนังสือ หรือใช้บริการต่างๆ เช่น ศึกษาค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต นักเรียนก็จะทำตามหรือเลียนแบบเพื่อนในการเข้าห้องสมุด เพื่อต้องการการยอมรับจากเพื่อน

ดังนั้น นักเรียนที่มีการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุดมาก ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก

4.4 ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด เป็นองค์ประกอบอันดับที่สี่ ซึ่งเป็นอันดับสุดท้ายที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดดี ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก ทั้งนี้เพราะ ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีความสำคัญ เป็นแหล่งรวบรวมของหนังสือเพื่อให้นักเรียนเข้าไปเลือกอ่าน นักเรียนจะใช้เวลาว่างในการเข้าห้องสมุดเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน หรือ อ่านหนังสือเพื่อศึกษาหาความรู้

เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ครูสอน ดังนั้น ห้องสมุดที่มีลักษณะทางกายภาพที่ดี มีการจัดบรรยากาศที่สวยงาม มีแสงสว่างพอเพียงและปราศจากเสียงดัง มีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ที่มีปริมาณเพียงพอ กับการความต้องการ มีความทันสมัย ให้บริการตลอดเวลา มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ มีเจ้าหน้าที่หรือบรรณารักษ์ในการให้ความรู้ คำแนะนำ และ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆที่ห้องสมุดจัดขึ้น ซึ่งสามารถเชื้อเชิญต่อการเรียนการสอนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี จึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่จะทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด

ดังนั้น นักเรียนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดที่ดี ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดมาก

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปยังองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ได้แก่ การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู นิยรักการอ่าน การเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด และลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด ตามลำดับ ซึ่งองค์ประกอบนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ บรรณารักษ์ และ ผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ในการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด รวมทั้งพัฒนางานห้องสมุดของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะในแต่ละด้าน ดังนี้

การสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ดังนั้นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และครูบรรณารักษ์ ควรให้ความสำคัญกับงานห้องสมุด โดยร่วมมือกันในการวางนโยบายการดำเนินงานห้องสมุด เพื่อให้ห้องสมุดของโรงเรียนมีประสิทธิภาพที่ดี ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณ เพื่อนำมาพัฒนาห้องสมุดให้มีความทันสมัย มีการวางมาตรการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ห้องสมุดอย่างคุ้มค่า สนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนให้เอื้อต่อการใช้ห้องสมุด ได้แก่ โรงเรียนควรจัดให้มีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในทุกระดับชั้น การพานักเรียนไปศึกษาค้นคว้าแหล่งเรียนรู้ และห้องสมุดสถาบันต่างๆ รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารห้องสมุดให้ทุกคนในโรงเรียนทราบอย่างต่อเนื่อง

นิยรักการอ่าน เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ดังนั้นผู้บริหาร ครู อาจารย์

และบรรณารักษ์ ควรปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการอ่าน และสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมในโรงเรียนที่เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน และความสำคัญในการเข้าใช้ห้องสมุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การจัดโครงการรักการอ่าน กิจกรรมบันทึกการอ่าน และการจัดงานสัปดาห์รักการอ่าน เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ดังนั้น ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบรรณารักษ์ ควรดำเนินการพัฒนา และปรับปรุงห้องสมุดทั้งในด้านสภาพแวดล้อม ทรัพยากรสารสนเทศ และการบริการให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน โดยเฉพาะการจัดบรรยากาศภายในห้องสมุดให้สวยงาม เหมาะสม ปลอดภัย การจัดให้มีหนังสือ วารสาร สื่อโสตทัศนวัสดุสำหรับการศึกษาค้นคว้า ที่มีความทันสมัย หลากหลาย มีปริมาณเพียงพอต่อการใช้ รวมทั้งอยู่ในสภาพดีและเหมาะสมกับการใช้งาน การจัดให้มีการบริการที่หลากหลาย นอกเหนือจากการให้บริการยืม-คืน ได้แก่ การให้บริการสืบค้นข้อมูลด้วยระบบออนไลน์ การให้บริการค้นคว้าด้วยระบบ E-book เพื่อทำให้นักเรียนสามารถเข้าไปศึกษาหาความรู้ได้กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีความต้องการเข้าใช้ห้องสมุดมากขึ้น

การเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ดังนั้น ครู อาจารย์ และบรรณารักษ์ ควรปลูกฝังให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการใช้ห้องสมุด โดยการหาตัวแบบที่ดี เพื่อให้นักเรียนมีความต้องการที่จะปฏิบัติตาม จัดหากิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วม ได้แก่ การประกวดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การประกวดเล่าเรื่องจากหนังสือ การประกวดบันทึกการอ่าน การมอบเกียรติบัตรรางวัลผู้เข้าใช้ห้องสมุดดีเด่น เพื่อคัดเลือกนักเรียนที่ได้รับรางวัล แล้วนำผลงานมานำเสนอเพื่อให้นักเรียนเป็นต้นแบบที่ดี ด้านการใช้ห้องสมุด ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะเลียนแบบและกระทำตามเพื่อนๆ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาขององค์ประกอบอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของโรงเรียน เช่น ทักษะติดต่อการใช้ห้องสมุด และลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนกับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น ระดับช่วงชั้นที่ 1, 2, 3 และระดับอุดมศึกษา เป็นต้น
3. ควรนำองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน ได้แก่ นิสัยรักการอ่าน และการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด มาพัฒนาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น เทคนิคแม่แบบ และกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2536). *คู่มือการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2536). *คู่มือการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2546). *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์กลาตพรว.
- กุลลาบ ปันลายนาค. *การปฏิบัติงานในห้องสมุดโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- จิตรลดา ไมตรีจิตต์. (2549). *การศึกษานิัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร*. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทิมา รัชนิวงส์. (2547). *การศึกษาการบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยในการสนับสนุนการเรียนการสอน*. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันท์ชิตา พุกพานานนท์. (2543, สิงหาคม). *การสร้างนิัยรักการอ่านให้ลูก*. ไกล่หมอ. 24(8) : 88-89.
- ดวงพร พวงเพ็ชร. (2541). *การส่งเสริมนิัยรักการอ่านจากครอบครัวของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. ปรินญานินพนธ์ ศศ.ม (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2545). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ศิลปาบรรณาการ.
- ณินันท์ พลเวียงพล. (2543). *องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ห้องสมุดของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล จังหวัดอุดรธานี*. ปรินญานินพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ธนาวรรณ ธนพดี. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อเป้าหมายในชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร*. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพวัลย์ ตุลยะสุข. (2533). *การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนอย่างเป็นระบบ*. วารสารบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 11(1) : 1-35.

- นาวา วงษ์พรหม. (2542). องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ห้องสมุดของครูโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- บุญชัย เกรียงบุญนนท์. (2534). ภูมิหลังด้านครอบครัวกับความสามารถในการอ่านของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในและนอกเขตเทศบาล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม (บรรณารักษศาสตร์).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี รัตน์ง. (2541). ตัวแปรคัดสรรที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์).
กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพจิตร เกิดอยู่. (2540). เหตุผลในการใช้และไม่ใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรีใน
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์).
กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภัทรินทร์ วิเศษศักดิ์. (2539). การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน หน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม (บรรณารักษศาสตร์).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. (2550). คู่มือห้องสมุดโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงเรียน
วัฒนาวิทยาลัย.
- วิฑูรย์ รองศรีแย้ม. (2534). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- วิไลลักษณ์ สิงห์ไตรภพ. (2538). การแสวงหาสารสนเทศของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนสังกัดกรมสามัญ ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภมาศ ณ ถลาง. (2549). การพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต. กรุงเทพมหานคร : ศรีเมืองการพิมพ์.
- สกุณี เกรียงชัยพร. (2548). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

- สุพจน์ พันธุ์นิยม. (2535). *การส่งเสริมการอ่านโดยใช้ตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการอ่านในนักเรียนประถมศึกษา*. ปรินซ์นิพนธ์ วท.ม (วิทยาศาสตร์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิริกันยา พัฒนภุท. (2546). *การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. (การตลาด). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมจิต พรหมเทพ. (2542). *ห้องสมุดโรงเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- อังคณา กล่อมฤทธิ์. (2531). *ความอยากรู้อยากเห็น นิสัยรักการอ่าน และคุณสมบัติส่วนตัวบางประการของนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดมาก และนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดน้อย*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อังคณา แวซอเหาะ. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าใช้ห้องสมุดของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทเวศร์*. ปรินซ์นิพนธ์ ศศ.ม.(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Burck, Freda. (1997). *Faculty Use of School Library Media Center in Selected High School in Greater Dallas-Fort Worth, Texas*. School Library Media Quarterly, 25(3) : 143-149.
- Changes form High School Through College. Information Processsing and Management, 24 (3) : 419.
- Daniel, James Olonenmeyer. (1984, April). "The Relationship Between Methods of Instruction and Frequency of Library Use by Students and Faculty in Three Universities in Nigeria," Dissertation Abstracts International. 44 : 2917-A.
- Neuman, Susan B. (1986, January). "The Home Environment and Fifth Grade Student Leisure Reading, " Elementary School Journal. 86(3) : 335-342.
- Marsion, Emily Wright. (1982, November). "A Study of Variables Related to Voluntary Reading Habits of English Graders, " Dissertation Abstracts. 43 : 148-A.
- Miller, Michael C. (1984, May). "Factors Related to Book-Daring Behaviors of Perents and Young Children." Dissertation Abstracts. 44(5) : 3338-3339 A.
- Smith, J. Richard, & Johnson, Dale D. (1976). *Teaching Children to Read*. Mass : Addison-Wesley.

Thomson, Barbara Jean. (1981, September). *"Parents' Perceptions of their Roles and Need as Related to their Children's Reading Development,"* Dissertation Abstracts. 42 : 1079-A-1080-A.

Kuthau, Carol Collier. (1988). *Perception of the Information Search Process in Libraries : A Study of Changes form High School Through College.* Information Processsing and Management, 24(3) : 419.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน ซึ่งมีทั้งหมด 8 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

นักเรียนสามารถแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนักเรียนไม่มีข้อถูกหรือผิด และไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่อย่างใด ในการตอบแบบสอบถาม นักเรียนไม่ต้องลงชื่อ คำตอบทั้งหมดจะเก็บเป็นความลับ ไม่เปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวปัทมา อินทวิมล

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความ หรือเติมข้อความในช่องว่าง ตามความเป็นจริงของนักเรียน

1. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา

- ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2. เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ในภาคเรียนที่ผ่านมา.....

3. ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้เฉลี่ย.....บาท/เดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	ฉันเป็นคนที่เริ่มต้นทำอะไรแล้วต้องทำให้สำเร็จ					
2.	ฉันทนไม่ได้ถ้าต้องทำงานกับคนที่ทำงานแบบขอไปที					
3.	ฉันเป็นคนที่ไม่กระตือรือร้นในการทำงาน					
4.	ฉันไม่พอใจถ้ามีคนมาขัดจังหวะขณะที่ฉันทำงาน					
5.	ฉันทำงานอย่างดีที่สุดเท่าที่ฉันสามารถทำได้					
6.	เมื่อฉันมีนัดฉันมักไปถึงที่หมายก่อนเวลา					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
7.	ฉันทำกิจกรรมต่างๆในชีวิตประจำวันอย่างรวดเร็ว					
8.	ฉันทำงานต่างๆที่ได้รับมอบหมายเสร็จก่อนเวลา					
9.	ฉันคิดว่าคนรอบข้างทำอะไรไม่ถูกใจฉัน					
10.	ฉันชอบที่จะทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกัน					
11.	ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายที่ต้องฟังคนพูดไร้สาระ					
12.	เพื่อนส่วนใหญ่เห็นว่าฉันเป็นคนเฉื่อยชา					
13.	ฉันรู้สึกไม่สบายใจถ้างานที่ได้รับมอบหมายยังทำไม่สำเร็จ					
14.	ฉันรู้สึกหงุดหงิดเมื่อต้องเข้าคิวรอเพื่อรับบริการต่างๆ					
15.	ฉันชอบทำงานต่างๆอย่างรวดเร็วเพื่อแข่งกับเวลา					
16.	ฉันรู้สึกหงุดหงิดเมื่อคนรอบข้างทำอะไรไม่ถูกใจฉัน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน เมื่อ
นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่
ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	เมื่อมีเวลาว่างฉันมักอ่านหนังสือ					
2.	ฉันจะอ่านหนังสือก็ต่อเมื่อถูกพ่อแม่บังคับให้อ่าน					
3.	ฉันชอบอ่านหนังสือหลายประเภท					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
4.	ฉันชอบอ่านหนังสือก่อนนอน					
5.	ในวันหยุดฉันใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือเป็นส่วน ใหญ่					
6.	ฉันเก็บเงินเพื่อเอาไว้ซื้อหนังสือที่ฉันชอบ					
7.	ฉันอ่านหนังสือได้ครั้งละนานๆโดยไม่รู้สึกเบื่อ					
8.	ฉันอ่านหนังสือก็ต่อเมื่อต้องค้นคว้าเรื่องที่ครูสั่งให้ทำ					
9.	ฉันชอบแะดูหนังสือตามร้านขายหนังสือ					
10.	ฉันมักอ่านเรื่องที่สนใจจากหนังสือหลายๆเล่ม					
11.	ฉันไม่ชอบอ่านหนังสือเรียน					
12.	เวลาเดินทางไปสถานที่ต่างๆฉันจะพกหนังสือติดตัวไป อ่านด้วยเสมอ					
13.	ฉันอ่านหนังสือเพื่อความเพลิดเพลิน					
14.	เมื่อฉันต้องอยู่คนเดียวฉันมักจะอ่านหนังสือ					
15.	ฉันชอบซื้อหนังสือเก็บไว้เป็นสมบัติของตน					
16.	ฉันชอบไปห้องสมุดเพราะมีหนังสือหลายประเภทให้ อ่าน					
17.	เมื่ออ่านหนังสือฉันรู้สึกสบายใจ					
18.	ฉันมักยืมหนังสือจากห้องสมุดไปอ่านเสมอ					
19.	ฉันอ่านหนังสือได้ไม่นานก็ทำให้รู้สึกเบื่อและไม่อยาก อ่านอีกต่อไป					
20.	ฉันรู้สึกว่าเวลาที่ฉันใช้เวลาว่างอ่านหนังสือเป็นการใช้ เวลาที่คุ้มค่า					
21.	ฉันคิดว่าการอ่านเป็นการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ที่ดี					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	ที่บ้านของฉันมีบริเวณให้ฉันอ่านหนังสือได้อย่างสะดวกสบาย					
2.	ที่บ้านของฉันมีมุมหนังสือ					
3.	ที่อ่านหนังสือในบ้านของฉันมีแสงสว่างอย่างพอเพียง					
4.	บ้านของฉันได้นำหนังสือต่าง ๆ มาจัดวางไว้ในที่ที่สามารถนำมาอ่านได้สะดวก					
5.	ฉันสามารถอ่านหนังสือที่บ้านได้ทุกเวลาที่ต้องการ					
6.	พ่อแม่ของฉันชอบอ่านหนังสือ					
7.	พ่อแม่แนะนำหนังสือที่น่าอ่านให้ฉันเสมอ					
8.	พ่อแม่พาฉันไปเลือกซื้อหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติเป็นประจำ					
9.	พ่อแม่ไม่ซื้อหนังสือให้ฉันเพราะเป็นการสิ้นเปลือง					
10.	พ่อแม่เล่าให้ฉันฟังในเนื้อหาของหนังสือที่ท่านอ่าน					
11.	วันไหนพ่อแม่เห็นฉันอ่านหนังสือ พ่อแม่จะชมเชยฉันเสมอ					
12.	พ่อแม่มักจัดหาหนังสือที่น่าสนใจมาให้ฉันได้อ่านเสมอ					
13.	พ่อแม่อนุญาตให้ฉันเลือกซื้อหนังสือได้เอง					
14.	ฉันรู้สึกเบื่อถ้าต้องอ่านหนังสือที่บ้านเป็นเวลานาน					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
15.	ที่บ้านของฉันรับหนังสือพิมพ์เป็นประจำทุกวัน					
16.	พ่อแม่สนใจฟังฉันเล่าเรื่องในหนังสือที่ฉันอ่าน					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	ห้องสมุดมีหนังสืออ่านประกอบการเรียนวิชาต่างๆ					
2.	ห้องสมุดติดประกาศรายชื่อหนังสือใหม่ให้นักเรียน ทราบ					
3.	ห้องสมุดมีหนังสือและวารสารหลายประเภท					
4.	ห้องสมุดมีหนังสือและวารสารจำนวนมากพอสำหรับ นักเรียน					
5.	บรรณารักษ์สอนวิธีใช้ห้องสมุดแก่นักเรียนเพื่อให้ ห้องสมุดได้อย่างถูกต้องวิธี					
6.	ห้องสมุดมีโต๊ะ เก้าอี้ จำนวนมากพอ					
7.	ห้องสมุดมีบรรยากาศดี เช่น อากาศปลอดโปร่ง ตกแต่งสวยงาม					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
8.	ในห้องสมุดมีเสียงดังรบกวนสมาธิของนักเรียนผู้มาใช้บริการ					
9.	หนังสือในห้องสมุดไม่เรียงเป็นหมวดหมู่ ทำให้หาหนังสือที่ต้องการยาก					
10.	หนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดไม่น่าสนใจ					
11.	หนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดมีสภาพเก่าและชำรุด					
12.	ห้องสมุดอยู่ไกลทำให้ไม่สะดวกที่จะมาใช้บริการ					
13.	ห้องสมุดมีมุมความรู้ต่างๆ ให้ศึกษาค้นคว้า					
14.	ห้องสมุดให้บริการศึกษาค้นคว้าด้วยระบบคอมพิวเตอร์					
15.	หนังสือบางประเภทในห้องสมุดมีไม่เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า					
16.	ห้องสมุดดับแคบเกินไป					
17.	ห้องสมุดมีแสงสว่างเพียงพอต่อการอ่าน					
18.	ห้องสมุดมีหนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์ที่ทันสมัย					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการใช้ห้องสมุดของครู เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	อาจารย์จัดเวลาให้นักเรียนได้มาอ่านหนังสือในห้องสมุด					
2.	อาจารย์แนะนำหนังสือที่น่าสนใจในห้องสมุดให้นักเรียนเสมอ					
3.	โรงเรียนของฉันมีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด					
4.	อาจารย์ร่วมมือกับบรรณารักษ์จัดนิทรรศการเกี่ยวกับหนังสือ					
5.	อาจารย์ตั้งปัญหาให้นักเรียนค้นหาคำตอบจากหนังสือในห้องสมุด					
6.	ที่โรงเรียนของฉันมีชมรมห้องสมุด					
7.	โรงเรียนของฉันมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ใช้บริการห้องสมุด					
8.	อาจารย์มอบหมายงานให้ฉันไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในห้องสมุด					
9.	อาจารย์แนะนำให้ฉันศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุด					
10.	อาจารย์ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของห้องสมุดให้นักเรียนทราบ					
11.	อาจารย์กำหนดให้ฉันเข้าห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าสัปดาห์ละ 1 คาบ					
12.	อาจารย์ให้ฉันออกมาเล่าเรื่องจากหนังสือที่ได้อ่านมาจากห้องสมุด					
13.	อาจารย์แนะนำห้องสมุดต่างๆ เช่น หอสมุดแห่งชาติเพื่อให้ฉันไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในวันหยุด					
14.	อาจารย์ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการใช้เวลาว่างในการเข้าห้องสมุด					
15.	อาจารย์เล่าข่าวที่น่าสนใจให้ฟังเพื่อให้นักเรียนไปอ่านเพิ่มเติมในห้องสมุด					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
16.	อาจารย์พานักเรียนไปทัศนศึกษาที่ห้องสมุดต่างๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน หอสมุดแห่งชาติ เป็นต้น					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับการเลียนแบบเพื่อนในการใช้ห้องสมุด เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	เมื่อเห็นเพื่อนเข้าห้องสมุด ฉันจะทำตาม					
2.	เพื่อนๆฉันชอบใช้เวลาว่างไปอ่านหนังสือในห้องสมุด ซึ่งฉันมักทำตาม					
3.	เมื่อฉันเห็นเพื่อนยืมหนังสือที่น่าสนใจ ฉันจะเข้าห้องสมุดเพื่อไปยืมมาอ่านบ้าง					
4.	ฉันเห็นเพื่อนได้รับรางวัลตอบคำถามจากห้องสมุด ฉันจึงไปร่วมเล่นเกมบ้าง					
5.	ฉันเข้าห้องสมุดเพราะต้องการเรียนหนังสือเก่งเหมือนเพื่อน					
6.	ฉันเข้าห้องสมุดเพราะเห็นว่าเพื่อนทุกคนในกลุ่มของฉันเข้า					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
7.	ในตอนเย็นเพื่อนๆในกลุ่มจะเข้าห้องสมุดไปทำ รายงาน ซึ่งฉันมักจะทำตาม					
8.	ในวันหยุดเพื่อนๆในกลุ่มชอบไปทำรายงานที่หอสมุด แห่งชาติ ซึ่งฉันมักจะไปด้วยเสมอ					
9.	ฉันเข้าห้องสมุดเพราะต้องการได้รับรางวัล “ผู้เข้าใช้ ห้องสมุดดีเด่น”เหมือนเพื่อนคนอื่นๆ					
10.	เมื่อฉันเห็นเพื่อนๆเข้าห้องสมุดไปใช้อินเทอร์เน็ต ฉัน จะทำตามเสมอ					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของ
นักเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง
ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	ฉันเข้าห้องสมุดเพราะต้องการมีความรู้เพิ่มเติม					
2.	ฉันเข้าห้องสมุดเพราะต้องการใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์					
3.	ฉันเข้าห้องสมุดเพราะรู้สึกมีความสุขที่ได้อ่านหนังสือ					
4.	ฉันเข้าห้องสมุดเพราะถูกอาจารย์มอบหมายงาน					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
5.	ฉันชอบไปห้องสมุดเพราะมีหนังสือหลายประเภทให้ เลือกอ่าน					
6.	ฉันเข้าห้องสมุดเพื่อไปใช้บริการอินเทอร์เน็ตในการหา ข้อมูลทำรายงาน					
7.	ฉันเข้าห้องสมุดเพราะต้องการไปยืมหนังสือทำ รายงาน					
8.	ฉันจะมีสมาธิเมื่อเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด					
9.	ฉันรู้สึกเพลิดเพลินเมื่ออ่านหนังสือในห้องสมุด					
10.	ฉันเข้าห้องสมุดเพื่อร่วมกิจกรรมต่างๆที่ห้องสมุดจัด					
11.	ฉันเข้าห้องสมุดเพราะจะทำให้รู้ทันเหตุการณ์ข่าวสาร ต่างๆ					
12.	ฉันคิดว่าการอ่านหนังสือในห้องสมุดเป็นการพักผ่อนที่ ดี					
13.	ฉันชอบเข้ามาอ่านหนังสือในห้องสมุดเพราะทำให้ฉัน ได้ความคิดใหม่ๆ					
14.	ฉันชอบเข้าห้องสมุดเพื่อต้องการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม จากเนื้อหาที่อาจารย์ได้สอนมา					
16.	ฉันเข้าห้องสมุดเพราะเป็นแหล่งหาความรู้และข้อมูล ต่างๆ					
17.	ฉันเข้าห้องสมุดเพื่อต้องการติดตามงานเขียนของ นักเขียนที่ฉันชอบ					

ตาราง 2 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	5.14
2	4.49
3	3.67
4	4.46
5	5.77
6	9.93
7	6.99
8	5.33
9	2.27
10	2.23
11	2.51
12	6.22
13	4.78
14	4.01
15	8.58
16	6.50

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9222

ตาราง 3 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามนិยักรักการอ่าน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	11.67
2	4.68
3	10.60
4	8.80
5	16.54
6	13.59
7	18.41
8	4.70
9	10.04
10	6.45
11	3.04
12	13.90
13	6.39
14	12.22
15	15.84
16	13.52
17	12.97
18	8.13
19	12.62
20	5.68
21	4.11

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9803

ตาราง 4 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	9.46
2	7.20
3	3.92
4	7.41
5	6.35
6	12.86
7	13.59
8	8.28
9	4.46
10	11.01
11	6.81
12	11.59
13	3.37
14	4.62
15	5.44
16	7.53

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9617

ตาราง 5 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.47
2	4.99
3	9.30
4	9.38
5	9.28
6	6.13
7	6.63
8	4.54
9	6.35
10	9.70
11	6.03
12	3.94
13	8.04
14	7.48
15	4.86
16	5.60
17	6.17
18	6.95

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9685

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการสนับสนุนด้านการใช้
ห้องสมุดของครู

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	11.77
2	15.40
3	9.65
4	13.84
5	11.77
6	7.20
7	17.48
8	12.36
9	12.49
10	13.39
11	9.17
12	12.22
13	12.44
14	18.90
15	11.36
16	6.33

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9876

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการใช้
ห้องสมุด

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	8.68
2	9.47
3	10.61
4	12.56
5	19.46
6	24.15
7	12.07
8	20.20
9	35.55
10	11.34
11	27.50

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9873

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุด

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.91
2	4.06
3	4.67
4	3.48
5	4.11
6	5.13
7	5.26
8	5.09
9	3.28
10	7.71
11	6.25
12	42.56
13	6.99
14	5.48
15	4.28

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9721

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศร 0519.12/๐๘/๑

วันที่ ๒๗ มกราคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปัทมา อินทร์วิมล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พาสณา จุลรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์VERN กริทอง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวปัทมา อินทร์วิมล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์สมชาย ตันติวัฒนกุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/ ๑๘๖๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๖ มกราคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

เนื่องด้วย นางสาวปัทมา อินทร์วิมล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พาสณา จุลรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 273 คน ตอบแบบสอบถาม องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2552

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปัทมา อินทร์วิมล ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท 081-9066-501

ที่ ศธ 0519.12/๒๘/๙

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๗ มกราคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

เนื่องด้วย นางสาวปัทมา อินทร์วิมล นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พาสณา จุลรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์จันทิมา ราชนิวงศ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวปัทมา อินทร์วิมล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติศาสตร์ โทรศัพท์ 081-9066-501

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสาวปัทมา อินทวิมล
วัน เดือน ปีเกิด	24 ตุลาคม 2521
สถานที่เกิด	นครปฐม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	169 หมู่ 3 ตำบลจี่วราย อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม 73120 โทร. 034-299112
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย 67 สุขุมวิท 19 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนจี่วรายบุญมีรังสฤษดิ์ จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2539	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2543	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ จาก สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2551	ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร